

1830
Službeni vesnik
Makedonije
9100, Skopje
fan 51

СЛУЖБИ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕ

ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскосрпски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. — Огласи според тарифата — Жиро сметка кај Службата на општественото книгозодство 60802-603-19644

Петок, 13 мај 1983

БЕЛГРАД

БРОЈ 23

ГОД. XXXIX

Цена на овој број е 40 дин. — Аконтација на претплатата за 1983 година изнесува 1.140 динари. Ров за реклами 15 дена. — Редакција: Улица Јована Ристика број 1. Пошт. фах 226. — Телефони: Централна 650-155; Уредништво 651-885; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756

317.

Член 3

Врз основа на член 89 од Законот за измени и дополненија на Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 77/82), Законодавно-правната комисија на Соборот на републиките и покраините на Собранието на СФРЈ, на седницата од 16 февруари 1983 година, го утврди пречистениот текст на Законот за девизното работење и кредитните односи со странство.

Работниците во основната организација на здружен труд се основни носители на правата и обврските во девизниот систем.

Во областа на економските односи со странство работниците имаат иста општествено-економска положба како во целината на односите на општествената репродукција.

Во односите на стекнувањето, располагањето и здружувањето на девизи заради плаќање во странство, работниците имаат во основа исти права, обврски и одговорности како и во односите на стекнувањето, располагањето и здружувањето на други општествени средства.

Пречистениот текст на Законот за девизното работење и кредитните односи со странство ги опфаќа: Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77), Законот за измена на Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 61/82) и Законот за измени и дополненија на Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 77/82), во кои е означен делот на влегувањето во сила на тие закони.

Основната организација на здружен труд е основица на здружувањето на трудот и средствата и основица на општественото планирање во областа на девизниот систем.

Основните и други организации на здружен труд со самоуправни спогодби и други самоуправни општи акти ги уредуваат меѓусебните односи и други односи од заеднички интерес и ги усогласуваат заедничките потреби и интереси во врска со остварувањето на правата и извршувањето на обврските во девизниот систем, во согласност со законот и со општествениот договор.

АС бр. 126

16 февруари 1983 година
Белград

Претседател

на Законодавно-правната комисија на Соборот на републиките и покраините,

Марјан Маркович, с. р.

Член 4

Заедничката девизна политика е дел од заедничката економска политика на земјата и се остварува во рамките на единствениот девизен систем и единствениот југословенски пазар.

Самоуправното спогодување на основните и на другите организации на здружен труд и општественото договарање, како и договарањето на републиките и автономните покраини, се основа за утврдување и спроведување на заедничката девизна политика.

ЗАКОН

ЗА ДЕВИЗНОТО РАБОТЕЊЕ И КРЕДИТНИТЕ ОДНОСИ СО СТРАНСТВО

(пречистен текст)

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Остварувањето, стекнувањето, здружувањето и располагањето со девизи, плаќањето и наплатувањето во работите со странство, кредитните односи со странство, како и други односи на домашни лица со странски правни и физички лица, односно помеѓу домашни општествени правни и физички лица, кои настапуваат во областа на девизниот систем, се остваруваат според одредбите на овој закон, како и според одредбите на општествените договори и самоуправните спогодби, склучени согласно со начелата утврдени со овој закон.

Член 2

Односите во областа на девизниот систем се составен дел на односите во општествената репродукција засновани врз самоуправувањето на работниците во здружениот труд со општествени средства.

Член 5

Девизите што ги остваруваат основните и други организации на здружен труд се резултат од трудот на работниците во основните организации на здружен труд и од вкупниот општествен труд и служат само за плаќање во меѓународниот промет.

Девизите што ќе ги остварат основните и други организации на здружен труд, како побарувања во странска валута и платежно средство во странство, се специфичен паричен израз на општествените средства.

Девизите им припаѓаат на основните организации на здружен труд што учествувале во нивното остварување.

Организациите на здружен труд што оствариле девизи или што учествувале во нивното остварување слободно и самостојно одлучуваат дали девизите со кои располагаат во согласност со одредбите на овој закон ќе ги држат на девизна сметка или ќе ги претворат во динари.

Организациите на здружен труд од став 3 на овој член што девизите ги претвориле во динари, имаат првенство на откуп на девизи под условите утврдени со овој закон.

Член 6

Девизи се остваруваат со работење со странство и со други односи со странство.

Со остварените девизи се располага во согласност со одредбите на овој закон.

Девизи можат да се стекнуваат со купување за динари на единствениот девизен пазар, во согласност со одредбите на овој закон.

Со купените девизи може да се располага во согласност со основот по кој се купени девизите.

Ограничувања во располагањето со девизи можат да се пропишат со сојузен закон, односно со пропис заснован врз сојузен закон.

Член 7

Остварените девизи служат за намирување на втасаните обврски, за плаќање на репродукционите потреби на основните и други организации на здружен труд што ги оствариле, односно што учествувале во нивното остварување, на репродукционите потреби на организациите на здружен труд што не остваруваат девизи со работење со странство или што не ги остваруваат во доволен обем и на репродукционите потреби на организациите на здружен труд на кои со акти на органите на федерацијата им е забранет или ограничен извозот и за задоволување на општите општествени и на заедничките потреби определени со овој закон, со прописите донесени врз основа на сојузен закон и со самоуправни спогодба, во согласност со овој закон.

Член 8

Основните и други организации на здружен труд остварените девизи со кои, во согласност со одредбите на овој закон, можат да располагаат ги држат на девизна сметка само кај една овластена банка.

Девизите од став 1 на овој член можат да се користат за плаќање во странство, да се вложуваат во сопствени или во мешовити претпријатија во странство или да ѝ се продадат на овластената банка.

Плаќања во странство и вложувања во сопствени односно мешовити претпријатија во странство можат да се вршат самостојно или здружено со други основни и други организации на здружен труд.

Основните и други организации на здружен труд можат да здружуваат девизи во рамките на утврдените репродукционни потреби врз основа на самоуправни спогодба за здружување на труд и средства, односно врз основа на договор за долгорочна производствена кооперација, за заеднички вложувања на земјата и во странство или за деловно-техничка соработка.

Сметките од став 1 на овој член се водат во девизи или во динари.

Сојузниот извршен совет, на предлог од Народната банка на Југославија, ги утврдува условите и начинот на водење на сметките од став 1 на овој член во динари.

Член 9

Купување и продажба на девизи се врши на единствениот девизен пазар.

Член 10

Политиката на поттикнување на девизниот прилив од извоз на стоки и услуги и на други форми девизен прилив е составен дел на заедничката економска политика на политиката на економските односи со странство и на заедничката девизна политика.

Член 11

Основните и други организации на здружен труд, нивните заедници и други форми на здружување на организациите на здружен труд, републиките и автономните покраини, заедно со федерацијата се одговорни, во рамките на своите права и должности, за состојбата на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија и за положбата на Југославија во меѓународните економски односи.

Член 12

Планирањето на економските односи со странство е составен дел од целокупниот систем на самоуправниот општествено планирање. Планирање на економските односи со странство се врши заради обезбедување на услови и претпоставки за поупешно вклучување на здружениот труд во меѓународната поделба на трудот, јакнење на извозната ориентација на субјектите на планирањето и на стопанството на земјата во целост и воспоставување на долгорочни економски ерски помеѓу организациите на здружен труд врз работите на извоз.

Работниците, како носители на планирањето, во рамките на плановите за развој на основните и на други организации на здружен труд, на самоуправниите интересни заедници и на други самоуправни организации и заедници и плановите на економскиот развој на општествено-политичките заедници, ги планираат економските односи со странство. Основните и други организации на здружен труд ги усогласуваат плановите меѓусебно и со други носители на планирањето со кои се во односи на работна, производствена и доходозна поврзаност, како и во подготвки за склучување на договор за основите на планот на општествено-политичката заедница.

Основа за усогласување на интересите и за меѓусебно самоуправни усогласување на суштествените елементи на плановите на носителите на планирањето претставува и заедничката економска политика чиј составен дел е заедничката девизна политика, утврдена со акти на планирањето на Собранието на СФРЈ.

Меѓусебните односи и усогласувањето на своите интереси во планирањето на економските односи со странство, организациите на здружен труд и другите самоуправни организации и заедници ги остваруваат и во самоуправниите интересни заедници за економски односи со странство, како и во стопанските комори и општите здруженија во согласност со нивната улога.

Пред усогласувањето на своите планови во рамките на самоуправниите интересни заедници во републиките и во автономните покраини, организациите на здружен труд се должни да ги усогласат своите планови со плановите на оние организации на здружен труд со кои склучиле самоуправни спогодби за здружување на труд и средства заради заедничко производство и остварување на девизен прилив, односно за здружување на остварените девизи.

Усогласувањето на плановите во рамките на самоуправниите интересни заедници на републиките и на автономните покраини ќе се остварува така што да не биде пречка за здружување на труд и средства на територијата на земјата.

Во Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство организациите на здружен труд и другите самоуправни организации и заедници, кои се во односи на работна, производствена и доходозна поврзаност и меѓузависност на единствениот југословенски пазар, меѓусебно ги усогласуваат најважните елементи на економските односи со странство од своите планови. Така усогласените елементи претставуваат составен дел на основата за планирање на економските односи со странство во рамките на републиките и на автономните покраини.

Самоуправните интересни заедници за економски односи со странство во републиката и во автономната покраина и Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство го следат извршувањето на плановите во поглед на економските односи со странство од ст. 2 и 7 на овој член и навремено преземаат, во рамките на своите права и должности, поединечно и заеднички, мерки потребни да се обезбеди извршување на тие планови.

Организациите на здружен труд при донесувањето на своите планови за развој, а републиките и автономните покраини при утврдувањето на економската политика, ќе го насочат, во рамките на своите права и должности, стопанскиот развој така што да се овозможи што порационално вклучување на здружениот труд во меѓународната поделба на трудот во согласност со утврдената заедничка развојна политика и заедничката девизна политика, водејќи сметка за својот придонес и обврски за остварувањето на планираните пропорции на платниот биланс и на девизниот биланс на Југославија.

Член 13

Дејноста на самоуправните интересни заедници за економски односи со странство во републиката и автономната покраина и на Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство е од посебен општествен интерес.

Член 14

Забрането е здружување на девизи и здружување на основни и други организации на здружен труд и на други општествени правни лица и секоја друга дејност и дејствие на организациите на здружен труд и на државните органи во девизното работење и во кредитните односи со странство кои се насочени кон спречување на слободното движење и здружување на трудот и средствата и на слободната размена на стоки и услуги, или кон создавање на монополска положба на единствениот југословенски пазар, со која се стекнуваат материјални и други предимства што не се засноваат врз труд и создаваат нерамноправни односи во работењето или ги чарушуваат другите економски и самоуправни односи утврдени со уставот.

Основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица се должни во остварувањето и користењето на девизите да постапуваат во согласност со усвоената заедничка економска политика, да не ја растројуваат стабилноста на пазарот и да не им нанесуваат штета на другите учесници на пазарот, на потрошувачите или на општествената заедница како целина.

Член 15

Под девизи, во смисла на овој закон, се подразбираат побарувања по кој и да е основ, кои гласат на странска валута без оглед на начинот на располагањето.

Под девизи се подразбираат и сите видови ефективни странски пари, освен ковани златни пари.

Член 16

Под домашни лица, во смисла на овој закон, се подразбираат основни и други организации на здружен труд, деловни заедници, банкарски организации, задруги, комори и други општи здруженија, самоуправни интересни заедници и други самоуправни организации и заедници, општествено-политички заедници и нивни органи и организации, општествено-политички и други општествени организации и други правни лица со седиште во Југославија и физички лица со живеалиште во Југославија.

Под странски лица, во смисла на овој закон, се подразбираат сите други правни и физички лица.

Член 17

Под овластена банка, во смисла на овој закон, се подразбираат банкарска организација што ќе добие овластување за вршење на платен промет и на кредитни работи со странство (во натамошниот текст: банка овластена за работи со странство) и банкарска организација што ќе добие овластување за вршење на девизно-валутни работи во Југославија (во натамошниот текст: банка овластена за девизни работи во земјата).

Член 18

Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена во девизното работење ги има правата и обврските што според овој закон ги имаат организациите на здружен труд, ако во овој или друг сојузен закон не е определено поинаку.

II. ЗАЕДНИЧКА ДЕВИЗНА ПОЛИТИКА, ПЛАТЕН БИЛАНС И ДЕВИЗЕН БИЛАНС НА ЈУГОСЛАВИЈА И ПЛАТНОБИЛАНСНА И ДЕВИЗНОБИЛАНСНА ПОЗИЦИЈА НА РЕПУБЛИКИТЕ И АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ

1. Заедничка девизна политика

Член 19

Заедничката девизна политика ја опфаќа особено: политиката на унапредување и поттикнување на извозот на стоки и услуги и на другите форми на економски односи со странство; политиката на увоз; политиката на заштита на домашното производство; политиката на курсот на динарот; политиката на девизните резерви; политиката на кредитните односи со странство; политиката на усогласување на меѓусебните односи на републичките и покраинските самоуправни интересни заедници за економски односи со странство и политиката на платнобилансните ограничувања.

Заедничката девизна политика ја утврдува Собранието на СФРЈ за секоја година, заедно со утврдувањето на заедничката економска политика на земјата за односната година, во согласност со среднорочниот план на Југославија.

Со актот за заедничката девизна политика се утврдуваат рамките и насоките за донесување на мерки за нејзиното спроведување.

Член 20

Сојузниот извршен совет, надлежните органи на републиките, надлежните органи на автономните покраини и самоуправните интересни заедници за економски односи со странство ги утврдуваат своите програми на мерки за спроведување на заедничката девизна политика.

Сојузниот извршен совет го следи и, по потреба, а најмалку полугодишно, го известува Собранието на СФРЈ за спроведувањето на заедничката девизна политика.

Член 21

Федерацијата, републиките и автономните покраини во спроведувањето на заедничката девизна политика договорно преземаат мерки заради унапредување на економските односи со странство, а особено заради поттикнување на приливот на девизи од извозот на стоки и услуги и на други форми на зголемување на девизниот прилив, односно намалување на девизниот одлив, во согласност, со заеднички договорените критериуми и мерила.

Член 22

Тргувајќи од начелото дека извозот е слободен, ако по исклучок и привремено со акт на Собранието на СФРЈ, односно со акт на Сојузниот извршен совет донесен врз основа на акт на Собранието на СФРЈ, се забрани или ограничи извозот на определени стоки и вршењето на определени услуги на странски лица и со тоа наруши рамноправноста на организациите на здружен труд во остварувањето на девизи, истовремено со тој акт се обезбедува компензација со потрајна соработка, не се преземени обврски за снабдување на домашниот пазар.

Право на компензација поради забрана или ограничување на извозот основната организација на здружен труд остварува само за оние количества на стоки односно обем на услуги за кои со сумуправните спогодби и договори, со кои се регулирани односите на потрајна соработка, не се преземени обврски за снабдување на домашниот пазар.

Со компензацијата од став 1 на овој член им се обезбедуваат девизи за договорените репродукциони потреби на основните организации на здружен труд на кои извозот им е забранет или ограничен, зависно од големината на девизиот прилив што би го оствариле извозот да не им е забранет или ограничен, според единствените критериуми од член 68 став 2 на овој закон.

2. Платен биланс и девизен биланс на Југославија

Член 23

Платниот биланс на Југославија е единствен и претставува биланс на сите финансиски и други економски трансакции помеѓу домашни и странски лица.

Девизиот биланс на Југославија е единствен и претставува биланс на приливот и одливот на девизите остварени по основ на сите финансиски и други економски трансакции помеѓу домашни и странски лица.

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизиот биланс на Југославија се составни делови на заедничката девизна политика, во рамките на заедничката економска политика на земјата.

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизиот биланс на Југославија се засноваат врз среднорочниот план на Југославија.

Член 24

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизиот биланс на Југославија ги донесува Собранието на СФРЈ на предлог од Сојузниот извршен совет, истовремено со донесувањето на заедничката девизна политика во рамките на заедничката економска политика на земјата.

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизиот биланс на Југославија се донесуваат најмалку за една година.

Собранието на СФРЈ го разгледува извршувањето на проекцијата на платниот биланс и на проекцијата на девизиот биланс на Југославија, заедно со извештајот за извршувањето на заедничката економска политика што ги поднесува Сојузниот извршен совет.

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизиот биланс на Југославија Сојузниот извршен совет му ги предлага на Собранието на СФРЈ истовремено со резолуцијата за остварувањето на среднорочниот план на Југославија за наредната година.

Член 25

Проекцијата на платниот биланс на Југославија ги опфаќа: вредноста на извозот на стоки и услу-

ги; остварувањето на девизните приходи по основ на другиот нестоковен прилив; вредноста на увозот на стоки и услуги; девизиот одлив по основ на нестоковни плаќања; обемот на задолжувањето во странство; состојбата на долгот на крајот на годината за која се донесува платниот биланс и височината на отплатите и каматите што втасуваат во таа година спрема странство; обемот на девизното кредитирање на странство; височината на отплатите и каматите што втасуваат по кредитите одобрени на странство; суфицитот или дефицитот на платниот биланс на Југославија и неговото покривање и височината на постојаните девизни резерви и на тековните девизни резерви.

Проекцијата на девизиот биланс на Југославија ги опфаќа приливот и одливот на девизите по сите позиции на платниот биланс на Југославија.

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизиот биланс на Југославија ги опфаќаат и девизните приходи и девизните расходи на федерацијата со кои се утврдуваат обемот и правото на купување девизи за потребите на Југословенската народна армија и извршувањето на задачите на организацијата во областа на народната одбрана, за потребите на материјалните резерви во федерацијата, за потребите на организацијата на федерацијата, за потребите на остварувањето на правата и должностите на федерацијата и на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини, во согласност со среднорочниот план на Југославија, како и за други потреби утврдени во член 174 од овој закон.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста на надлежните републички и покраински органи, ги пропишува методологијата и критериумите за утврдување и методологијата за следење на остварувањето на проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизиот биланс на Југославија.

Член 26

Обемот и условите на увозот и задолжувањето во странство и преземањето на други обврски на плаќање во странство, предвидени со проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизиот биланс на Југославија се усогласуваат со остварувањето на девизиот прилив по основ на извоз и на други девизни приходи, како и со предвидениот обем на суфицитот, односно на дефицитот на платниот биланс и на девизиот биланс на Југославија.

Член 27

Обемот на задолжувањето во странство и обемот на кредитирањето на странство за среднорочниот плански период се утврдува со општествениот план на Југославија.

Обемот на задолжувањето во странство и обемот на кредитирањето на странство за секоја година се утврдува со платниот биланс и девизиот биланс на Југославија и мора да биде усогласен со заедничката политика на економските односи со странство, со степенот на задолженоста на земјата и со можностите на субјектите и на земјата во целост уредно да ги извршуваат обврските по кредитите.

Во странство може да се задолжи субјект за кој овластената банка ќе ја утврди девизната и динарската способност за враќање на кредитот и ако извршувањето на обврските по кредитот се обезбедува со кредитно-гаранцискиот потенцијал на овластената банка.

Сојузниот извршен совет и Народната банка на Југославија ќе преземаат мерки заради обезбедување обемот на задолжувањето во странство да се движи во согласност со одредбите на ст. 1 и 2 од овој член.

Задолжувањето во странство и кредитирањето на странство се насочува така што да биде во функција на остварувањето на поголем вкупен девизен прилив, обезбедувањето на неопходна ликвидност во меѓународните плаќања и остварувањето на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

3. Платнобилансна и девизнобилансна позиција на републиките и автономните покраини

Член 28

Заради остварување на целите и задачите на своите планови и на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија, републиките и автономните покраини изработуваат свои проекции на платнобилансната и девизнобилансната позиција.

Проекциите на платнобилансната и девизнобилансната позиција на републиките и на автономните покраини се инструменти на планирањето во областа на економските односи со странство и ги содржат планските цели и задачи со кои се одразуваат улогата и одговорноста на републиките и на автономните покраини во формирањето, водењето и остварувањето на политиката на економски односи со странство и остварувањето на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Проекциите на платнобилансната и девизнобилансната позиција на републиките и на автономните покраини се засноваат врз суштествените елементи на плановите на основните организации на здружен труд од териториите на републиките и на автономните покраини, врз односите што ги воспоставуваат организациите на здружен труд на единствениот југословенски пазар и врз целите и задачите утврдени во проекцијата на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија и содржат елементи на економските односи со странство од плановите на организациите на здружен труд и на другите самоуправни организации и заедници што работно, производствено и доходовно се поврзани на единствениот југословенски пазар, а се основа за постојано следење и водење на економската политика во републиката и во автономната покраина во остварувањето на заедничката економска политика и на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Проекциите на платнобилансната и девизнобилансната позиција на републиките и на автономните покраини не можат да ги менуваат воспоставените односи на организациите на здружен труд на единствениот југословенски пазар кои учествуваат во извозот. Проекциите на платнобилансните и девизнобилансните позиции на републиките и на автономните покраини се приспособуваат кон суштествените промени што настануваат на единствениот југословенски пазар во односите помеѓу организациите на здружен труд што учествуваат во извозот заради остварување на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Републиките и автономните покраини, врз основа на следењето на остварувањето на платнобилансната и девизнобилансната позиција, преземаат потребни мерки заради остварување на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија и на заедничката економска политика, особено во развојната политика, кредитно-монетарната политика, политиката на даноците и придонесите, политиката на цените и во создавањето поповолни услови за производство и користење на домашните сировини заради рационална супституција на увозот, во областа на организирањето на поврзувањето на здружениот труд и поттикнувањето на здружувањето на организациите на здружен труд, како и мерки во областа на заедничката девизна политика.

Член 29

Федерацијата, републиките и автономните покраини во рамките на своите права и должности се одговорни за извршувањето на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија и се должни навремено да преземаат мерки за остварување на плановите на економските односи со странство на организациите на здружен труд, а со тоа и на пропорциите на платниот и девизниот биланс на Југославија за тековната година, да преземаат мерки заради спречување на појавите на затворање или монополско однесување, заради пошироко поврзување на организациите на здружен труд на единствениот југословенски пазар и зголемување на извозот и порационален увоз.

Член 30

Со мерките што се преземаат во републиката, автономната покраина и во федерацијата за извршување на проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија и за остварување на проекциите на платнобилансните позиции и проекциите на девизнобилансните позиции на републиките и автономните покраини не смее да се нарушава единството на југословенскиот пазар.

Член 31

Самоуправните интересни заедници за економски односи со странство во републиката и автономната покраина и Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство го следат извршувањето на проекциите на платнобилансните позиции и проекциите на девизнобилансните позиции на републиките и автономните покраини, ги известуваат надлежните органи за спроведувањето и остварувањето на тие проекции, навремено предупредуваат на отстапувањата од нив и преземаат, во рамките на своите права и должности, единечно и заеднички, мерки потребни да се обезбеди извршувањето на проекциите.

Член 32

Ако во извршувањето на проекциите на платнобилансната позиција и проекциите на девизнобилансната позиција на републиката односно автономната покраина дојде до отстапувања, надлежниот орган на односпната република или автономна покраина е должен да преземе одоветни мерки за воспоставување на односите утврдени со тие проекции.

Член 33

Со своето учество во спроведувањето на овој закон Стопанската комора на Југославија и републиките и покраинските стопански комори придонесуваат за остварувањето на планираните пропорции на платниот биланс и на пропорциите на девизниот биланс на Југославија и на заедничката девизна политика, особено со тоа што:

1) повеќе учествуваат во поврзување и здружување на организациите на здружен труд во формите и правците насочени кон остварувањето, располагањето и здружувањето на девизите и нивното рационално користење во смисла на одредбите од овој закон и заради остварувањето на овие цели им даваат на организациите на здружен труд организациона и стручна помош;

2) соработуваат со интересните заедници за економски односи со странство и им даваат помош во нивното организирање и работа;

3) даваат иницијатива за подигање и решавање на одредени прашања и даваат мислења и предлози при утврдувањето и спроведувањето на заедничката девизна политика, донесувањето на програти и мерки на извоз и увоз, проекцијата на платниот биланс и на девизниот биланс, полити-

ката и механизмите на курсот на динарот, режимот на извозот и увозот, кредитно-монетарната политика, платнобилансните ограничувања и задолжувањето во странство.

III. САМОУПРАВНИ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ ЗА ЕКОНОМСКИ ОДНОСИ СО СТРАНСТВО

Член 34

Во републиката и автономната покраина со закон се формираат самоуправни интересни заедници за економски односи со странство (во натамошниот текст: републички и покраински заедници) заради извршување на задачите и вршење на работите утврдени со овој закон.

Во републиката и покраинската заедница задолжително се здружуваат основните и други организации на здружен труд, самоуправните интересни заедници и други самоуправни организации и заедници, банкарските организации, задругите и други општествени правни лица, освен општествено-политичките заедници од територијата на републиката односно автономната покраина, кои остваруваат односно користат девизи во своето работење.

Член 35

Републичките и покраинските заедници непосредно учествуваат во подготвувањето на актите со кои се утврдуваат политиката и плановите на економските односи со странство и во изработката на проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизнобилансната позиција на републиката односно на автономната покраина, како и во спроведувањето на тие акти во рамките на своите надлежности, непосредно одлучуваат за работите предвидени со законот, учествуваат во склучувањето на самоуправните спогодби и општествените договори и вршат други работи, во согласност со одредбите на овој закон.

Републичките и автономните покраини со закон поблиску ја утврдуваат дејноста на републичките и покраинските заедници.

Член 36

Републичките и автономните покраини со закон ги утврдуваат начелата на организацијата и другите прашања во врска со дејноста на републичките и покраинските заедници.

Републичките и автономните покраини се договараат за начелата на организацијата и на работењето на републичките и покраинските заедници.

Член 37

Органите на управувањето со републиката односно со покраинската заедница се избираат врз делегатски принцип од редот на членовите на тие заедници.

Член 38

Се основа Интересна заедница на Југославија за економски односи со странство (во натамошниот текст: Заедница на Југославија).

Републичките и покраинските заедници се членови на Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство.

Член 39

Во Заедницата на Југославија, членовите на таа заедница:

1) Се договараат за елементите на плановите на економските односи со странство и плановите на приливот и одливот на девизите што се од посебно значење за девизниот биланс и платниот биланс на Југославија и за единството на југословенскиот пазар;

2) ги усогласуваат ставовите во постапката на подготвувањето на плановите на економските односи со странство на републиките и автономните покраини и учествуваат во подготвувањето на проекцијата на платниот биланс на Југославија;

3) го утврдуваат начинот на остварувањето на плановите на економските односи со странство и на плановите на приливот и одливот на девизите;

4) даваат мислења за предлогот за регулирање на увозот и извозот и преземањето мерки за остварување на плановите на економските односи со странство;

5) му даваат мислење на Сојузниот извршен совет — за предлогот за донесување на мерки за спроведување на политиката на кредитните односи со странство и на заедничката девизна политика;

6) го поттикнуваат самоуправното поврзување и организирање на организациите на здружен труд на единствениот југословенски пазар заради производство за извоз и вршење услуги на странски лица;

7) вршат други работи утврдени со сојузен закон.

Дејноста на Заедницата на Југославија поблиску се утврдува со нејзиниот статут.

Член 40

Органи на Заедницата на Југославија се: собрание, извршен одбор и претседател.

Орган на управувањето на Заедницата на Југославија е Собранието, што го сочинуваат по десет делегати избрани од редот на членовите на секоја републичка и покраинска заедница.

Во работата на Собранието на Заедницата на Југославија учествува, покрај делегатите од став 2 на овој член, и претставник на Сојузниот извршен совет.

Извршниот одбор на Заедницата на Југославија има осум членови кои се избираат од редот на делегатите на секоја републичка и покраинска заедница. Изборот на членовите на извршниот одбор го потврдува Собранието на Заедницата на Југославија.

Претседателот на Заедницата на Југославија го именува Собранието на Заедницата на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет.

Член 41

Заедницата на Југославија има статут.

Статутот на Заедницата на Југославија го донесува Собранието на Заедницата на Југославија.

Статутот на Заедницата на Југославија го потврдува Собранието на СФРЈ.

Со Статутот на Заедницата на Југославија се утврдуваат особено внатрешната организација на Заедницата, постапката за донесување на одлуки со кои се извршуваат задачите заради кои е основана Заедницата, надлежноста на органите на управувањето и средствата за финансирање на дејноста на Заедницата.

Со Статутот на Заедницата на Југославија се утврдува и начинот на остварување на соработката на Заедницата со организациите на здружен труд што работно, производствено и доходовно се поврзани во производството за извоз и формите на поврзување и организирање што самите ги воспоставуваат.

Член 42

Претставниците на надлежните органи на соодветните општествено-политички заедници имаат право да присуствуваат на седниците на органите на управувањето на Заедницата на Југославија, односно на републичките и покраинските заедници и да ги изнесуваат мислењата и ставовите на органите што ги претставуваат.

IV. КУРС НА ДИНАРОТ И ПОЛИТИКА НА КУРСОТ НА ДИНАРОТ

Член 43

Курсевите на странски валути во однос на динарот се формираат на единствениот девизен пазар, во согласност со утврдената политика на курсот на динарот. Политиката на единствениот и реалниот курс на динарот е составен дел на заедничката економска политика на земјата и посебно на заедничката девизна политика.

Собранието на СФРЈ ја утврдува политиката на курсот на динарот и критериумите, рамките и насоките за преземање на мерки за спроведување на таа политика.

Политиката на курсот на динарот ги опфаќа и посебните услови и начинот на пресметување во надворешнотрговската размена со земјите со кои е склучен договор за клириншки начин на плаќање.

Народната банка на Југославија ја утврдува методологијата за формирање на курсот на динарот.

Врз основа на утврдената заедничка девизна политика, Сојузниот извршен совет го утврдува курсот на динарот според некоја пресметковна единица или според една или повеќе конвертибилни валути.

Сојузниот извршен совет поднесува до Собранието на СФРЈ, по потреба, а најмалку полугодишно, извештај за спроведувањето на политиката на курсот на динарот.

Член 44

Сојузниот извршен совет, надлежните органи на републиките и надлежните органи на автономните покраини, Заедницата на Југославија и републичките и покраинските заедници, во рамките на своите надлежности односно дејности, предлагаат и преземаат мерки заради одржување на курсот на динарот, во согласност со утврдената заедничка девизна политика.

Член 45

Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини ја спроведуваат утврдената политика на курсот на динарот.

Народната банка на Југославија врши интервенции на единствениот девизен пазар согласно со утврдената политика на курсот на динарот.

Член 46

Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини ги следат и анализираат движењата на курсевите на домашниот и на странските девизни пазари, како и другите показатели од значење за нивото, процената на идните движења и меѓусебните односи на девизните курсеви.

Член 47

Курсевите на странските валути за определување на основницата за пресметување на царината и другите давачки, за пресметување на даночните олеснувања при извозот и за искажување на правото на увоз и плаќање, како и за потребите на статистиката, ги утврдува Сојузниот извршен совет во согласност со курсевите на меѓубанкарскиот состанок на единствениот девизен пазар.

Член 48

Курсните разлики во работењето со девизи на организациите на здружен труд и на другите општествени правни лица ги поднесува секој учесник — корисник на девизи, непосредно или преку овластените банки.

Курсните разлики што ќе настанат од користени кредити во странство, ги поднесува корисникот на тие кредити.

Член 49

Курсните разлики, што настануваат по основ на девизните сметки и девизните штедни влогови што граѓаните и граѓанските правни лица ги држат кај овластените банки, паѓат врз товар на средствата со кои располагаат тие банки.

Овластените банки можат да ги користат девизите на граѓаните што се водат кај тие банки за пласмани, во согласност со прописот што го донесува Сојузниот извршен совет.

Народната банка на Југославија е должна, на барање од овластената банка, да прима во депозит девизи на граѓаните што се водат на сметките на овластената банка, со истовремено одобрување на бескаматен кредит во височина на динарската противвредност на овластената банка чии девизи ги прима во депозит.

Височината на динарската противвредност од став 3 на овој член Народната банка на Југославија ја утврдува во согласност со курсот што важи на денот на примањето на девизите во депозит.

Член 50

Овластените банки можат девизите на организациите на здружен труд што потекнуваат од примени аванси по основ на изведување на инвестициони работи во странство, извоз на опрема и бродови да ги депонираат кај Народната банка на Југославија.

Народната банка на Југославија е должна, на барање од овластената банка, да ги прима во депозит девизите од став 1 на овој член што се водат на сметките на овластената банка, со истовремено одобрување на бескаматен кредит на овластената банка за сметка на организацијата на здружен труд од тој став чиишто девизи ги прима во депозит во височината на динарската противвредност на депонираните девизи.

Височината на динарската противвредност од став 2 на овој член Народната банка на Југославија ја утврдува во согласност со курсот на динарот кој важи на денот на примањето на девизите во депозит.

Организациите на здружен труд кои девизите положени во депозит преку овластената банка ги повлекуваат за потребите на плаќањето во странство во договорениот рок, полагаат динарска противвредност од став 3 на овој член кај Народната банка на Југославија преку овластената банка, во височина и во согласност со курсот на динарот кој важи на денот на примањето на девизите во депозит.

Народната банка на Југославија е должна, на барање од овластената банка, да ги стави на располагање депонираните девизи што потекнуваат од примени аванси, во договорениот рок.

Девизите од став 1 на овој член не подлежат на распределба според член 68 од овој закон, до пресметката и наплатата.

V. ДЕВИЗЕН ПАЗАР

Член 51

Под единствен девизен пазар, во смисла на овој закон се подразбира организиран систем на сите купувања и продажби на девизи што се вршат на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, на начинот утврден со овој и со друг сојузен закон и со прописот за условите, организацијата и работата на единствениот девизен пазар што го донесува Сојузниот извршен совет на предлог од Народната банка на Југославија.

Домашните лица и странските лица купуваат и продаваат девизи кај овластените банки и овластените менувачи, во согласност со сојузен закон.

Со мерките на економската политика ќе се поттикнува економскиот интерес на организациите на здружен труд девизите да ги продаваат на единствениот девизен пазар.

Банките овластени за работи со странство купуваат и продаваат девизи помеѓу себе непосредно и на меѓубанкарскиот состанок.

На меѓубанкарскиот состанок учествува и Народната банка на Југославија.

Интерната банка може за сметка на основните организации на здружен труд што ја основале да купува и продава девизи кај овластената банка.

Член 52

На единствениот девизен пазар можат да се купуваат и продаваат девизи промптно или на термин.

Под промптно купување и продажба на девизи се подразбираат работи на продажба и купување на девизи склучени на девизниот пазар што според договорот се извршуваат веднаш, а најдоцна во рок од два работни дена од денот на склучувањето на договорот.

Под купување и продажба на девизи на термин се подразбираат работи на купување и продажба на девизи склучени на единствениот девизен пазар што се договорени со рок за извршување на работата од 30 дена до една година и кои според договорот се извршуваат во договорениот рок.

Член 53

Одлука за организацијата и работењето на меѓубанкарскиот состанок донесува Сојузниот извршен совет на предлог од Народната банка на Југославија, а по прибавено мислење од Заедницата на Југославија.

Член 54

Народната банка на Југославија, во договор со банките овластени за работи со странство, ги определува видовите на девизи што се предмет на купување и продажба на единствениот девизен пазар и на меѓубанкарскиот состанок.

Ако договорот од став 1 на овој член не се склучи во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон, односно од денот на давањето иницијатива за измена на договорот од став 1 на овој член, до склучувањето на тој договор, одлука за видовите на девизи ќе донесе Народната банка на Југославија.

Ако ненадејно настанат поголеми растројства на странските девизни пазари во однос на одделни девизи, Народната банка на Југославија може, во согласност со Сојузниот извршен совет, привремено да ја ограничи или забрани купувачката и продажбата на односната девиза на единствениот девизен пазар.

Член 55

Народната банка на Југославија купува и продава девизи на меѓубанкарскиот состанок заради одржување на општата ликвидност во меѓународните плаќања и заради одржување на курсот на динарот, во согласност со утврдената заедничка девизна политика и со политиката на курсот на динарот.

Народната банка на Југославија интервенира на меѓубанкарскиот состанок за износот на девизите со кој се обезбедува извршување на утврдените пропорции и остварување на правата на девизи во платниот биланс и девизниот биланс на Југославија, во согласност со член 43 од овој закон.

Народната банка на Југославија ги определува видовите на девизи за кои интервенира на меѓубанкарскиот состанок.

Член 56

Банките овластени за работи со странство можат на странските девизни пазари да купуваат и продаваат девизи заради нивна замена под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Член 57

Банките овластени за работи со странство купуваат и продаваат девизи по курсевите што се утврдуваат на меѓубанкарскиот состанок на единствениот девизен пазар.

Член 58

Врз основа на курсевите по кои се склучени работите на купување и продажба на девизи на меѓубанкарскиот состанок се утврдуваат средните курсеви на странските валути.

Врз основа на средните курсеви на странските валути се формираат куповните или продажните курсеви со додавање, односно одземање на маржата утврдена со актот за организацијата и работењето на меѓубанкарскиот состанок.

Средните курсеви на странските валути се применуваат и за искажување на вредностите на странските валути во состојбите и билансите на банките и на други општествени правни лица.

Член 59

Овластените банки купуваат од домашни лица и од странски лица и им продаваат на тие лица девизи промптно според куповните и продажните курсеви од член 58 став 2 на овој закон.

Банките овластени за работи со странство вршат меѓусебно промптно купување и продажба на девизи по курсевите што се утврдуваат на меѓубанкарскиот состанок на единствениот девизен пазар.

Банката овластена за работите со странство, која ќе купи или продаде девизи за сметка на организацијата на здружен труд по курсот што таа организација го определила или по поповолен курс, го пресметуваат купувањето односно продажбата на девизите со таа организација по курсот по кој ги купила односно продала девизите.

Член 60

Овластените банки купуваат од домашни општествени правни лица и им продаваат на тие лица девизи промптно од свое име и за сметка на тие лица, а кога ги купуваат од домашни граѓански правни и физички лица, односно им ги продаваат на тие лица — од свое име и за своја сметка.

Овластените банки купуваат од странски лица и им продаваат на тие лица девизи промптно од свое име и за своја сметка.

Член 61

Купување и продажба на девизи на термин, се врши помеѓу овластените банки меѓусебно, како и помеѓу овластените банки и организациите на здружен труд.

Домашните граѓански правни и физички лица и странските лица не можат да купуваат и продаваат девизи на термин.

Член 62

Купувањето и продажба на девизи на термин се врши по курсевите за кои ќе се договорот договорните странки, под условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет.

Член 63

Договорот за купување и продажба на девизи на термин се смета склучен кога договорените странски потпишаната заклучница ќе ја регистрираат според постапката утврдена со актот за организацијата и работењето на меѓубанкарскиот останок.

Продавачот на девизи на термин е должен да изврши пренос на девизите на девизната сметка на купувачот во рокот што е наведен во заклучницата. Купувачот на девизи на термин е должен во рокот што е наведен во заклучницата да изврши пренос на динарската противвредност на девизите на жиरो-сметката на продавачот.

VI. ОСТВАРУВАЊЕ, СТЕКНУВАЊЕ, РАСПОЛАГАЊЕ И ЗДРУЖУВАЊЕ НА ДЕВИЗИ И ПРОМЕТ НА ЗЛАТО

1. Остварување, стекнување, располагање и здружување на девизи на организациите на здружен труд и на други општествени правни лица

Член 64

Основните и други организации на здружен труд остваруваат девизи:

- 1) со продожба на стоки и услуги на странскиот пазар;
- 2) со долгорочна производствена кооперација со странство;
- 3) со вршење на стопански дејности во странство во согласност со сојузен закон;
- 4) со земање кредити во странство;
- 5) со емисија на хартии од вредност;
- 6) со други односи и форми на работење со странство, засновани во согласност со овој закон.

Основните и други организации на здружен труд остваруваат девизи со самостојно вршење на работите од став 1 на овој член или меѓусебно поврзани во рамките на работна организација, сложена организација на здружен труд и други форми на меѓусебно поврзување и здружување заради заедничко производство на стоки и услуги и стекнување на доход.

Член 65

Девизите што основните организации на здружен труд ги оствариле со самостојно вршење на работи им припаѓаат на тие организации и тие располагаат со нив во согласност со овој закон.

Девизите што се остварени со здружување на труд и средства им припаѓаат на основните организации на здружен труд кои учествувале во нивното остварување со заемна производствена, финансиска или друга економска соработка.

Организациите на здружен труд кои се во односи на непосредна репродукциона поврзаност и зависност, со самоуправни спогодба ги уредуваат своите меѓусебни односи во заедничкото производство на стоки и вршење на услуги за извоз, како и распоредувањето на девизите остварени со тој извоз на непосредните извозници и нивните кооперанти, сразмерно со нивниот придонес во остварувањето на заедничкиот извоз и на приливот на девизи.

Девизниот прилив остварен по основа на извоз на стоки и услуги овластените банки го распоредуваат веднаш, а најдоцна во рок од три дена, на организациите на здружен труд што, во односите на непосредна репродукциона поврзаност и зависност, учествувале во остварувањето на девизите во согласност со самоуправниот спогодба од став 3 на овој член.

Споровите за односите од овој член ги решава надлежниот суд на здружениот труд.

Член 66

Организациите на здружен труд можат девизите, остварени или стекнати врз основа на утврдените придонес, а во рамките на договорените репродукциони потреби, да ги здружуваат врз основа на самоуправниот спогодба за здружување на труд и средства, односно врз основа на договор за долгорочна производствена кооперација, за заеднички вложувања во земјата и во странство или за деловно-техничка соработка, заради заедничко производство на стоки и вршење на услуги за извоз со кои се придонесува за остварување на поголем девизен прилив и остварување заеднички доход, вклучувајќи го и поднесувањето на заедничкиот ризик.

Девизите што се здружуваат по основите од став 1 на овој член можат да се користат само за плаќање спрема странство.

Организациите на здружен труд што здружуваат девизи можат меѓусебно да ги пренесуваат на сметките што ги имаат во овластените банки само за намените за кои ги здружуваат.

Со самоуправниот спогодба односно со договорот за здружување на девизи не може да се предвиди продажба на девизи за динарската противвредност на здружените девизи ниту врз основа на така здружените девизи да се одобруваат кредити.

Член 67

Со девизите се располага тргнувајќи од тоа дека девизите се остваруваат со работа со општествени средства, дека се резултат од трудот на работниците во организациите на здружен труд и од целокупниот општествен труд.

Член 68

Основните организации на здружен труд од девизниот прилив што ќе го остварат задржуваат дел од девизите утврден врз основа на единствени критериуми.

Од делот на девизите што ги задржуваат, основните организации на здружен труд приоритетно ги извршуваат своите обврски по странските кредити, обврските преземени со меѓународни конвенции и ги задоволуваат договорените потреби на својата репродукција.

Истовремено, од делот на девизите што ги задржуваат, основните организации на здружен труд издвојуваат, врз основа на единствени критериуми, и девизи за:

- увоз на енергетски сировини заради задоволување на утврдените општествени потреби;
- увоз на стоки од посебно значење за снабдувањето на населението;
- дел од неопходните репродукциони потреби на основните организации на здружен труд, чиј што придонес во извозот не може да се утврди или е недоделен за намирување на неопходните увозни потреби;
- најнеопходните репродукциони потреби на основните организации на здружен труд кои имаат утврдени увозни потреби, а не учествуваат во извозот;
- компензацијата од член 22 на овој закон ако со актите со кои се утврдува или се спроведува заедничката економска политика на земјата е предвидена забрана или ограничување на извозот.

Единствените критериуми од став 1 на овој член ги утврдува Заедницата на Југославија.

Пред утврдувањето на делот од девизите што ги задржуваат основните организации на здружен труд, со акт на Собранието на СФРЈ се утврдува делот од девизите за потребите на федерацијата, и тоа:

- за потребите на плаќањето спрема странство на сојузните органи и организации;
- за пополнување на девизните резерви на Југославија со кои ракува Народната банка на Југославија;

— за отплата на кредитите што од свое име и за своја сметка ги зела Народната банка на Југославија.

Со единствените критериуми се обезбедува делот од девизите, што ги задржуваат основните организации на здружен труд во смисла на став 1 од овој член, да биде во зависност од девизниот прилив што тие ќе го остварат.

Со единствените критериуми се обезбедува поттикнување на извозот, рамноправност на организациите на здружен труд на единствениот југословенски пазар и пошироко поврзување и здружување во смисла на чл. 65 и 66 од овој закон.

Делот од девизите за намените од ст. 3 и 5 на овој член се утврдува во фиксни износи, со тоа што издвојувањето се врши сразмерно со остварениот девизен прилив на земјата, а најмногу до утврдениот износ.

Член 69

Единствените критериуми од член 68 на овој закон Заедницата на Југославија ги утврдува во соработка со општите здруженија и со Стопанската комора на Југославија, во рамките на пропорциите на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Сојузниот извршен совет дава согласност на единствените критериуми од став 1 на овој член, во поглед на нивната усогласеност со пропорциите на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија и на заедничката девизна политика.

Единствените критериуми од став 1 на овој член се утврдуваат истовремено со утврдувањето на заедничката економска политика за наредната година.

Ако единствените критериуми од став 1 на овој член не се утврдат истовремено со утврдувањето на заедничката економска политика за наредната година, Сојузниот извршен совет во натамошен рок од 30 дена ќе одлучи да се применуваат единствените критериуми што се применувани порано, или ќе донесе други привремена решение што ќе се применуваат до утврдувањето на единствените критериуми.

Основните организации на здружен труд од наменското производство од девизниот прилив што ќе го остварат го задржуваат делот од девизниот прилив утврден врз основа на критериумите што ги утврдува Сојузниот извршен совет.

Делот од девизите што ги задржуваат основните организации на здружен труд од наменско производство го користат за потребите на плаќањето на увозот на производи со посебна намена, на сировини, на репродукционен материјал и на опрема за производство на производи со посебна намена за извоз.

Член 70

Со единствените критериуми од член 68 на овој закон се утврдува делот од девизите што го задржуваат одделни дејности од девизниот прилив што ќе го остварат основните организации на здружен труд од односната дејност.

Делот од девизите што ги задржуваат, основните организации на здружен труд од определена дејност според став 1 од овој член го распоредуваат меѓусебно во рамките на своите самоуправни форми на организирање и поврзување на одделни основни организации на здружен труд, а според заемно признатите репродукциони потреби.

Член 71

Со акт на надлежниот орган во републиката, односно во автономната покраина се утврдува износот од делот на девизите што основните организации на здружен труд ги задржуваат врз основа на единствените критериуми од член 68 на овој закон, за:

— плаќањата спрема странство на органите и организациите на општествено-политичките заедници во републиката односно во автономната покраина;

— отплатата на кредитите што во странство ги земала републиката односно автономната покраина.

Девизите за потребите од став 1 на овој член се утврдуваат во фиксен износ, со тоа што намирувањето на овие потреби се врши сразмерно со остварениот девизен прилив, а најмногу до утврдениот износ.

Во републиката односно во покраинската заедница, од делот на девизите што основните организации на здружен труд ги задржуваат врз основа на единствените критериуми од член 68 на овој закон, се утврдува делот на девизите за задоволување на:

— заедничките потреби во општествените дејности;

— потребите на стопанската инфраструктура: енергија, сообраќај и слични потреби, над самоуправно договорените потреби во смисла на член 68 од овој закон;

— потребите на малото стопанство, и

— потребите на другите дејности што се вршат во рамките на републиката односно на автономната покраина.

Член 72

Организациите на здружен труд што задржуваат дел од девизите во смисла на член 68 став 2 од овој закон се должни, износот на девизите што го надминува така утврдениот дел, да им го продадат на овластените банки заради вклучување во тековите на единствениот девизен пазар.

Овластените банки обезбедуваат максимално искористување и побрза циркулација на расположливият девизен потенцијал, така што се должни да ја одржуваат сопствената ликвидност во плаќањата со странство во границите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија и девизите со кои располагаат надвор од тие граници да ги продаваат на меѓубанкарскиот состанак на единствениот девизен пазар.

Овластените банки ќе го насочуваат својот расположлив девизен потенцијал од став 2 на овој член така што, во случај на временска неусогласеност кај одделни овластени банки помеѓу остварениот прилив и одлив на девизи, на овластените банки привремено да им се обезбедат девизи за репродукционите потреби на основните организации на здружен труд што остваруваат девизен прилив.

Член 73

Со акт на Собранието на СФРЈ се утврдува обемот на девизите и правото на купување девизи на единствениот девизен пазар за потребите на федерацијата, во согласност со одредбите на член 25 од овој закон.

Обемот на девизите и правото на купување девизи за потребите на сојузните органи и сојузните организации утврден со актот од став 1 на овој член, Сојузниот извршен совет го распоредува на одделни сојузни органи и сојузни организации.

Член 74

Основната организација на здружен труд, која остварените девизи ќе ги продаде на единствениот девизен пазар, може одново да купува девизи на единствениот девизен пазар во рамките на правата што ги има врз основа на единствените критериуми од член 68 на овој закон.

При продажбата на девизи од став 1 на овој член организациите на здружен труд можат со овластените банки да склучат договор за динамиката на повторниот откуп на девизи заради плаќања спрема

странство, во рамките на обемот што е утврден за нивните договорени репродукциони потреби од член 68 став 2 на овој закон.

Член 75

Девизите што ќе ги остварат со извоз на стоки и услуги или по друг основ, домашните лица се должни да ги внесат во земјата, ако со овој закон не е определено поинаку.

Член 76

Купопродажба и отстапување на девизи помеѓу домашни лица и помеѓу домашни лица и странски лица во Југославија не се дозволени, ако со овој закон не е определено поинаку.

Под купопродажба на девизи, во смисла на став 1 од овој член, се подразбира и плаќање на увоз на стоки и услуги за потребите на домашно лице со девизи на друго домашно лице.

Член 77

Забрането е плаќање и наплатување во девизи или во злато помеѓу домашни лица и помеѓу граѓани и странски лица на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и склучување на работи со кои се обезбедува дека динарската вредност на договорената обврска ќе се пресмета врз основа на цената на златото или на курсот на динарот во однос на странската валута, ако со овој или со друг сојузен закон не е определено поинаку.

Цените на услугите дадени на странски лица во Југославија и на домашни лица во сообраќајот на странски релации можат да се искажуваат во странска валута, ако за тоа постои обврска преземена со меѓународна конвенција, а да се наплатуваат исклучително во динари.

Одредбите на правната работа противни на забраната од став 1 на овој член се неважечки.

Член 78

Народната банка на Југославија на организациите на здружен труд непосредни давачи на услуги што ќе ѝ поднесат на наплата чекови издадени од страна на Народната банка на Југославија, ќе им пренесе преку овластените банки износ на девизи во височина на вредноста на поднесениот чек.

Странските средства на плаќање што ќе се откупат на менувачниците за ефективни динари се распоредуваат секоја година со актот за заедничката девизна политика.

Странските средства на плаќање што се остваруваат со продажба во земјата на туристички бонови за бензин и со продажба на комерцијални бонови за бензин и деривати на нафта, како и по основ на продажба на деривати на нафта на странски превозници, наменски се користат од сметката на Народната банка на Југославија за плаќање на увозот на нафта и деривати на нафта.

Член 79

Деловните заедници, банкарските организации, задругите, коморите и други општи здруженија, самоуправните интересни заедници и други самоуправни организации и заедници, општествено-политичките и други општествени организации и други општествени правна лица, можат остварените девизи да ги држат на девизна сметка само кај една овластена банка, да ги користат за сопствени потреби во согласност со овој закон или да ги продадат на единствениот девизен пазар.

Лицата од став 1 на овој член можат остварените девизи да ги држат во странство под условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет.

Член 80

Општествено-политичките заедници и нивните органи и организации се должни девизите што ќе ги остварат да ги продадат на единствениот девизен пазар.

По исклучок од став 1 на овој член, Сојузниот извршен совет може да пропише делот од девизите што ќе ги оствари Југословенската народна армија со давање на услуги на странски лица да ги употреби за плаќањата на сопствените потреби спрема странство.

Член 81

Зголемувањето на девизниот прилив од извозот на стоки и услуги и на други форми на девизни приливи се поттикнува со мерките на развојната политика, со системот и механизмот на даночните, царинските и на други поврати, со мерките на кредитно-монетарната политика и со други мерки на економската политика.

Одредбата на став 1 од овој член не се однесува на остварените девизи што организациите на здружен труд и други општествени правни лица ги држат на девизната сметка кај овластената банка.

Член 82

Повратот на царини и на други давачки се уредува со самоуправна спогодба на републичките и покраинските заедници во Заедницата на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет.

Со акт на републичките и покраинските заедници се утврдуваат и другите поврати, во согласност со извршните совети на собранијата на републиките и со извршните совети на собранијата на автономните покраини, а во согласност со усвоените основни критериуми што се договорени во Заедницата на Југославија.

Ако самоуправната спогодба од став 1 на овој член не се склучи навремено, Сојузниот извршен совет може да одлучи да се применуваат мерките или актите што биле порано применувани или да се донесат други привремени решенија кои ќе се применуваат до склучувањето на спогодбата.

Член 83

Собранието на СФРЈ, на предлог од Сојузниот извршен совет, секоја година, истовремено со донесувањето на буџетот на федерацијата, го утврдува делот на приходите од царини и од други увозни давачки изразен во процент кој не се внесува во буџетот на федерацијата и кој се отстапува на Заедницата на Југославија за поврат на царини и на други давачки во корист на организациите на здружен труд што извезуваат.

Собранието на СФРЈ може да одлучи приходите по основ на определени увозни давачки да не се внесуваат во буџетот на федерацијата и во целост да и се отстапуваат на Заедницата на Југославија за поврат на царини и на други давачки во корист на организациите на здружен труд што извезуваат.

Приходите од посебните такси од член 182 на овој закон не се внесуваат во буџетот на федерацијата и во целост ѝ се отстапуваат на Заедницата на Југославија за поврат на царини и на други давачки во корист на организациите на здружен труд што извезуваат.

Член 84

Сојузниот извршен совет, согласно со насоките на надлежниот орган на федерацијата, ги утврдува мерките и механизмите од член 82 на овој закон заради поттикнување на извозот на производи со посебна намена и на други форми на економски односи со странство чијашто посебна намена е од општ општествен интерес.

Член 85

Во заедничките основи на кредитно-монетарната политика се утврдуваат рамките и насоките за преземање на мерки за поттикнување на остварувањето на девизниот прилив. Со мерките на тековната и развојната економска политика се утврдуваат условите со кои се поттикнува остварувањето на девизниот прилив.

Член 92

Овластените банки се должни да обезбедат тајност на податоците за девизните сметки на граѓаните и за девизните штедни влогови на граѓаните.

Известувања за девизните сметки на граѓаните и за девизните штедни влогови на граѓаните можат да се даваат само на писмено барање од судот.

Член 93

За девизните сметки на граѓаните и девизните штедни влогови на граѓаните гарантира федерацијата.

2. Располагање со девизи од страна на граѓани и граѓански правни лица

Член 86

Граѓани и граѓански правни лица можат да купуваат девизи кај овластените банки за задоволување на сопствените потреби во областа на здравствената заштита и образованието, за патни и селидбени трошоци во странство, за издржување на членовите на своето семејство во странство, за намирување на судски и други трошоци и за други намени, во износите и под условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 8

Сојузниот извршен совет ги пропишува условите под кои граѓаните и граѓанските правни лица можат:

1) да купуваат бонови за плаќање на бензин во странство;

2) да плаќаат услуги што во меѓународниот патнички промет ги вршат странски лица;

3) да им ги плаќаат на домашните туристички агенции трошоците за групни и поединечни патувања во странство.

Член 88

Девизите што ќе ги внесат или примат од странство граѓани и граѓански правни лица можат да ги продаваат на овластената банка и на овластени от менувач или да ги стават на девизна сметка или на девизен штеден влог кај овластената банка.

Девизите што ги држат на девизна сметка или како девизен штеден влог граѓаните и граѓанските правни лица можат да ги користат во согласност со прописот што го донесува Сојузниот извршен совет

Член 89

Граѓани и граѓански правни лица можат да користат девизи за купување на хартии од вредност што организациите на здружен труд ги издаваат заради проширување на материјалната основа на трудот

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, по прибавено мислење од Заедницата на Југославија, ги пропишува условите, начинот и постапката за користење на девизи за купување на хартии од вредност и за обезбедување на девизи за отплатување на хартии од вредност од став 1 на овој член, како и условите под кои отплатувањето на хартии од вредност може да се врши во динари.

Член 90

Девизните сметки на граѓани и граѓански правни лица и девизните штедни влогови на граѓани и граѓански правни лица можат да бидат повидување или орочени.

Член 91

На девизните сметки на граѓаните и граѓанските правни лица и на девизните штедни влогови на граѓаните и граѓанските правни лица овластените банки плаќаат камата во девизи.

3. Изнесување и внесување на динари, девизи и хартии од вредност

Член 94

Изнесување на динари од Југославија и внесување на динари во Југославија во патничкиот промет со странство се врши во износи и апоени што ќе ги пропише Народната банка на Југославија.

Изнесување од Југославија преку поштенски и други пратки, на динари и вредносници што гласат на динари, ефективни странски пари и вредносници што гласат на странска валута се врши под условите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија.

Внесување во Југославија, преку поштенски и други пратки, на динари и вредносници што гласат на динари, се врши под условите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија.

Член 95

Внесувањето на девизи во Југославија е слободно.

Граѓани можат да ги изнесуваат во странство сите видови девизи што ги прибавиле или со кои располагаат, во согласност со прописите.

Странци и југословенски граѓани на привремена работа во странство, при излегување од Југославија, можат да ги изнесат девизите што ги веле во Југославија и други девизи со кои слободно располагаат во Југославија, во согласност со прописите.

Динари во кои во Југославија располагаат странци и југословенски граѓани на привремена работа во странство, а кои потекнуваат од девизи продадени на овластена банка или на менувач, можат да се изнесат од Југославија во апоени и износи што се дозволени за изнесување или да се употребат за купување на ист вид девизи заради трансфер во странство.

Член 96

Домашни вложни книшки што гласат на име и на динари и домашни и странски вложни книшки, што гласат на девизи можат слободно да се изнесуваат или праќаат од Југославија и да се внесуваат или праќаат во Југославија.

Домашни вложни книшки што гласат на динари а не гласат на име можат да се изнесуваат или праќаат од Југославија, само по одобрение од народната банка на републиката, односно од народната банка на автономната покраина, во согласност со условите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија.

Член 97

Домашни хартии од вредност што гласат на девизи или на динари можат слободно да се изнесуваат или праќаат од Југославија и да се внесуваат или праќаат во Југославија.

Странски хартии од вредност можат слободно да се внесуваат или праќаат во Југославија, а да се

изнесуваат или праќаат од Југославија само по одобрение од народната банка на републиката односно од народната банка на автономната покраина, во согласност со условите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија.

Член 98

Странски хартии од вредност, купони на странски хартии од вредност и странски вложни книжки, домашни лица можат да ги наплатуваат преку банките овластени за работи со странство.

Вредносниците од став 1 на овој член можат да им се продадат на банките овластени за работи со странство, со наплата на противвредноста во динари или девизи, согласно со прописите.

Член 99

Чекови влечени во Југославија на странски лица не смеат во Југославија да се препродаваат ниту да се индосираат.

Чекови на динари влечени во Југославија не смеат да се хонорираат ако на нив се наоѓа индосамент на странско лице.

4. Промет на злато

Член 100

Злато во непреработена и кована форма можат да извезуваат и изнесуваат во странство:

1) Народната банка на Југославија — во непреработена и кована форма;

2) организациите на здружен труд што се занимаваат со производство на злато (во натамошниот текст: производители на злато) — во непреработена форма;

3) банките овластени за работи со странство — во кована форма.

Домашни лица, освен лицата од став 1 на овој член, можат да извезуваат и да изнесуваат во странство злато во непреработена и кована форма само по одобрение од Народната банка на Југославија.

Член 101

Производителите на злато можат непреработено злато да им продаваат на организациите на здружен труд што користат злато во рамките на својата редовна дејност и на државните органи за нивни потреби (во натамошниот текст: корисници на злато), како и на Народната банка на Југославија, или да го продаваат во странство.

Корисниците на злато и Народната банка на Југославија можат да купуваат непреработено злато и во странство.

Сојузниот извршен совет ги пропишува условите под кои корисниците на злато можат да купуваат непреработено злато од производителите на злато во земјата или во странство.

Член 102

Топење на злато и преработка на злато во прачки можат да вршат само корисниците на злато, и тоа за сопствени потреби и за потребите на други корисници на злато.

Забрането е топење на ковано злато.

Член 103

Овластените банки, преработувачите на злато и рафинерите на злато можат да вршат замена на предмети од злато и на кршено злато за златен заботехнички лим.

Овластените банки можат да вршат замена на ковано злато за златен заботехнички лим.

Член 104

Прометот на предмети од злато, на кршено злато, на златен заботехнички лим и на друг златен заботехнички материјал е слободен во границите на прописите за прометот на стоки и на прописите за контролата на предмети од скапоцени метали.

Овластените банки можат ковано злато да купуваат од домашни и странски лица по цена по која таквото злато се продава на светскиот пазар.

Член 105

Производителите на злато се должни да водат евиденција за произведените и продадените количества на злато, а корисниците на злато — за купените и преработените количества на злато.

Сојузниот секретар за финансии го пропишува начинот на водење на евиденцијата од став 1 на овој член.

Член 106

Под злато, во смисла на овој закон, се подразбира злато во секоја состојба и форма, освен предметите од злато и кршено злато.

Под предмети од злато, во смисла на овој закон, се подразбираат накит, украси, предмети од уметничка вредност и од друга употребна вредност изработени од злато.

Под кршено злато, во смисла на овој закон, се подразбираат предмети од злато што се купуваат односно продаваат според тежината, чистотата и цената на чистото злато, не земајќи ги предвид трошоците на изработката.

Под прачка злато, во смисла на овој закон, се подразбира непреработено злато во која и да е форма.

Под ковано злато, во смисла на овој закон, се подразбираат сите видови златници, без оглед на тоа дали се законско средство за плаќање во некоја земја.

Член 107

Ако состојбата на ликвидноста на плаќањата спрема странство, височината и структурата на девизните резерви и други причини го бараат тоа, Сојузниот извршен совет може да го ограничи или да го забрани извозот и изнесувањето на злато во странство и да го ограничи прометот на злато во земјата.

VII. ПЛАТЕН ПРОМЕТ СО СТРАНСТВО

Член 108

Платниот промет со странство се врши со динари и со девизи.

Платниот промет во работењето со земјите со кои е склучен платен или друг меѓународен договор за плаќање во конвертибилни девизи се врши со динари, во договорените конвертибилни девизи или во други конвертибилни девизи.

Платниот промет во работењето со земјите со кои е склучен меѓународен договор за клириншки начин на плаќање се врши во пресметковната валута предвидена со тој договор.

Платниот промет со земјите во развој се врши со динари и девизи предвидени во меѓународните договори со тие земји.

Платниот промет со земјите со кои со меѓународен договор не е утврден начинот на плаќање се врши со динари и со конвертибилни девизи.

Народната банка на Југославија го пропишува начинот на вршење на платниот промет со странство и дава упатства заради единствено вршење на платниот промет со странство.

Член 109

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, ги определува условите под кои народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини можат да одобрат поинаков начин на плаќање со странство од начинот предвиден со договорот од член 108 на овој закон, ако таков начин на плаќање со тој договор не е исклучен.

Сојузниот извршен совет може да ги утврди условите и начинот под кои извозот на стоки и услуги во одделни земји може да се договара тако што наплатата по извозот да се оствари со увоз на стоки, и правата по основ на така остварениот извоз.

Во согласност со Сојузниот извршен совет, Народната банка на Југославија, ако го бараат тоа исклучителни околности, може да определи плаќање и наплатување во определена девиза да се врши само со земји со кои со меѓународен договор е предвидено плаќање и наплатување само во таа девиза, односно со земји во кои таа девиза е национална валута.

Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина може на организација на здружен труд да ѝ одобри плаќање односно наплатување да изврши во ефективни странски пари, под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија, и може да ѝ одобри наплатување на дел од извозот на стоки и услуги да изврши во валута која според прописот на односната земја не може да се трансферира.

Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина на организацијата на здружен труд може да ѝ одобри да изврши пребивање на долговите и побарувањата со странство под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија. Денот на издадењето одобрение се смета за ден на плаќање односно на наплата.

Член 110

Платниот промет со странство се врши преку банките овластени за работи со странство, ако со овој закон не е определено поинаку.

Домашно лице избира банки овластени за работи со странство преку кои врши платен промет со странство.

Член 111

Основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица избираат една овластена банка кај која ги држат девизите на девизна сметка.

Основните организации на здружен труд можат девизите да ги водат и кај својата интерна банка која од нивно име тие девизи ги држи на девизна сметка кај овластената банка, или можат да ги продадат на единствениот девизен пазар.

Член 112

Народната банка на Југославија врши платен промет со странство за потребите на федерацијата и на нејзините органи и организации.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, платниот промет со странство што органот надлежен за промет и резерви на производи со посебна намена ги врши за сметка на основните организации на здружен труд — производители на производи со посебна намена и начинот на плаќање и наплатување во врска со тие работи се утврдуваат со општествен договор што со тие организации ќе го склучи Сојузниот извршен совет.

Ако општествениот договор од став 2 на овој член не се склучи во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон, одлука за условите и начинот на вршење на платниот промет од тој став донесува Сојузниот извршен совет.

Член 113

Домашните лица се должни девизите остварени со извоз на стоки и услуги да ги наплатат и да ги внесат во Југославија во рок од 90 дена од денот кога се извезени стоките односно кога е извршена услугата. Како ден на извозот на стоките се смета денот кога е извршено царинење на стоките.

Домашните лица се должни побарувањето по основ на извозот на стоки и услуги на кредит да ги наплатат и остварените девизи да ги внесат во Југославија во рокот предвиден со договорот за кредитот.

Побарувањата по други основи домашните лица се должни да ги наплатат и остварените девизи да ги внесат во Југославија во рок од 90 дена од денот на втасаноста на побарувањето. Од оваа обврска се изземаат граѓаните што се наоѓаат на привремена работа во странство.

Како ден на наплата и внесување на девизите во Југославија, во смисла на ст. 1 до 3 од овој член, се подразбира денот кога износот на девизи е одобрен на сметката на овластената банка, денот кога е задолжена сметката на домашното лице кај овластената банка во корист на друго домашно лице, или денот кога домашното лице внесените девизи ги положило кај овластената банка заради пресметка.

Кога наплатата се врши во смисла на член 109 став 2 од овој закон, Народната банка на Југославија може да пропише кој ден се смета како ден на наплата и внесување на девизите во Југославија.

Ако на организација на здружен труд и е одобрено држење на девизи во странство според член 116 од овој закон, како ден на наплата и внесување на девизите во Југославија се смета денот кога износот на девизите е одобрен на сметка на организацијата на здружен труд во странство.

Сојузниот секретар за надворешна трговија, по прибавено мислење од Сојузниот орган на управата надлежен за соодветен вид услуги, пропишува кој ден се смета како ден на извршување на условите во смисла на одредбите на овој член.

Член 114

Домашните лица се должни платените стоки да ги увезат, односно платената услуга да ја реализираат во рок од 90 дена од денот кога банката овластена за работи со странство ќе го изврши налогот за плаќање. Како ден на увозот се смета денот кога е извршено царинење на стоките.

Член 115

Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина може да го продолжи рокот од чл. 113 и 114 на овој закон, под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Народната банка на Југославија може да го продолжи рокот од чл. 113 и 114 на овој закон, по работите што според одредбите на овој закон се однесуваат на производи со посебна намена и на други форми на економски односи со странство од посебен општествен интерес.

Против решението на народната банка на републиката односно на народната банка на автономната покраина, донесено врз основа на став 1 од овој член, може да се изјави жалба до Народната банка на Југославија.

Член 116

Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина, кога работењето со странство го бара тоа, може да и даде одобрение на организацијата на здружен труд девизите потребни за тоа работење да ги држи на сметки во странство, или работењето да го врши преку контокорентна сметка, под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Против решението на народната банка на републиката односно на народната банка на автономната покраина, донесено според став 1 од овој член, може да се изјави жалба до Народната банка на Југославија.

Организациите на здружен труд се должни да доставуваат до народната банка на републиката, односно до народната банка на автономната покраина извештаи за прометот и состојбата на сметките од став 1 на овој член, како и други податоци во врска со работењето со странство преку тие сметки, на начин и во роковите што ќе ги определи Народната банка на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет.

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини доставуваат до Народната банка на Југославија извештаи за прометот и за состојбата на средствата на сметките од став 1 на овој член, на начин и во роковите што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Член 117

Разликите во вредноста што требало да се платат односно да се наплатат или да се внесат, настани во работењето со странство поради превозни ризици, бенификации, пенсии, работи, исправки на вредноста и слично, се правдаат со документација. За правдата е настанатата разлика одлучува органот на управувањето на организацијата на здружен труд.

Начинот и постапката за правдање на разликите од став 1 на овој член ги пропишува сојузниот секретар за финансии во спогодба со сојузниот секретар за надворешна трговија.

Член 118

Плаќањето и наплатувањето во врска со увозот и извозот на стоки и услуги во малограничниот и соседскиот прекуморски промет и во меѓународните савемски компензациони договори се регулираат со пропис што го донесува Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, во согласност со овој закон и со меѓународните договори за таквиот промет.

Член 119

Странски лица можат да депонираат динари и девизи по видување, со отказан рок или орочено, само кај овластените банки.

Народната банка на Југославија, по прибавено мислење од овластените банки, може да ги определи условите под кои средства на странски лица можат да се примаат во депозит.

Член 120

Странски лица можат да стекнуваат динарски побарувања на сметка кај овластената банка.

1) со купување на динари за девизи од член 54 став 1 на овој закон;

2) со продажба на стоки и услуги на домашно лице за динари што домашното лице има право да ги увезува и плаќа според одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

3) со пренос од сметка на друго странско лице што има средства по еден од основите од точ. 1 и 2 на овој став.

Динарските побарувања стекнати според став 1 од овој член, странски лица можат да ги употребуваат за плаќање на стоки и услуги и за сите други плаќања во Југославија, за трансфер во странство и за пренос врз друго странско лице.

Домашни лица, врз основа на динари наплатени според став 2 на овој член, ги остваруваат правата што според прописите ги имаат од наплати во девизи.

Динарските побарувања стекнати според став 1 на овој член странски лица можат да ги употребуваат и за давање кредити на организациите на здружен труд и на други општествени правни лица. Организациите на здружен труд и други општествени правни лица можат овие кредити да ги земаат во согласност со одредбите на чл. 138 до 181 од овој закон.

Член 121

Динарските побарувања што странски лица ќе ги остварат по други основи, освен по основите наведени во член 120 став 1 од овој закон, странските лица можат да ги држат на сметка кај овластената банка и да ги употребат за определени плаќања во Југославија, за пренос врз определени странски лица и за трансфер во странство, под условите што ќе ги утврди Сојузниот извршен совет.

Домашни лица можат, врз основа на динари наплатени по основ на став 1 од овој член, да остваруваат определени права што ги утврдува Сојузниот извршен совет по претходно прибавено мислење од Заедницата на Југославија.

За износот на динарските побарувања на странски лица за услуги дадени на домашни лица, што по основа на прописите од став 1 на овој член не можат да се трансферираат во странство туку се користат само за определени плаќања во Југославија, домашните лица не ги обезбедуваат правата по основот од член 63 на овој закон за плаќањата спрема странство.

Член 122

Плаќање на стоки и услуги што се увезуваат и други плаќања во странство, основните и други организации на здружен труд и други домашни лица вршат врз основа на единствените критериуми од член 68 и на актите од чл. 71 и 73 на овој закон:

1) со девизи остварени според чл. 65, 79 и 133 став 4 од овој закон, како и со динари остварени според чл. 120 и 121 од овој закон;

2) со девизи стекнати по основ на здружување со други организации на здружен труд од член 68 на овој закон;

3) со девизи купени на девизниот пазар во согласност со одредбите на чл. 68 и чл. 63 и 74 од овој закон;

4) со девизи прибавени од странски кредит;

5) со девизи внесени во Југославија по основ на договор за вложување средства на странски лица во домашна организација на здружен труд;

6) со девизи прибавени од граѓани со издавање на обврзници според член 89 од овој закон;

7) со девизи остварени по основ на трансфер на добивката и поврат на вложените средства и по основ на камати по дадените кредити;

8) со девизи остварени од други односи со странство, согласно со прописите.

Девизите за исплата на камата во девизи, што ги плаќаат на девизните штедни влогови на граѓаните, овластените банки ги купуваат на единствениот девизен пазар, врз основа на единствените критериуми од член 68 на овој закон.

Член 123

Платниот промет со странство што се врши преку банка овластена за работи со странство се води на девизни сметки во земјата.

Контрола над платниот промет од став 1 на овој член вршат народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, на начин што ќе го пропише Народната банка на Југославија.

Заради обезбедување единство на општествена-та контрола и евиденција, Службата на општественото книговодство е овластена, по потреба, да врши увид во работењето што се однесува на платниот промет и контролата над платниот промет со странство.

Сојузниот секретар за финансии утврдува кои податоци за платниот промет банките овластени за работи со странство се должни да ги доставуваат до Службата на општественото книговодство.

Член 124

Плаќање на стоки чиј увоз е регулиран со определување на стоковен контингент, девизен контингент и со издавање на увозна дозвола, основните и други организации на здружен труд и други домашни лица вршат со девизи и со динари од член 122 на овој закон, во рамките на правото на увоз на такви стоки.

Член 125

Плаќање на услуги што ги вршат странски лица, за чие користење Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи пропишува посебни услови, основните и други организации на здружен труд и други домашни лица вршат со девизи и со динари од член 122 на овој закон.

Член 126

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, ги пропишува условите под кои можат да се купуваат патенти, лиценци и други права на индустриска сопственост во странство и да се плаќаат со средствата од член 122 на овој закон.

Условите под кои можат да се купуваат патенти, лиценци и други права на индустриска сопственост во странство за потребите на народната одбрана и да се плаќаат со средствата од член 122 на овој закон ги утврдува Сојузниот извршен совет.

Член 127

Организациите на здружен труд што вршат услуги во меѓународниот стоковен и патнички промет своите услуги на странски релации од домашни лица ги наплатуваат во динари.

Организациите на здружен труд — корисници на услуги на превоз на стоки, во моментот на оставањето на девизиот прилив остварен со извоз на стоки и услуги, се должни да им извршат пренос на девизите во вредноста на услугите на превозот на организациите на здружен труд од став 1 на овој член.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, организациите на здружен труд — корисници на услуги на превоз, при увозот на стоки, во моментот на плаќањето на увозот, се должни да извршат пренос на девизите во корист на организацијата на здружен труд — превозник во височина на вистинските трошоци на превозот на странска релација.

Сојузниот извршен совет ги пропишува условите и начинот под кои остварените девизи според ст. 2 и 3 од овој член им се пренесуваат на давачите на услуги во меѓународниот стоковен, патнички и поштенско-телефонско-телеграфски сообраќај.

Член 128

Девизите остварени со извоз на производи или на делови на производи што се предмет на долгорочна производствена кооперација можат да се употребат во целост за увоз од таа кооперација, во согласност со сојузен закон.

Член 129

Девизите за вршење на инвестициони работи во странство, организациите на здружен труд можат да ги држат и на сметки кај странски банки врз основа на одобрение кое, под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија, го дава народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина.

Остварената добивка во девизи од секоја работа, организациите на здружен труд што изведуваат инвестициони работи во странство се должни да ја внесат во Југославија, во рок од 90 дена од денот кога е завршена работата. Народната банка на републиката, односно народната банка на автономната покраина, може да го продолжи овој рок под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Против решението на народната банка на републиката, односно на народната банка на автономната покраина донесено според став 2 од овој член може да се изјави жалба до Народната банка на Југославија.

Организациите на здружен труд што изведуваат инвестициони работи во странство можат во текот на изведувањето на тие работи да располагаат со девизите, да ги пресметуваат трошоците на работењето и да ја утврдуваат добијката од тие работи, под условите и на начинот што ги пропишува Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 130

Организациите на здружен труд што се занимаваат со работи на посредување во надворешно-трговскиот промет вршат плаќање и наплатување во тоа работење со средствата од член 122 на овој закон, под условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 131

Девизите што организациите на здружен труд ќе ги остварат со вршење работи врз облагородување на стоки (индустриска доработка, преработка, обработка или поправка) во сопственост на странски лица се сметаат, во поглед на стекнувањето на правата според одредбите од овој закон, како девизи остварени со извоз на стоки и услуги.

Услугите на облагородување на домашни стоки што ги вршат странски лица, организацијата на здружен труд ги плаќа со средства од член 122 на овој закон, во рамките на пропишите што го регулираат извозот на стоки заради облагородување и увоз на облагородени стоки.

Член 132

Организациите на здружен труд што се занимаваат со давање услуги во меѓународниот стоковен и патнички промет трошоците на работењето во странство ги плаќаат со средствата од член 122 на овој закон.

Сојузниот извршен совет утврдува што се подразбира под трошоци на работењето во странство што организациите на здружен труд ги плаќаат според став 1 од овој член.

Член 133

Заедниците за осигурување и заедниците за ре-осигурување наплатуваат премии за осигурување,

односно премии за реосигурување од домашни лица и им исплатуваат штети на тие лица (надомести на штета, осигурени износи и трошоци) — со динари. Овие заедници и други домашни лица со динари вршат и други плаќања по работи на осигурување и реосигурување.

Заедниците за осигурување и заедниците за реосигурување наплатуваат премии за осигурување, односно премии за реосигурување од странски лица во девизи или во динари со кои странските лица располагаат според чл. 120 и 121 од овој закон, плаќаат премии за реосигурување и им исплатуваат штети на тие лица со девизи или динари. Заедниците за осигурување и странски лица, односно заедниците за реосигурување и странски лица во девизи или во динари вршат и други меѓусебни плаќања по работи на осигурување и реосигурување.

По исклучок од одредбите на став 1 од овој член, Сојузниот извршен совет може да определи одредени организации на здружен труд и други општествени правни лица да можат да плаќаат премии во девизи и исплатата на штетите на тие организации, како и другите плаќања по односните работи на осигурување и реосигурување, да можат да се вршат со девизи.

Заедниците за осигурување и заедниците за реосигурување исплатуваат штети, плаќаат премии за осигурување и премии за реосигурување и вршат други плаќања по работите на осигурување и реосигурување со динари и со девизи од член 122 на овој закон.

Сојузниот извршен совет определува под кои услови и во кои случаи домашни лица можат од овластената банка да купат девизи во височина на износот на динарите наплатени на име штета по основ на реосигурување. Со купените девизи домашни лица можат да плаќаат увоз на стоки и услуги по основ на кои штетата ја наплатиле од осигурувањето. Таквите стоки и услуги домашните лица ги плаќаат слободно, иако увозот на тие стоки односно услуги е регулиран.

Сојузниот извршен совет ги определува условите под кои наплатата на штетата остварена по основ на осигурување во работи на извоз на стоки и услуги се смета како наплата остварена со извршен извоз.

За осигурувањето од ст. 2 и 3 на овој член осигурените износи во полисата на осигурувањето можат да гласат на девизи.

Член 134

Средствата што странскиот содоговарач ќе ги оствари со заедничко работење со домашна организација на здружен труд, можат да се трансферираат во странство до височината на една половина од девизниот прилив остварен со извоз на производи и услуги од тоа работење.

Средствата што странскиот содоговарач ќе ги оствари со заедничко работење со домашна организација на здружен труд од стопански недоволно развиените републики и Социјалистичка Автономна Покраина Косово можат да се трансферираат во странство до височина на остварениот дел од доходот. Трансферот се врши со средствата од член 122 на овој закон.

Трансферот на вложените средства, односно на остатоците од вложените средства, ако договорот за вложување престанал поради остварување на деловните цели, односно со истекот на договореното време, или ако договорот за вложување е раскинат од причините предвидени со сојузен закон, или ако со договорот за вложување е предвидено дека странскиот содоговарач вложените средства може делумно да ги повлекува и за време на важењето на тој договор, домашната организација на здружен труд го врши со девизите од член 122 на овој закон.

Ако во една година не е остварен девизен прилив кој овозможува трансфер на средствата што странскиот содоговарач ќе ги оствари со заедничко работење, трансферот според став 1 на овој член може да се изврши врз основа на девизниот прилив остварен во наредните години.

Член 135

Производствена организација на здружен труд која според прописите вложува средства за општествена репродукција заради вршење на својата стопанска дејност во странство, тие вложувања ги врши со средствата од член 122 на овој закон.

Организациите на здружен труд што се здружиле заради вршење работи на промет на стоки и услуги со странство, организациите на здружен труд што се занимаваат со работи на извоз и увоз кои се организираат и работат врз начелата на задолжителна соработка со производствените и со други организации на здружен труд за кои вршат извоз или увоз и организациите на здружен труд кои вршат работи на извоз и увоз што задолжително здружуваат труд и средства со производствените и други организации на здружен труд со кои работат, можат за вложување средства на општествената репродукција, заради вршење на тие работи во странство, да ги користат средствата од член 122 на овој закон.

За вложување заради основање банки во странство согласно со сојузен закон можат да се користат средствата од член 122 на овој закон.

Организација на здружен труд која вложила средства на општествената репродукција во претпријатие во странство е должна делот од добивката што ѝ припаѓа да го внесе во земјата, во рок од 90 дена од истекот на периодот за кој се составува завршната сметка според прописите на земјата во која се наоѓа тоа претпријатие.

Член 136

Организациите на здружен труд што се занимаваат со истражување, експлоатација, обновување и со одржување на резерви на рудно и друго минерално богатство во странство, ги плаќаат трошоците на тоа работење со средствата од член 122 на овој закон.

Член 137

Трошоците за деловни патувања и реклами во странство, трошоците на претставништва и делегати во странство, трошоците за стручно усовршување на работниците во странство таксите и давачките, членарините и котизациите, како и другите трошоци во врска со работењето со странство, организациите на здружен труд можат да ги плаќаат со средствата од член 122 на овој закон.

Трошоците за службени патувања во странство, трошоците за стручно усовршување на работниците во странство, таксите и давачките, членарините и котизациите, како и другите трошоци во странство во врска со вршењето на својата дејност, деловните заедници, банкарските организации, задругите, коморите и другите општи здруженија, самоуправните интересни заедници и другите самоуправни организации и заедници, општествено-политичките и другите општествени организации и другите правни лица, ги плаќаат со средствата од член 122 на овој закон.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, по прибавено мислење од Заедницата на Југославија, ги пропишува условите под кои можат да се користат и да се плаќаат одделни трошоци од ст. 1 и 2 на овој член.

VIII. КРЕДИТНИ ОДНОСИ СО СТРАНСТВО

Општи услови

Член 138

Како кредитни односи со странство, во смисла на овој закон, се сметаат:

1) извозот и увозот на стоки и услуги на кредит, освен стоките и услугите за чие плаќање е договорен рок до 90 дена (во натамошниот текст: комерцијални кредити);

2) земањето кредити во странство за увоз на стоки и услуги и давањето кредити на странство за извоз на стоки и услуги (во натамошниот текст: стокони кредити);

3) земањето и давањето на финансиски кредити;

4) земањето на странски краткорочни кредити од страна на банките овластени за работи со странство преку кредитни линии (во натамошниот текст: банкарски кредитни линии);

5) прибавувањето средства со издавање обврзници на странскиот финансиски пазар;

6) прибавувањето средства на странскиот финансиски пазар со рефинансирање на побарувањата по одобрените кредити на странство;

7) земањето кредити заради одржување на ликвидноста на Југославија во плаќањата спрема странство;

8) primaњето и давањето на депозит и давањето и земањето гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање во односите со странство.

Член 139

Врз средствата прибавени со издавање обврзници на странскиот финансиски пазар и врз средствата прибавени на странскиот финансиски пазар со рефинансирање на побарувањата по одобрените кредити на странство се применуваат одредбите на овој закон кои се однесуваат на средствата прибавени со земање финансиски кредити во странство.

Начинот на издавање и прометот на обврзници на странскиот финансиски пазар се регулираат со сојузен закон.

Член 140

Под стоквен кредит се подразбираат кредитни работи кај кои кредиторот му одобрува на заембарамот кредит заради финансирање, купување на стоки и плаќања на услуги, при што со договорот за кредит е определена намената на користените средства.

Под банкарска кредитна линија се подразбира странски краткорочен кредит со рок на отплата до 12 месеци, што банката овластена за работи со странство го користи кај странска банка.

Член 141

Основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица можат да се задолжуваат во странство, односно можат да одобруваат кредити во странство, врз основа на единствените критериуми за задолжување што ги утврдува Заедницата на Југославија, во соработка со републичките и покраинските заедници, со согласност од Сојузниот извршен совет.

Ако единствените критериуми од став 1 на овој член не се утврдени истовремено со донесувањето на заедничката девизна политика, Сојузниот извршен совет ќе ги донесе критериумите во натамошен рок од 15 дена.

Основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица ги остваруваат правата од став 1 на овој член до определено ниво утврдено со кредитниот гаранциски потенцијал на овластените банки, а во рамките на обмот

предвиден со проекцијата на платниот биланс и на девизниот биланс на Југославија, во согласност со утврдената заедничка девизна политика, имајќи го предвид особено обемот на задолженоста на субјектите, можноста за девизна отплата на постојните и на новите кредити и нивото на задолженоста на земјата.

Сојузниот извршен совет, со посебен акт до крајот на годината за секоја наредна година, го утврдува нивото до кое овластените банки можат да склучуваат кредитни работи со странство и да гарантираат за кредитните работи со странство.

Во рамките на утврдените критериуми од став 1 и на обмот на задолжувањата од став 3 на овој член, првенство на задолжување во странство имаат организациите на здружен труд што со својот развој придонесуваат за остварување на утврдените цели и на планираните пропорции во општествените планови и во платниот биланс и девизниот биланс на Југославија, а посебно за зголемување на извозот, за рационална супституција на увозот, за стабилизација на домашниот пазар, како и за потребите на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и на Социјалистичка Автономна Покраина Косово.

Член 142

Основните и други организации на здружен труд и банките овластени за работи со странство за сметка на основните и на други организации на здружен труд можат да им даваат стокони кредити и финансиски кредити на корисниците во странство заради унапредување на извозот на југословенски стоки и услуги и за организирање на продажба на југословенски стоки и услуги, како и финансиски кредити за други намени со кои се унапредуваат економските односи со странство, под условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 143

На предлог од Народната банка на Југославија, Сојузниот извршен совет ги определува условите под кои банките овластени за работи со странство можат средствата на сметки со странство да ги депонираат на неопределено време со отказан рок, како и да ги орочат на определено време.

Член 144

Заради обезбедување на организиран настап на странскиот финансиски пазар на капитал, домашните лица што земаат кредити во странство односно даваат кредити на странски лица, се должни при земањето односно давањето кредити и при давањето гаранции и други форми на гарантирање, да се придржуваат кон условите што ќе ги утврдат со заеднички договор односно со општествен договор или со самоуправни спогодба.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, а на предлог од Народната банка на Југославија и по прибавено мислење од Заедницата на Југославија, ги утврдува рамковните услови за организиран настап на домашни лица на странскиот финансиски пазар на капитал.

Банките овластени за работи со странство со договор ги утврдуваат, придржувајќи се кон рамковните услови од став 2 на овој член, посебните услови под кои земаат и даваат кредити во странство и даваат гаранции и други форми на гарантирање по кредитите што основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица ги земаат во странство.

Ако договорот, општествениот договор односно самоуправната спогодба од став 1 на овој член не се склучи, Сојузниот извршен совет ги определува условите од тој став, кои важат додека не се склучи договорот, општествениот договор или самоуправната спогодба.

Ако договорот од став 3 на овој член не се склучи, Народната банка на Југославија ги определува посебните услови од тој став, кои важат додека не се склучи договорот.

Член 145

Кредитните односи со странство од член 138 на овој закон можат да ги засноваат:

1) основните и други организации на здружен труд и самоуправните интересни заедници во областа на материјалното производство, во рамките предвидени со самоуправната спогодба за здружување;

2) банките овластени за работи со странство;

3) Народната банка на Југославија;

4) општествено-политичките заедници;

5) Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена.

Домашните лица од став 1 на овој член можат да засноваат кредитни односи и да вршат кредитни работи со странство под услов за извршување на преземените обврски по тие работи да обезбедат девизи во согласност со овој закон.

Домашните лица од став 1 на овој член не можат да земаат кредити во странство, да даваат гаранции и други форми на гарантирање спрема странство, ниту да вршат други дејствија што претходат на склучувањето на договор за кредит, што би создале какви и да било обврски за Социјалистичка Федеративна Република Југославија во областа на кредитните работи со странство, освен обврските преземени во согласност со одредбите на овој закон.

Член 146

Општествените правни лица можат да вршат тековни плаќања во странство и да засноваат нови кредитни односи со странство дури по намирување на втасаните обврски спрема странство.

Овластените банки не можат да ги извршуваат налозите на општествените правни лица за тековни плаќања во странство и не можат да даваат гаранции за засновање на нови кредитни односи, ако тие лица не ги извршуваат втасаните фиксни и гарантирани обврски.

2. Вршење на кредитни работи со странство

1) Организации на здружен труд

Член 147

Организациите и заедниците од член 145 став 1 точка 1 на овој закон можат да земаат и да даваат кредити во странство, да прибавуваат средства со издавање на обврзници во странство и да рефинансираат побарувања по кредитите одобрени на странство, во согласност со своите планови за развој и со утврдената заедничка кредитна политика со странство, во рамките на обемот утврден врз основа на член 141 од овој закон.

Член 148

Работите од член 147 на овој закон, организациите и заедниците од член 145 став 1 точка 1 на овој закон можат да ги вршат:

1) ако кредитните работи служат за вршење на работи односно дејности за кои се регистрирани;

2) ако ги исполнуваат условите за кредитна способност;

3) ако кредитната работа е во согласност со општите услови и со рамките утврдени со нивниот самоуправен општ акт, донесен во смисла на Законот за паричниот систем;

4) ако органот на управувањето со тие организации односно заедници донел одлука за вршење на одделна кредитна работа;

5) ако обезбедуваат девизи за отплатување на кредитите во согласност со овој закон.

Народната банка на Југославија ги пропишува условите за утврдување на кредитната способност од точка 2 став 1 на овој член.

Член 149

Организациите и заедниците од член 145 став 1 точка 1 на овој закон даваат стоковни кредити и финансиски кредити во динари и во девизи од член 122 на овој закон, освен во девизи прибавени од граѓани со издавање на обврзници.

Организациите и заедниците од став 1 на овој член даваат кредити од тој став за намените утврдени во член 142 од овој закон.

Член 150

Работи на извоз и увоз на стоки и услуги на кредит, за стоки и услуги чиј што извоз и увоз е регулиран, можат да се вршат само во согласност со прописите за извоз и увоз на такви стоки и услуги.

Член 151

Организациите и заедниците од член 145 став 1 точка 1 на овој закон плаќањето на своите девизни обврски спрема странство по комерцијални кредити, стоковни кредити и финансиски кредити го извршуваат со девизите и динарите од член 122 на овој закон, освен со девизи прибавени од странски кредити и со девизи прибавени од граѓани со издавање на обврзници.

Покрај средствата од став 1 на овој член, за извршување на преземените обврски спрема странство организациите и заедниците од став 1 на овој член можат под посебни услови да користат девизи прибавени од странски кредити и девизи прибавени од граѓани со издавање на обврзници.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи, ги пропишува условите под кои можат да се користат средствата од став 2 на овој член за извршување на обврските по земените комерцијални кредити, стоковни кредити и финансиски кредити.

Член 152

Организациите и заедниците од член 145 став 1 точка 1 на овој закон можат средствата прибавени по основ на финансиски кредит да ги користат:

1) за плаќање во странство во согласност со овој закон;

2) за давање кредити и за други вложувања во странство;

3) за здружување во согласност со одредбите на овој закон.

Ако финансискиот кредит се користи во целост или делумно за давање кредити во странство, односно за други пласмани во странство, плаќањето на

обврските за земениот финансиски кредит се врши и со девизи од ануитетите по дадените кредити и со девизи од добивката (приходи од такви пласмани).

За отплатување на замените финансиски кредити, организациите и заедниците од член 145 став 1 точка 1 на овој закон можат да користат и средства од наплатените ануитети и од остварениот приход по одобрените кредити на странство.

Член 153

Организацијата односно заедницата од член 145 став 1 точка 1 на овој закон може да даде гаранција и друга форма на гарантирање по кредитна работа со странство на друга организација на здружен труд односно заедница ако со неа склучила самоуправа спогодба, односно договор за здружување на девизи во смисла на одредбите на овој закон.

Организацијата односно заедницата од член 145 став 1 точка 1 на овој закон може да дава гаранции и други форми на гарантирање по определени кредитни работи што ги врши претпријатието што таа го основала во странство, или мешовитото претпријатие што е основано со средства на таа организација односно заедница и со средства на странски правни и физички лица.

Сојузниот извршен совет, на предлог од Заедницата на Југославија, утврдува за кои кредитни работи од став 2 на овој член организациите и заедниците од член 145 став 1 точка 1 на овој закон можат да даваат гаранции и други форми на гарантирање.

Организацијата односно заедницата од член 145 став 1 точка 1 на овој закон може да дава гаранција и друга форма на гарантирање од ст. 1 и 2 на овој член ако ги исполнува условите за кредитна способност и ако органот на управувањето со организацијата односно заедницата допел одлука за секоја поединечна гаранција или гарантирање.

Организацијата односно заедницата — гарант ги намирава обврските по основ на гаранцијата на девизите од член 151 на овој закон.

Член 154

Ако една или повеќе основни организации на здружен труд одлучат, интерната банка може за нивна сметка, во границите на овластувањата што ѝ се дадени и во согласност со законот, да склучува договори за комерцијални и финансиски кредити за сметка на тие организации.

2) Банки овластени за работи со странство

Член 155

Банките овластени за работи со странство можат да ги вршат кредитните работи со странство од член 138 то. 2 до 6 и точка 8 на овој закон заради извршување, проширување и унапредување на дејноста на организациите на здружен труд, која е во согласност со плановите за развој на тие организации и со утврдената политика на кредитните односи со странство.

Банките овластени за работи со странство вршат кредитни работи од свое име и за сметка на организациите на здружен труд и на други општествени правни лица.

Банките овластени за работи со странство можат да склучуваат договори и да користат, односно да даваат кредити на странство само во рамките на обемот кој е утврден врз основа на член 141 од овој закон.

Обемот на краткорочното задолжување што се користи само за надминување на сезонските нерамномерности во тековниот девизен прилив и одлив на банките и на нивните комитенти (банкарските краткорочни кредитни линии и примањето на краткорочни депозити) го утврдува Сојузниот извршен совет, на предлог од Народната банка на Југославија.

Член 156

Банката овластена за работи со странство може да ги врши кредитните работи со странство од чл. 138 и 155 на овој закон:

- 1) ако ги исполнува условите за кредитна способност;
- 2) ако органот на управувањето со организацијата на здружен труд одлучил банката за сметка на таа организација да изврши кредитна работа од член 138 точ. 2, 3, 5 и 8 на овој закон;
- 3) ако надлежниот орган на банката одлучил банката да користи краткорочен кредит;
- 4) ако кредитната работа е регистрирана во смисла на член 180 од овој закон;
- 5) ако е донесена одлуката од член 148 став 1 точка 4 на овој закон за секоја одделна гаранција, супергаранција или друга форма на гарантирање;
- 6) ако се придржува кон посебните услови од член 144 на овој закон.

Член 157

Банката овластена за работи со странство може да дава комерцијални и финансиски кредити од средствата и под условите утврдени во чл. 142 и 151 од овој закон.

Член 158

Банката овластена за работи со странство склучува договор за земање финансиски кредити во странство придржувајќи се кон условите за склучување на таков кредит што со договор во писмена форма го утврдила со организацијата на здружен труд односно со повеќе организации на здружен труд, за чија сметка зема кредит. Во тој договор може да се утврди и намената за која се користат средствата на финансискиот кредит.

Член 159

Банките овластени за работи со странство можат да склучат и посебен долгорочен односно среднорочен комерцијален кредит во странство и преку рамковни договори или договори за кредитна линија.

Кредитите склучени според одредбата на став 1 од овој член банките овластени за работи со странство можат да ги користат само за сметка на организациите на здружен труд. Банките овластени за работи со странство можат таков странски кредит да користат ако организациите на здружен труд за секој одделен случај, со договор во писмена форма се обврзат дека ги прифаќаат условите и намената на користење на рамковен кредит или на кредитна линија.

Член 160

Девизите што ќе ги прибават по основ на финансиски кредит банките овластени за работи со странство можат да ги користат по налог од организацијата на здружен труд — за намените од член 152 став 1 на овој закон.

Плаќањето на обврските по кредитите од став 1 на овој член се врши во согласност со член 151 ст. 1 и 2 и член 152 став 3 од овој закон.

Член 161

Банките овластени за работи со странство можат да примаат депозити на странски лица во согласност со посебните услови што се утврдуваат во смисла на член 144 од овој закон.

Девизите што ќе ги прибават по основ на депозити од странство банките овластени за работи со странство можат да ги користат:

- 1) за плаќање во странство во согласност со овој закон;
- 2) за давање кредити и други вложувања во странство.

Враќање на депозитите и плаќање на каматата по депозитите од став 1 на овој член се врши со девизи со кои банките овластени за работи со странство располагаат на сметките во странство, со девизи купени на единствениот девизен пазар и со девизи од ануитетите по дадените кредити.

Член 162

Банките овластени за работи со странство користат банкарски кредитни линии за плаќања што организациите на здружен труд и други општествени правни лица можат да ги вршат со девизите од член 122 на овој закон.

Отплатувањето на краткорочните кредити од став 1 на овој член банките го вршат со средства со кои располагаат на сметки во странство и со девизи купени на девизниот пазар.

Член 163

Банките овластени за работи со странство можат да даваат гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање по работи со странство што ќе ги склучат:

- 1) организации на здружен труд и други општествени правни лица, ако ги исполнуваат условите од член 148 на овој закон;
- 2) други банки овластени за работи со странство, ако ги исполнуваат условите од член 156 на овој закон.

Банките овластени за работи со странство можат за сметка на странски лица да даваат гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање по определени работи со странство, и тоа за намените и под условите што ќе ги утврди Сојузниот извршен совет на предлог од Заедницата на Југославија.

Член 164

Банките овластени за работи со странство можат да даваат гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање ако со самоуправни спогодба за здружување во банка е утврден начинот на намирање на девизните обврски по основ на гаранција, супергаранција и други форми на гарантирање, во согласност со одредбите на член 122 од овој закон.

Организациите на здружен труд и други општествени правни лица, за чија сметка банката овластена за работи со странство го намирала плаќањето по основ на гаранција, супергаранција и други форми на гарантирање, се должни да ги намират така настанатите обврски од средствата според одредбите на член 151 од овој закон.

Ако организацијата на здружен труд не ја изврши настанатата обврска во рок од 30 дена од денот на извршеното плаќање по основ на гаранција, супергаранција и друга форма на гарантирање, таа обврска наместо неа ја намираваат со девизите од член 151 на овој закон другите организации на здружен труд што ја склучиле самоуправниот спогодба од став 1 на овој член, согласно со таа самоуправни спогодба.

Член 165

Организациите на здружен труд и други општествени правни лица што имаат ненамирани втасани обврски по основ на дадени гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање од член 164 на овој закон не можат да склучуваат нови кредитни работи со странство сè додека не ги намират обврските на начинот предвиден во член 164 став 2 од овој закон.

Банките овластени за работи со странство не можат за сметка на организациите и на лицата од став 1 на овој член да даваат гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање додека тие организации и лица не ги извршат обврските на начинот предвиден во член 164 став 2 од овој закон.

Член 166

Со самоуправниот спогодба на банките овластени за работи со странство се утврдува кои видови гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање таквите банки можат да ги даваат во обстоите со странство.

Ако не се склучи самоуправниот спогодба од став 1 на овој член, Народната банка на Југославија ги определува видовите на гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање што банките овластени за работи со странство можат да ги даваат во работите со странство.

3) Народната банка на Југославија

Член 167

Народната банка на Југославија може да склучи кредитни работи со странство од свое име и за своја сметка само заради одржување на ликвидноста на Југославија во плаќањата со странство, во согласност со среднорочниот план и со политиката на девизните резерви, а во рамките што се предвидени со проекцијата на платниот биланс на Југославија.

Кредити за намените од став 1 на овој член со рок на враќање подолг од една година Народната банка на Југославија може да земе само врз основа на сојузен закон со кој се утврдува намената на користењето на тие кредити. Ова ограничување не се однесува на кредитите што Народната банка на Југославија ги зема од Меѓународниот монетарен фонд.

По основ на кредитите замени во странство заради одржување на ликвидноста на Југославија во плаќањата со странство не можат да се даваат кредити во динари.

Член 168

Кредитите земени според член 167 од овој закон Народната банка на Југославија може да ги користи за:

- 1) пополнување на девизните резерви,
- 2) враќање на фиксните и гарантираните обврски по кредитите што ги зела и користела.
- 3) привремен заем на овластената банка.

Член 169

Девизите од член 168 точка 3 на овој закон можат да се користат на барање од овластената банка за плаќање на фиксните и гарантираните обврски по долгорочни, среднорочни и краткорочни странски кредити што ги зела домашните лица од член 145 на овој закон кои не отплатуваат дозволен прилив со конвертибилни девизи за намиравање на втасаните обврски.

Овластената банка од став 1 на овој член е должна да го врати привремениот заем од член 168 точка 3 на овој закон и да ги поднесува трошоците што настануваат со користењето на привремениот заем.

Член 170

Народната банка на Југославија ќе склучи договор со банката од член 168 точка 3 на овој закон во кој ќе се утврдат условите и начинот на враќањето што банките се должни да ги исполнат и документацијата што се должни да ја приложат кон барањето за одобрување на привремен заем.

Член 171

Сојузниот извршен совет ги донесува одлуките со кои им се одобруваат привремени заеми на банките од член 168 точка 3 на овој закон врз основа на предлогот од Народната банка на Југославија.

Член 172

Во случај на неисполнување на договорот од член 170 на овој закон, Народната банка на Југославија ќе ги запре сите плаќања на банката овластена за работи со странство — корисник на привремен заем, до намирувањето на обврските на таа банка спрема странство.

Член 173

Народната банка на Југославија може да дава гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање по кредитни работи со странство само врз основа и под условите утврдени со сојузен закон или врз основа на ратификуван меѓународен односно меѓудржавен договор, за секој одделен кредит или за повеќе кредити кај еден заемодавец.

Во актот за ратификација на договорот од став 1 на овој член се утврдуваат условите под кои Народната банка на Југославија дава гаранција, супергаранција или друга форма на гарантирање.

Врз гаранциите, супергаранциите и другите форми на гарантирање што ги дава Народната банка на Југославија во смисла на став 1 од овој член се применува постапката од член 164 ст. 2 и 3 и од член 165 на овој закон.

За кредитите што ги користи Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена, Народната банка на Југославија може да дава гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање врз основа на одлука од Сојузниот извршен совет.

4) Општествено-политички заедници

Член 174

Федерацијата заснова кредитни односи со странство врз основа на сојузен закон кој се донесува за секој одделен кредит. Со тој закон се определуваат намената, средствата и начинот на отплатување на кредитот користен во странство односно намената и изворот на средствата од кои се дава кредитот.

Кредитните работи со странство за потребите на народната одбрана се засноваат и се вршат по одлука на Сојузниот извршен совет, а во рамките на среднорочниот план за развој на изградбата и опремувањето на вооружените сили на СФРЈ во согласност со општествениот план на Југославија.

Член 175

Федерацијата може да преземе обврски како гарант или како супергарант врз основа на сојузен закон, кој се донесува посебно за преземање на обврската по секоја гаранција или супергаранција.

Федерацијата може да ја преземе обврската од став 1 на овој член ако корисникот на кредитот односно првиот гарант со договор се обврзе дека од своите средства ќе ги изврши сите договорни обврски.

Врз гаранциите и супергаранциите, што федерацијата ги презема во смисла на став 1 од овој член, се применуваат одредбите на чл. 164 и 165 од овој закон.

Член 176

Ако за извршување на определени обврски утврдени во проекцијата на платниот биланс на Југославија е неопходно тоа, со сојузен закон може да се определи дека федерацијата и Народната банка на Југославија можат да склучат повеќе кредитни работи со странство, како и дека федерацијата односно Народната банка на Југославија за сметка на федерацијата можат да дадат гаранции и супергаранции до износот и под условите утврдени со тој закон.

Сојузниот извршен совет може, врз основа на овластување утврдено со сојузен закон, да ги пропише условите под кои Народната банка на Југославија може да дава гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање од името на федерацијата за потребите на основните и на други организации на здружен труд, ако извршувањето на обврските на Народната банка на Југославија, што произлегуваат од даденото гарантирање, го гарантираат републиките и автономните покраини.

Член 177

Републиките, автономните покраини и други општествено-политички заедници можат да земаат кредити во странство само ако тоа земање на кредит го пропишат со закон, односно со одлука донесена врз основа на закон, во согласност со утврдена политиката на кредитните односи со странство и со договорите за основите на општествените планови на републиките и автономните покраини.

Републиките, автономните покраини и другите општествено-политички заедници можат да земаат кредити во странство само во рамките на обемот на задолжувањето утврден за тековната година според член 24 од овој закон.

Член 178

Републиките и автономните покраини можат да даваат гаранции или супергаранции по кредити што се земаат во странство ако корисникот на кредитот односно првиот гарант со договор се обврзе дека од свои средства ќе ги изврши сите договорни обврски.

Врз обврските по гаранцијата и супергаранцијата што републиките и автономните покраини ги преземаат според став 1 од овој член, се применуваат одредбите на чл. 164 и 165 од овој закон.

Републиките и автономните покраини можат да даваат гаранции и супергаранции од став 1 на овој член, само ако нивното давање го пропишат со закон и ако ги обезбедат потребните средства за таа намена.

5) Сојузна дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена

Член 179

Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена заснова кредитни односи со странство од член 138 на овој закон и врши кредитни работи со странство во рамките на својата надлежност, врз основа на одлуката на Сојузниот извршен совет.

3. Регистрирање и евидентирање на кредитните работи со странство

Член 180

Кредитните работи со странство мораат да бидат регистрирани. На регистрација подлежат и сите промени на договорените услови, како и раскинување на договор за кредитни работи со странство.

Народната банка на Југославија пропишува кои работи од член 138 точка 7 од овој закон подлежат на обврската за регистрација.

Кредитните работи од ст. 1 и 2 на овој член се регистрираат кај народните банки на републиките и кај народните банки на автономните покраини, само со претходна согласност на Народната банка на Југославија дадена во писмена форма.

Кредитните работи од член 174 и 179 на овој закон се регистрираат кај Народната банка на Југославија.

Народната банка на Југославија го пропишува начинот и роковите за регистрацијата на кредитните работи со странство.

Народната банка на Југославија може да пропише обврска за регистрација на намера за склучување на кредитни работи со странство, освен на кредитните работи од чл. 174 и 179 на овој закон.

Народната банка на Југославија ги пропишува условите и документацијата потребна за регистрација на кредитните работи со странство.

Член 181

Евиденција за склучените кредитни работи со странство водат народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, а евиденција за склучените кредитни работи од чл. 174 и 179 на овој закон води Народната банка на Југославија.

Организациите на здружен труд, овластените банки и други општествени правни лица се должни да водат евиденција за склучувањето, користењето, отплатувањето и одобрувањето на кредитни работи со странство, како и за извршените наплати по кредитни работи со странство.

Организациите на здружен труд, овластените банки и други општествени правни лица се должни да доставуваат до народните банки на републиките и до народните банки на автономните покраини извештаи за податоците од став 2 на овој член, во роковите и на начин што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Податоците од евиденцијата за склучените кредитни работи со странство, како и податоците и извештаите од став 3 на овој член, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини ги доставуваат до Народната банка на Југославија во рокови што ќе ги определи таа. Врз основа на тие податоци, Народната банка на Југославија води евиденција за кредитните работи со странство за цела Југославија.

Податоците од евиденцијата од став 4 на овој член Народната банка на Југославија ги доставува до Сојузниот извршен совет, до извршните совети на собранијата на републиките и до извршните совети на собранијата на автономните покраини.

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини податоците од ст. 1 и 3 на овој член ги доставуваат до надлежните органи на републиките односно на автономните покраини.

IX. ПРИВРЕМЕНИ МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧУВАЊЕ НА ПЛАЌАЊАТА СО СТРАНСТВО

Член 182

Ако позначително не се остваруваат целите на заедничката девизна политика и пропорциите на платниот биланс на Југославија, ако настанат растројства на единствениот југословенски пазар или постојат околности што можат да го доведат во прашање остварувањето на целите на утврдената политика на економските односи со странство, Сојузниот извршен совет може да пропише:

1) воведување на посебни мерки и ограничувања во тековните трансакции, и тоа:

а) ограничување на определени права на плаќање на определени стоки и услуги;

б) обврска за полагање динарски депозити на вредноста на определени стоки и услуги што се увезуваат, како и на користењето на странски кредити;

2) посебни мерки и ограничувања на финансиските трансакции;

3) воведување на посебни динарски депозити;

4) воведување на посебни такси на сите плаќања спрема странство;

5) мерки за ограничување на износот на девизи што се користат за плаќање во странство;

6) мерки со кои се забрануваат определени плаќања со странски лица и земање односно давање на финансиски кредити во односите со странство;

7) мерки со кои се забранува купување и продажба на определени девизи на единствениот девизен пазар;

8) мерки за ограничување на внесувањето динари од странство и на изнесувањето динари во странство, како и мерки за ограничување на изнесувањето девизи од земјата;

9) мерки за ограничување на други финансиски трансакции со странство.

Сојузниот извршен совет го известува Собранието на СФРЈ за преземените мерки од став 1 на овој член во рок од 30 дена од денот на нивното преземање.

Член 183

При пропишувањето на мерките од чл. 182 на овој закон, ќе се води сметка за поттикнување на извозот и за заеднички договорената политика на развојот, вклучувајќи го и побрзиот развој на стопански недоволно развиените републички и Социјалистичка Автономна Покраина Косово.

Со прописот со кој се воведува мерката од член 182 на овој закон мора да се утврди времето на траењето на таа мерка, со тоа што воведената мерка мора да се укине штом ќе престанат причините поради кои е воведена.

Член 184

Заради спречување на растројствата од член 182 од овој закон, надлежниот орган на републиката односно на автономната покраина може, по прибавено мислење од републиката односно покраинската заедница, да го утврди најголемиот износ на девизи што определени домашни лица можат да ги користат за плаќање во странство во определен период.

Критериумите за преземање на мерките од став 1 на овој член се утврдуваат со договор на републиките и автономните покраини. Непостоенето на договор не ја спречува републиката односно автономната покраина самостојно да ја преземе таа мерка.

Член 185

Привремени ограничувања на плаќањата со странство од член 182 на овој закон за увоз на предмети за вооружање и воена опрема и на низни де-

лови, на репродукциони материјали наменети за производство на вооружување и воена опрема и на инвестициона опрема која служи за производство на вооружување и воена опрема пропишува Сојузниот извршен совет, водејќи сметка за остварувањето на програмата за опремување на вооружените сили на СФРЈ.

Х. ДЕВИЗНО РАБОТЕЊЕ НА БАНКИТЕ

Член 186

Работите на платниот промет со странство, кредитните работи со странство, девизно-валутните и менувачките работи во Југославија ги вршат банките што ги исполнуваат пропишаните услови за вршење на тие работи.

Банките овластени за работи со странство се запишуваат во посебен регистар што го води Народната банка на Југославија.

Член 187

Девизите со кои банките овластени за работи со странство располагаат по основ на пабарувања од странски банки можат тие банки да ги користат за плаќање во странство во согласност со овој закон.

Народната банка на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет, утврдува кои девизи по основ на побарувањата од став 1 на овој член банките овластени за работи со странство не можат да ги употребат за плаќања во странство.

Член 188

Овластена банка може на домашни и странски лица, на нивно барање, да им врши конверзија на девизите на девизната сметка.

Народната банка на Југославија, ако го бараат тоа исклучителни околности, може да определи привремено ограничување на вршењето на конверзија на девизите според став 1 од овој член.

Член 189

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини им даваат на банките овластувања за вршење работи на платниот промет со странство и кредитни работи со странство, како и за вршење на девизно-валутни работи во Југославија.

Условите за давање на овластувањата од став 1 на овој член ги пропишува Сојузниот извршен совет, врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи.

Овластувањето од став 1 на овој член може да ѝ се даде и на Поштенската штедилница во границите на нејзиното работење утврдено со сојузен закон.

Член 190

Основните организации на здружен труд можат со самоуправни спогодба да ѝ доверат на интерната банка за низна сметка да врши девизно-валутни работи што тие организации можат да ги вршат, а особено:

- 1) да го водат работењето по девизните сметки на тие организации кај овластените банки;
- 2) да вршат промптна купувачка и продажба на девизи кај овластените банки; и
- 3) да водат евиденција за вложувањето и распоредбата на здружените девизни средства.

Член 191

Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини организираат евиденција за платниот промет со странство и за други податоци од областа на девизното работење.

Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини водат евиденција за податоците од став 1 на овој член, на начинот што ќе го определи Народната банка на Југославија.

Овластените банки, организациите на здружен труд и други правни лица се должни да доставуваат до народната банка на републиката односно до народната банка на автономната покраина извештаи за податоците од став 2 на овој член, во роковите и на начинот што ќе го определи Народната банка на Југославија.

ХИ. ДЕВИЗНИ РЕЗЕРВИ

Член 192

Девизните резерви на Југославија ги сочинуваат:

- 1) побарувањата на сметките во странство на Народната банка на Југославија, на овластените банки и на други домашни лица;
- 2) хартиите од вредност што гласат на странски парични единици со кои располагаат Народната банка на Југославија, овластените банки и организациите на здружен труд;
- 3) монетарното злато;
- 4) ефективните странски пари.

Девизните резерви на Југославија се состојат од постојани девизни резерви и од тековни девизни резерви.

Постојаните девизни резерви претставуваат дел од вкупните девизни резерви на Југославија со кои се обезбедува минимум ликвидност за извршување на обврските и на неопходниот увоз.

Тековните девизни резерви претставуваат дел од вкупните девизни резерви на Југославија со кои се обезбедува ликвидност на плаќањето спрема странство во согласност со предвидените пропорции на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Побарувањата на клириншките сметки се искажуваат посебно.

Член 193

Девизните резерви на Југославија служат за одржување на општата ликвидност на земјата во плаќањата со странство и за интервенции на единствениот девизен пазар во согласност со утврдената политика на курсот на динарот.

Член 194

Политиката на девизни резерви, како составен дел на заедничката девизна политика, го опфаќа утврдувањето на обемот на вкупните девизни резерви на Југославија и начинот на нивно формирање и користење, како и насоките за интервенции на девизниот пазар од девизните резерви.

Член 195

Во согласност со чл. 193 и 194 од овој закон, со договор за основите на општествениот план на Југославија и со заедничката девизна политика, Сојузниот извршен совет го утврдува најмалиот износ на потребните постојани девизни резерви за секоја година и насоките за нивното формирање и користење.

Како основ за утврдување на постојаните девизни резерви служи обемот на девизните трансакции што е предвиден во проекцијата на платниот биланс на Југославија.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласности од надлежните републички и покраински органи, на предлог од Народната банка на Југославија, го утврдува, согласно со проекцијата на платниот биланс на Југославија, најмалиот износ на тековните девизни резерви за една година или тримесечно во текот на една година.

Член 196

Народната банка на Југославија и банките овластени за работи со странство ракуваат со девизните резерви на Југославија во согласност со утврдената политика на девизни резерви.

Со постојаните девизни резерви ракува Народната банка на Југославија. Сојузниот извршен совет, на предлог од Народната банка на Југославија, одлучува за локацијата и користењето на постојаните девизни резерви.

Со девизните резерви, што претставуваат побарувања на овластените банки на нивните сметки во странство, ракуваат тие банки.

Ако настанат околностите од член 182 на овој закон, Сојузниот извршен совет може да воведо временски ограничувања во користењето на тековните девизни резерви.

Народната банка на Југославија поднесува до Сојузниот извршен совет и до Собранието на СФРЈ извештај за спроведувањето на политиката на девизни резерви по потреба, а најмалку полугодишно.

Член 197

Народната банка на Југославија купува девизи за девизните резерви на Југославија на меѓубанкарскиот состанок и во странство.

Народната банка на Југославија може да се задолжува во странство заради одржување на ликвидноста на Југославија во плаќањата со странство, вклучувајќи го и одржувањето на утврдениот обем на девизните резерви на Југославија, во согласност со одредбите на член 167 од овој закон.

XII. ДЕВИЗНА КОНТРОЛА

Член 198

Девизната контрола опфаќа контрола над извршувањето на прописите и мерките на општествените договори и на самоуправните спогодби во областа на девизното работење и на кредитните односи со странство (во натамошниот текст: девизна контрола).

На девизна контрола подлежат платниот промет со странство, остварувањето, стекнувањето, располагањето и здружувањето на девизи, девизно-валутните работи, кредитните работи со странство, внесувањето и изнесувањето на динари, девизи, хартии од вредност и злато, како и други девизни работи во земјата и со странство.

Девизна контрола вршат Сојузниот секретаријат за финансии, Сојузниот девизен инспекторат, Народната банка на Југославија, народните банки на републиките, народните банки на автономните покраини и царинските органи.

Покрај органите од став 3 на овој член, девизна контрола над извршувањето на прописите и мерките што ги донесуваат надлежните републички и покраински органи и девизна контрола над извршувањето на самоуправните спогодби, односно на општествените договори во областа на девизното работење во чие склучување учествуваат републиките и автономните покраини — вршат надлежните републички односно покраински органи.

Девизна контрола во поглед на заштитата на правата на работниците и на организациите на здружен труд вршат во организацијата на здружен труд, покрај органите од ст. 3 и 4 на овој член, органите утврдени со самоуправен општ акт на организацијата на здружен труд.

Член 199

Сојузниот девизен инспекторат врши контрола над применувањето на прописите и мерките на сојузните органи и на самоуправните спогодби во областа на девизното работење, како и на општестве-

ните договори во областа на девизното работење во чие склучување учествуваат органите на федерацијата.

Сојузниот девизен инспекторат врши девизна контрола на основните и други организации на здружен труд, на овластените банки, на самоуправните интересни заедници и на други самоуправни организации и заедници на општествено-политичките заедници и на нивните органи и организации, на општествено-политичките и на други општествени организации, на задругите, на деловните заедници на организациите на здружен труд во странство, фондовите и на други правни лица и физички лица.

Член 200

Народната банка на Југославија врши девизна контрола над применувањето на прописите и мерките на сојузните органи и организации од страна на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, како и на овластените банки, со преглед на извештаите за извршената контрола што тие банки и ги доставуваат и со непосреден преглед на нивното работење што се однесува на таа контрола.

Прегледот на работењето на народните банки на републиките и на народните банки на автономните покраини, заради следење на девизната контрола што ја вршат тие банки, се врши на начинот што ќе го определи Народната банка на Југославија.

Член 201

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини вршат девизна контрола на овластените банки.

Во вршењето на девизна контрола на овластените банки, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини можат да вршат увид во соодветната документација кај организациите на здружен труд и кај други учесници во девизното работење и во кредитните односи со странство.

Начинот на вршење девизна контрола на овластените банки го пропишува Народната банка на Југославија.

Ако народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина при вршењето на девизна контрола утврди неправилност во работата на овластената банка, ќе ѝ издаде решение да ја отстрани неправилноста во определен рок и ќе преземе други соодветни мерки утврдени со закон.

Против решението донесено во смисла на став 4 од овој член, овластената банка може да изјави жалба до Народната банка на Југославија.

Член 202

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини вршат девизна контрола на организациите на здружен труд и на други домашни лица со преглед на исправите што им се поднесуваат.

Девизната контрола од став 1 на овој член, што се однесува на работите за потребите на Југословенската народна армија и за други потреби на народната одбрана што ги обезбедува Сојузниот секретаријат за народна одбрана, односно Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена, ја врши Народната банка на Југославија.

Со преглед на исправите од став 1 на овој член се врши особено контрола на:

1) остварувањето и користењето на правата за плаќање и наплатување на стоки и услуги во работењето со странство;

2) увозот на платени стоки и услуги и наплатувањето на извезените стоки и услуги;

3) посебниот начин на пресметување во работењето со странство.

Во вршењето на девизната контрола од ст. 1 до 3 на овој член Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини можат да извршат увид во соодветната документација на организациите на здружен труд и на други домашни лица.

Сојузниот секретар за финансии, во спогодба со сојузниот секретар за надворешна трговија, а на предлог од Народната банка на Југославија, пропишува кои исправи од став 1 на овој член и во кој рок мораат да се поднесат до народната банка на републиката и до народната банка на автономната покраина.

Член 203

Домашните лица што подлежат на девизна контрола се должни на органите овластени за вршење на девизна контрола да им овозможат увид во работењето и, на нивно барање, да им ја стават на располагање или да им ја достават потребната документација и да им ги дадат бараните податоци.

Домашните лица се должни да водат евиденција за секоја склучена девизна работа и кредитна работа со странство, за извршувањето на тие работи и за плаќањата и наплатувањата во врска со тие работи.

Обврските на домашните лица од ст. 1 и 2 на овој член се однесуваат и на работењето на деловните единици и на организациите, што домашните лица ги основале во странство или учествувале во нивното основање.

Сојузниот секретар за финансии ќе го пропише начинот на водење на евиденцијата од став 2 на овој член.

Член 204

Количествата на динари над износите и апоените дозволени за изнесување од Југославија односно за внесување во Југославија, а кои домашен или странски патник не ќе ги пријави на граничната царинарница, привремено се одземаат со давање потврда.

Решението за одземање или враќање, во целост или делумно, на привремено одземените динари според став 1 од овој член се донесува во постапка за девизни прекршоци. Ова решение се донесува и ако постапката за прекршок не може да се води поради непостоенето на услови за прекршочна одговорност или поради смрт на сторителот на прекршокот или поради тоа што сторителот на прекршокот е непознат или не им е достапен на органите надлежни за водење на постапката.

Пријавените количества на динари што ги надминуваат износите и апоените, чиешто изнесување од Југославија односно внесување во Југославија е дозволено се депонираат на посебна сметка на Федерацијата што се води кај Службата на општественото книговодство на Југославија до завршувањето на постапката.

Пријавените количества на динари што ги надминуваат износите и апоените, чиешто изнесување од Југославија е дозволено му се враќаат на патникот ако не се предмет на девизен прекршок.

Пријавените количества на динари што ги надминуваат износите и апоените, чиешто внесување во Југославија е дозволено му се враќаат на патникот при излегувањето од Југославија ако не се предмет на девизен прекршок и ако патникот во рок од една година од денот на отпемањето поднесе барање за враќање на тие динари.

Член 205

Девизите што спротивно на член 95 од овој закон домашен патник ќе се обиде да ги изнесе од Југославија без пријавување на граничната царинарница, привремено се одземаат со издавање потврда.

Решението за одземање или враќање, во целост или делумно, на привремено одземените девизи според став 1 на овој член, се донесува во постапка за девизни прекршоци. Ова решение се донесува и ако постапката за прекршокот не може да се води поради непостоенето на услови за прекршочна одговорност или поради смрт на сторителот на прекршокот или поради тоа што сторителот на прекршокот е непознат или не им е достапен на органите надлежни за водење на постапката.

Пријавените девизи што ги надминуваат износите и апоените чиешто изнесување од Југославија е дозволено се доставуваат до Народната банка на Југославија.

Девизите пријавени во смисла на став 3 од овој член, му се враќаат на патникот ако не се предмет на девизен прекршок.

Член 206

Против решението донесено според постапката од чл. 204 и 205 на овој закон, домашни и странски лица можат да изјават жалба до Сојузниот секретаријат за финансии.

Член 207

Царинските органи вршат контрола над изнесувањето на динари, девизи, хартии од вредност и на злато што ги изнесуваат домашни и странски патници, како и контрола над внесувањето на динари што ги внесуваат тие патници ако внесувањето на динари е ограничено со пропис.

Контролата од став 1 на овој член ја вршат царинските органи сообразно со прописите што ја регулираат постапката на царинската контрола во патничкиот промет со странство.

Член 208

Органите овластени за вршење на девизна контрола се должни едни на други да ги ставаат на располагање податоците со кои располагаат, а кои се потребни за вршење на девизна контрола, да ги известуваат органите на самоуправната работничка контрола за своите наоди и, по потреба, да им даваат стручна помош на учесниците во девизното и надворешнотрговското работење и во кредитното работење со странство заради правилно применување на прописите.

Член 209

Сојузниот девизен инспекторат го известува надлежниот републички односно покраински орган за состојбата утврдена при вршењето на девизна контрола на територијата на републиката односно на автономната покраина.

Член 210

Ако Сојузниот девизен инспекторат, при вршењето на девизна контрола, утврди незаконитост или неправилност во вршењето на девизни или на надворешнотрговски работи, односно на кредитни работи со странство, или утврди дека мерките наредени од надлежниот орган не се извршени, ќе нареди со решение утврдените незаконитости или неправилности да се отстранат, односно наредените мерки да се извршат, определувајќи го рокот во кој мора тоа да се изврши, а ќе преземе и други мерки предвидени со закон.

Против решението од став 1 на овој член може да се изјави жалба до Сојузниот секретаријат за финансии.

На предлог од Сојузниот девизен инспекторат, Сојузниот секретаријат за финансии може, по барање од странката, да го одложи извршувањето на решението од став 1 на овој член. Против решението со кое се одбива одлагањето на извршувањето на решението од став 1 на овој член не може да се изјави жалба.

Ако Сојузниот девизен инспекторат при вршењето на девизна контрола на државен орган утврди незаконитост или неправилност во вршењето на девизни или на надворешнотрговски работи, односно на кредитни работи со странство, или утврди дека мерките наредени од надлежниот орган не се извршени, ќе поднесе за тоа извештај до Сојузниот секретаријат за финансии.

Член 211

Ако утврденото незаконито дејствие претставува кривично дело, стопански престап или прекршок, надлежниот орган за вршење на девизна контрола е должен да поднесе пријава до органот надлежен за поведување, односно за водење на постапката.

Ако органот за вршење на девизна контрола утврди дека организацијата на здружен труд во своето девизно или надворешнотрговско работење, односно во вршењето на кредитни работи со странство, не се придржува кон добрите деловни обичаи и кон деловниот морал, за тоа ќе ја извести надлежната стопанска комора.

Ако девизниот инспектор, одговорното лице во Народната банка на Југославија, во народната банка на републиката, односно во народната банка на автономната покраина и во Службата на општественото книговодство, навремено не поднесе пријава за поведување постапка поради сторено кривично дело и стопански престап, ќе се смета дека сторил потешка повреда на работната должност.

Лицето од став 3 на овој член, што сторило потешка повреда на работната должност, не може да врши инспекциски работи.

Член 212

Ако со прописи е предвидена заштитна мерка односно мерка на безбедност одземање на предмети во врска со извршеното кривично дело или стопански престап или прекршок, Сојузниот девизен инспекторат може во вршењето на девизна контрола привремено да ги одземе предметите со кои е извршено кривичното дело или стопанскиот престап или прекршокот, или биле наменети за извршување или настанале со извршувањето на кривичното дело, на стопанскиот престап, односно на прекршокот. За одземените предмети Сојузниот девизен инспекторат ќе издаде потврда.

За извршеното одземање на предметите, Сојузниот девизен инспекторат е должен веднаш да го извести органот надлежен за водење на постапката.

Член 213

За извршување на решението донесено врз основа на член 210 став 1 од овој закон е надлежен Сојузниот девизен инспекторат. Сојузниот девизен инспекторат го спроведува извршувањето на решението преку овластените банки и преку Службата на општественото книговодство кај кои се водат девизните сметки, односно жиро-сметките и другите сметки на извршеникот.

Сите извршни решенија од член 210 на овој закон што влијаат врз измената на состојбата на средствата и на нивните извори кај корисниците на општествени средства, Сојузниот девизен инспекторат ги доставува до Службата на општественото книговодство.

Член 214

Решение врз основа на член 201 став 4 и на член 210 став 1 од овој закон не може да се донесе ако

изминале три години од денот на настанатата незаконитост или неправилност, односно од денот кога е утврдено дека мерките што ги наредил надлежниот девизен орган не се извршени. Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган насочено кон водење на постапката. По секое прекинување на застареноста, застареноста почнува одновно да тече, но решение во никој случај не може да се донесе по истекот на шест години од денот кога настанала утврдената незаконитост или кога е утврдено дека наредените мерки не се извршени.

Решенијата донесени врз основа на член 201 став 4 и на член 210 став 1 од овој закон не можат да се извршат ако изминале три години од денот на правосилноста на решението. Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган насочено кон извршување на решението. По секое прекинување на застареноста, застареноста почнува одновно да тече, но таа настанува во секој случај по истекот на шест години од денот на правосилноста на решението.

Член 215

Контрола над девизното работење на организациите што во странство ги основале или во чие основање учествуваат основните и други организации на здружен труд, во поглед на применувањето на југословенските прописи, вршат Сојузниот девизен инспекторат, Народната банка на Југославија и Службата на општественото книговодство, на начинот и под условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет.

ХИИ. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

1. Кривични дела

Член 216

Одговорното лице во организацијата на здружен труд, во друга организација или заедница кое, во врска со извозот или увозот на стоки или услуги или со склучувањето на кредитни работи со странство, со поднесувањето на исправи со неистинита содржина или на друг начин ќе го измама надлежниот орган односно организација или заедница заради прибавување на противправна имотна корист, или во работењето не се придржува кон утврдениот курс на динарот односно кон прописите со кои се обезбедува спроведувањето на заедничката девизна политика, па со тоа ќе предизвика или можело да предизвика опасност за утврдениот курс на динарот или за остварување на заедничката девизна политика или за зачувување на единството на југословенскиот пазар — ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години.

Со казната од став 1 на овој член ќе се казни и службеното лице во органот на општествено-политичката заедница, во друг државен орган или во банка кое, со злоупотреба на службената положба, односно овластување, ќе овозможи извршување на делото од став 1 на овој член.

Во особено тежок случај на дело од ст. 1 и 2 на овој член, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години.

2. Стопански престапи

Член 217

Со парична казна од 10 000 динари до 1 000 000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд, овластена банка или друго правно лице:

1) ако остварените девизи со кои може да располага во согласност со овој закон не ги држи на девизна сметка само кај една овластена банка (член 8);

2) ако се задолжи во странство пред да ја утврди овластената банка неговата девизна или динарска способност за враќање на кредитот или ако извршувањето на неговите обврски по кредитот не е обезбедено со кредитно-гаранцискиот потенцијал на овластената банка (член 27 став 3);

3) ако здружи или користи девизи заради создавање монополистичка положба на единствениот југословенски пазар или ако во текот на стекнувањето или користењето на девизи ја растројува стабилноста на тој пазар, или им нанесува штета на другите учесници на пазарот или на општествената заедница (член 14),

4) ако купи од домашни лица или од странски лица или на тие лица им продаде девизи противно на пропишаните куповни или продажни курсеви (член 59);

5) ако купи или продаде девизи или изврши меѓусебно промтпно купување или продажба на девизи независно од курсот утврден на меѓубанкарскиот состанок на единствениот девизен пазар (чл. 57 и 59);

6) ако девизите остварени или стекнати врз основа на утврдениот придонес во рамките на договорените репродукциони потреби, вклучувајќи ги и потребите од член 68 на овој закон, ги користи или ги пренесува независно од пропишаните намени или договори нивна продажба за динарска противвредност или врз основа на здружените девизи одобри кредит (член 66);

7) ако делот од девизите кој го надминува делот утврден во смисла на член 68 став 2 од овој закон не ѝ го продаде на овластената банка заради вклучување во тековите на единствениот девизен пазар (член 72 став 1);

8) ако не ја одржува сопствената ликвидност во плаќањата со странство во границите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија или ако не ги продаде на меѓубанкарскиот состанок на единствениот девизен пазар девизите со кои располага надвор од тие граници (член 72 став 2);

9) ако купи, продаде или отстапи девизи, врши плаќање или наплатување во девизи или во злато, или ако склучи работа врз основа на која динарската вредност на договорената обврска ќе се пресмета врз основа на цената на златото или курсот на динарот во однос на странски валути, ако со овој или со друг сојузен закон не е поинаку определено (чл. 76 и 77);

10) ако странските средства за плаќање што ќе ги оствари во земјата со продажба на туристички бонови за бензин или со продажба на комерцијални бонови за бензин или деривати на нафта или врз основа на продажба на деривати на нафта на странски превозници не ѝ ги пренесе на Народната банка на Југославија наменски за плаќање на увозот на нафта или на деривати на нафта (член 78 став 3);

11) ако извезе или изнесе злато во непреработена или кована форма без одобрение од Народната банка на Југославија (член 100 став 1 точ. 2 и 3 и став 2);

12) ако топи или преработува злато во прачки а не е корисник на златото, или ако топи ковано злато (член 102),

13) ако остварените девизи ги држи во странство или ги користи во странство без одобрение или противно на условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет или Народната банка на Југославија (член 79 став 2, член 116 став 1 и член 129 став 1);

14) ако платниот промет со странство не го врши во динари или во конвјертбилни девизи односно на начин предвиден во склучените платни или други меѓународни договори за плаќање, или ако тој промет го врши противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет односно Народната банка на Југославија (чл. 103 и 109 ст. 1, 3, 4 и 5);

15) ако договори наплатата на извезените стоки или услуги во одделни земји да се оствари со увозот на стоки или прага од тие земји противно на условите и начинот што ги утврдил Сојузниот извршен совет (член 109 став 2);

16) ако платниот промет со странство не го врши преку банки овластени за работи со странство (член 110 став 1);

17) ако платниот промет во врска со извозот односно увозот на стоки и услуги во малограничниот или соседскиот прекуморски промет или со меѓународниот саемски компензационен договор не го врши на пропишаниот начин (член 118);

18) ако користењето на девизи или плаќањето на стоки или услуги или други плаќања во странство за свои непосредни потреби, не го врши во согласност со единствените критериуми или со други акти (чл. 74 и 122);

19) ако плати одделни услуги на странски лица противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 125);

20) ако плаќањето на патенти, лиценци или на други права од индустриска сопственост во странство го врши противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 126);

21) ако услугите во меѓународниот стоковен или патнички промет што ги врши на странски релации ги наплати од домашни лица во девизи (член 127 став 1);

22) ако како корисник на услугите на превоз на стоки во моментот на остварувањето на девизниот прилив остварен со извоз на стоки или услуги не ѝ изврши пренос на девизите на организацијата на здружен труд што тој превоз го извршила во вредноста на извршениот превоз или при увозот на стоки во моментот на плаќањето не изврши пренос на девизите во корист на превозникот во височина на остварените трошоци за превозот на странска релација (член 127 ст. 2 и 3);

23) ако девизите остварени со извозот на производи или на делови од производите што се предмет на долгорочна производствена кооперација ги употреби за увоз од таа кооперација противно на сојузен закон (член 128);

24) ако во поглед на располагањето со девизи во текот на изведувањето на инвестициони работи, во поглед на начинот на пресметување на трошоците на работењето или во поглед на утврдувањето на добивката од тие работи не се придржува кон условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 129 став 4);

25) ако плаќањето или наплатувањето во работите на посредување во надворешнотрговскиот промет не го врши под условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 130);

26) ако при давањето услуги во меѓународниот стоковен или патнички промет ги плати трошоците што не ги утврдил Сојузниот извршен совет (член 132);

27) ако премиите за осигурување или реосигурување ги наплати, или ако штетата на домашни лица им ја исплати во девизи или противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 133 ст. 3, 5 и 6);

28) ако трансферот на средствата или трансферот на дел од вредноста на вложените средства го врши противно на одредбата од член 134 на овој закон;

29) ако одделни трошоци во работењето со странство ги користи, односно ги плати противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 137 став 3);

30) ако се задолжи во странство или одобри кредит во странство независно од единствените критериуми за задолжување што ги утврдил Заедницата

на Југославија во соработка со републичките и покраинските заедници и со согласност на Сојузниот извршен совет или независно од критериумите што ги донел Сојузниот извршен совет (член 141 ст. 1 и 2, член 147 и член 155 ст. 1, 2 и 3);

31) ако склучи кредитна работа со странство или даде гаранција за кредитни работи со странство, над нивото што за тековната година го утврдил Сојузниот извршен совет или изврши краткорочно задолжување што се користи само за надминување на сезонските нерамножности во тековниот девизен прилив и одлив на банките и на нивните комитенти, независно од обемот што го утврдил Сојузниот извршен совет (член 141 став 4 и член 155 став 4);

32) ако им даде стоковни кредити, комерцијални кредити или финансиски кредити на корисниците во странство противно на утврдените намени или услови што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (чл. 142, 149 и 157);

33) ако средствата на сметките во странство ги депонира на неопределено време со отказан рок или ги орочи на определено време противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 143);

34) ако земе или даде кредити во странство, даде гаранции и други форми на гарантирање противно на условите утврдени со договор или противно на рамковните или посебните услови за организиран настап на странскиот финансиски пазар (член 144);

35) ако врши кредитни работи со странство за чие вршење не е овластено или ако за извршувањето на обврските по тие работи не обезбеди потребни девизни средства или ако земе кредит во странство или даде гаранција или други форми на гарантирање спрема странство или изврши други дејствија што му претходат на склучувањето на договорот за кредитот што би создавале какви и да било обврски за Социјалистичка Федеративна Република Југославија во областа на кредитните односи со странство, освен обврските преземени во согласност со овој закон (член 145);

36) ако врши тековни плаќања во странство или заснова нови кредитни односи во странство пред намирувањето на втасаните обврски спрема странство (член 146 став 1);

37) ако изврши налог за тековни плаќања во странство или му даде гаранција за засновање на нови кредитни односи во странство на општествено правно лице кое не ги извршило втасаните фиксни или гарантирани обврски (член 146 став 2);

38) ако кредитните работи со странство ги врши противно на пропишаните услови (чл. 148 и 156);

39) ако својата девизна обврска спрема странство по комерцијални кредити, стоковни кредити или финансиски кредити ја изврши со девизи прибавени од странство или со девизи прибавени од граѓани со издавање на обврзници, или ако тие средства за наведените намени ги користи противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 151);

40) ако средствата прибавени по основ на финансиски кредит или по основ на депозит од странство ги користи независно од намените предвидени во чл. 152, 160 и 161 од овој закон;

41) ако гаранција, супергаранција или друга форма на гарантирање даде или ако обврската по нив ја намери противно на склучената самоуправна спогодба односно на договорот за здружување на девизи, или противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет односно Народната банка на Југославија (чл. 153, 163, 164 и 166);

42) ако средствата прибавени со посебен долгорочен односно со среднорочен комерцијален кредит

во странство склучен преку рамковни договори или договори за кредитна линија ги користи противно на пропишаните услови или намени (член 159);

43) ако склучи нова кредитна работа со странство или ако даде гаранција, супергаранција или друга форма на гарантирање а има ненамирените втасани обврски спрема странство (член 165);

44) ако девизните средства со кои располага по основ на побарувања од странски банки ги користи за плаќање во странство противно на условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија (член 187);

45) ако врши конверзија на девизи на девизна сметка противно на организувањето што го определи Народната банка на Југославија (член 183 став 2).

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни за стопански престап и одговорното лице во организацијата на здружен труд, во овластената банка или во друго правно лице со парична казна од 2.000 до 30.000 динари.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни за стопански престап и одговорното лице во органот на општествено-политичката заедница, во друг државен орган или во месната заедница со парична казна од 2.000 до 30.000 динари.

Член 218

За стопански престапи од член 217 став 1 точ. 3, 8, 10, 13, 18, 30, 33, 40, 41 и 43 од овој закон организацијата на здружен труд, овластена банка или друго правно лице може да се казни со парична казна до дваесеткратен износ од вредноста на девизите, динарите или другите работи што се предмет на стопански престап, ако настапиле потешки последици.

Член 219

На организацијата на здружен труд, на овластената банка или на друго правно лице ќе им се одземат предметите и имотната корист прибавени со извршување на стопански престап од член 217 на овој закон.

3. Прекршоци

Член 220

Со парична казна од 5 000 до 100 000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд, овластена банка или друго правно лице:

1) ако купи или продаде девизи на термин на домашно граѓанско правно или физичко или на странско лице (член 61 став 2);

2) ако не води евиденција за произведените или продадените количества злато или за купените или преработените количества злато, или не ја води на пропишан начин (член 105);

3) ако девизите што ќе ги оствари со извоз на стоки или услуги или ако побарувањата од странство по друг основ не ги наплати или не ги внесе во Југославија во определен рок (чл. 113 и 129);

4) ако платените стоки не ги увезе од странство или ако платената услуга на странско лице не ја реализира во определен рок (член 114);

5) ако не достави до народната банка на републиката или народната банка на автономната покраина во предвидениот рок и на начинот што ќе го определи Народната банка на Југославија извештај и податоци за прометот и состојбата на средствата на сметките во странство и други податоци во врска со работите со странство (член 116 став 3);

6) ако правдањето на разликите во вредноста настанати во работењето со странство не го врши на пропишан начин (член 117 став 2);

7) ако динарските побарувања што ќе ги остварат странски лица во Југославија ги користи противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 121 став 1);

8) ако не ја регистрира кредитната работа со странство или намерата за склучување на кредитна работа со странство на начин и во роковите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија (член 180);

9) ако не ја води пропишаната евиденција или ако за тоа не достави извештаи во роковите и на начинот што ќе го определи Народната банка на Југославија (член 181 и член 191 став 3);

10) ако работите на платниот промет со странство, кредитните работи со странство и девизно-валутните работи во Југославија ги врши противно на условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет (член 186 и член 189 став 2);

11) ако во определениот рок не ги отстрани утврдените неправилности во девизното работење по решението на Народната банка на Југославија односно на народната банка на републиката или народната банка на автономната покраина (член 201 став 4);

12) ако до народната банка на републиката или до народната банка на автономната покраина не ги достави пропишаните исправи заради девизна контрола, односно ако не ги достави во пропишаниот рок (член 202 став 5);

13) ако на овластеното лице не му овозможи да изврши контрола на девизното работење или не му ја стави на располагање потребната документација или не му ги даде податоците потребни за вршење на девизна контрола (член 203 ст. 1 и 3);

14) ако не ја води евиденцијата од член 203 став 2 на овој закон или ако не ја води на пропишаниот начин (член 203 став 4);

15) ако во определениот рок по решение на Сојузниот девизен инспекторат не ги отстрани утврдените незаконности или неправилности во девизното или надворешнотрговското работење (член 210 став 1);

16) ако овластената банка не го изврши или го оневозможи извршувањето на извршното решение на Сојузниот девизен инспекторат (член 213 став 1);

17) ако вршењето на девизни или на кредитни работи со странство му го довери на лице осудено за кривични дела наведени во чл. 216 и 224 од овој закон, или на лице осудено за стопански престап на парична казна над 5.000 динари од член 217 на овој закон, додека трае забраната на занимавањето со тие работи.

За дејствие од став 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во организација на здружен труд, во овластена банка или во друго правно лице со парична казна од 2.000 до 20.000 динари.

За дејствие од став 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во органот на општествено-политичката заедница, во друг државен орган или во месната заедница со парична казна од 2.000 до 20.000 динари.

Член 221

За дејствијата од чл. 217 и 220 на овој закон ќе се казни за прекршок поединец што врши самостојна дејност со парична казна од 5.000 до 100.000 динари.

Член 222

Со парична казна од 500 до 20.000 динари ќе се казни за прекршок поединец или граѓанско правно лице:

1) ако купи или продаде девизи на термин (член 61 став 2);

2) ако е недозволено купи, продаде или отстапи девизи, изврши плаќање или наплатување во девизи или злато, или склучи работа врз основа на која динарската вредност на договорената обврска ќе се пресмета врз основа на цената на златото или на курсот на динарот во однос на странската валута (член 76 и член 77 став 1);

3) ако девизи од девизната сметка користи противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 88 став 2);

4) ако противно на пропишаните услови се обиде да изнесе или изнесе динари од Југославија или се обиде да внесе или внесе динари во Југославија во патничкиот промет со странство, или преку поштенски или други пратки се обиде да изнесе или изнесе од Југославија динари или вредносници кои гласат на динари, ефективни странски пари или вредносници кои гласат на странска валута, или преку поштенски или други пратки се обиде да внесе или внесе во Југославија динари или вредносници кои гласат на динари (член 94);

5) ако се обиде да изнесе или изнесе девизи од Југославија во патничкиот промет со странство противно на прописите (член 95 став 2);

6) ако домашни вложни книшки, кои гласат на динари а не гласат на име, се обиде без одобрение да ги изнесе или ги изнесе или ги испрати од Југославија (член 96 став 2);

7) ако со странски хартии од вредност, со купони на странски хартии од вредност или странски вложни книшки постапи противно на пропишаните услови (член 97 став 2 и член 98 став 2);

8) ако со чекови влечени во Југославија постапи противно на одредбите од член 99 на овој закон;

9) ако се обиде да изнесе или изнесе злато во непреработена или кована форма без одобрение од Народната банка на Југославија (член 100 став 2);

10) ако топи или преработи злато во прачки или топи ковано злато противно на одредбите од член 102 на овој закон;

11) ако не ја води пропишаната евиденција за произведените, купените или преработените количества злато (член 105);

12) ако платниот промет со странство не го врши преку банка овластена за работи со странство (член 110 став 1);

13) ако побарувањата во странство по кој и да е основ не ги наплати или не ги внесе во Југославија во предвидениот рок (член 113 став 3);

14) ако динарски побарувања користи противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 121).

Член 223

За прекршоци од чл. 220 до 222 на овој закон, покрај парична казна, ќе се изрече и заштитна мерка одземање на предметите што се употребени или биле наменети за извршување на прекршокот или што настанале со извршувањето на прекршокот.

Предметите од став 1 на овој член можат да се одземат и ако не се сопственост на сторителот на прекршокот.

За прекршок од став 1 на овој член ќе се изрече и заштитна мерка одземање на имотната корист што е стекната со извршувањето на прекршокот.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, може да се изврши делумно одземање на предметите што се употребени или биле наменети за извршување на прекршок или што настанале со извршувањето на прекршокот ако побудите или други околности под кои е извршен прекршокот укажуваат дека не е оправдано предметот да се одземе во целост.

За прекршок од чл. 221 и 222 точ. 4, 5, 6, 7 и 9 на овој закон ќе се изрече заштитна мерка одземање на превозно односно на преносно средство ако негови тајни односно скришни места биле користени за криење на предметите на прекршокот, без оглед на тоа дали е сопственост на сторителот на прекршокот.

4. Правни последици од осудата

Член 224

Во организациите на здружен труд, во други организации или заедници кои се занимават со девизни или со кредитни работи со странство тие работи не може да ги врши лице кое со умисла извршило кривично дело против основите на социјалистичкото самоуправни општествено уредување и безбедноста на СФРЈ, против вооружените сили на СФРЈ или угледот на СФРЈ, против човечноста или меѓународното право, против угледот на странска држава или меѓународна организација, против правото на самоуправање, против единството на југословенскиот пазар или кривично дело од член 216 на овој закон за кое правосилно е осудено на безусловна казна затвор.

За лице кое со умисла сторило кривично дело против стопанството, против општествената сопственост или други општествени вредности или против службената должност, забраната од став 1 на овој член настапува ако за такво кривично дело правосилно е осудено на безусловна казна затвор од најмалку шест месеци.

За лице кое со умисла сторило друго кривично дело освен кривичните дела наведени во ст. 1 и 2 на овој член, забраната од став 1 на овој член настапува ако правосилно е осудено за тоа дело на безусловна казна затвор од најмалку три години.

Забраната за лицата од ст. 1 и 2 на овој член трае десет години, а за лицата од став 3 на овој член — пет години од денот на издржаната, простената или застарената казна.

Член 225

Организацијата на здружен труд, овластената банка или друго правно лице, не може на работно место на кое се врши девизно работење или кредитни работи со странство да вработи и на тоа работно место да задржи лице што е осудено за стопански престап врз основа на овој закон и за кој му е изречена парична казна во износ над 5.000 динари.

Забраната од став 1 на овој член трае три години од денот на правосилноста на пресудата.

Член 226

Прекршочната постапка за прекршоците предвидени со овој закон ја води и решение за прекршокот во прв степен донесува Сојузниот девизен инспекторат.

Против решението на Сојузниот девизен инспекторат може да се изјави жалба до Сојузниот секретаријат за финансии.

Член 227

Ако прекршочната постапка е поведена врз основа на пријава од царинскиот орган, која е составена врз основа на непосредно забележување на тој орган, а вредноста на предметот на прекршокот не е поголема од 3.000 динари, може без повикување и сослушување на обвинетиот да се донесе решение за прекршокот.

Против решението донесено врз основа на став 1 од овој член обвинетиот може во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението да поднесе приговор до Сојузниот девизен инспекторат.

Ако обвинетиот во определен рок поднесе приговор, Сојузниот девизен инспекторат ќе го стави надвор од сила донесеното решение и ќе ја продолжи редовната постапка. Решението за прекршокот донесено во редовна постапка не може за обвинетиот да биде понеповолно од решението кое по повод неговиот приговор е ставено надвор од сила.

Член 228

Постапка по прекршоците од овој закон не може да се поведе кога ќе поминат три години од денот кога е сторен прекршокот. Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган што се презема заради гонење на сторителот на прекршокот. Со секој прекин застарувањето почнува одново да тече, но без оглед на прекините, застареност во секој случај настанува кога ќе поминат шест години од денот кога е сторен прекршокот.

Изречената казна и заштитна мерка за прекршокот не можат да се извршат ако поминале три години од денот на правосилноста на решението за прекршокот. Застарувањето на извршувањето на казната односно на заштитната мерка не тече за времето за кое извршувањето не може да се преземе според законот. Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган што се презема заради извршување на казната односно заштитната мерка. Со секој прекин застарувањето почнува одново да тече, но без оглед на прекините, застареност во секој случај настанува кога ќе поминат шест години од денот на правосилноста на решението за прекршокот.

Член 229

Сојузниот девизен инспекторат кој донесува решение за прекршокот во прв степен може да одлучи паричната казна изречена за прекршок од овој закон да се плати во рати, со тоа што рокот на исплатата на вкупниот износ не може да биде подолг од две години.

Член 230

Паричните казни, имотната корист и средствата за плаќање како и други предмети што се употребени или биле наменети за извршување на стопански престап или прекршок или кои настанале со извршување на стопански престап или прекршок, се уплатуваат во буџетот на федерацијата.

XIV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 231

Девизните обврски спрема овластените банки, пенанмирени до денот на влегувањето во сила на овој закон, настанати по договорите за девизните кредити во земјата склучени со овластените банки до 30 септември 1972 година, основните организации на здружен труд и други домашни правни лица можат да ги намират со динари, според продажниот курс на односната девиза кој важи на денот кога должникот ја намирава обврската.

На начинот од став 1 на овој член се намираваат и девизните обврски на организациите на здружен труд и на други домашни правни лица спрема овла-

стените банки, настанати до денот на влегувањето во сила на овој закон со намирување на обврските во странство од страна на овластената банка наместо главниот должник, а врз основа на гаранција што овластената банка му ја дала на странскиот кредитор според договорот за кредит што главниот должник го склучил со странскиот кредитор до 30 септември 1972 година.

Сите плаќања спрема странство по кредитите од став 2 на овој член се вршат од 1 јануари 1978 година со девизи и динари од член 122 на овој закон.

Член 232

Додека траат растројствата во работата на единствениот девизен пазар, Народната банка на Југославија, зависно од состојбата на девизните резерви, интервенира со средствата од девизните резерви на меѓубанкарскиот состанок на единствениот девизен пазар заради временско премостување на разликите помеѓу понудата и побарувачката на единствениот девизен пазар, под условите и во роковите што ќе ги утврди Сојузниот извршен совет.

Народната банка на Југославија месечно ќе ги известува Собранието на СФРЈ и Сојузниот извршен совет за извршените интервенции на единствениот девизен пазар.

Член 233

Основните и други организации на здружен труд, овластените банки и други општествени правни лица обезбедуваат средства за враќање на фиксните и гарантираните обврски создадени до 31 декември 1982 година, со девизите што ги остваруваат и стехнуваат согласно со чл. 65, 66, 68 и 72 од овој закон.

Основните и други организации на здружен труд и овластените банки се одговорни за уредното извршување на втасаните обврски по странските кредити од став 1 на овој член.

Основните и други организации на здружен труд и овластените банки чии членки се тие, согласно со своите обврски и одговорности, се должни до крајот на ноември тековната година за наредната година, а по исклучок до 31 јануари за 1983 година, да состават програми за обезбедување на отплатата на фиксните и гарантираните обврски на своите членки, создадени до 31 декември 1982 година. Со програмите се утврдуваат начинот и динамиката на обезбедувањето на девизите што објективно не можат да ги обезбедат членките на банката, самостојно и со меѓусебно самоуправно поврзување, од делот на девизите со кои располагаат во смисла на чл. 65, 66, 68 и 72 на овој закон.

Овластените банки склучуваат меѓусебно спогодби со кои ги уредуваат отстранувањето на неусогласеноста во одливот и приливот на девизите, условите и начинот на меѓусебните заеми заради обезбедување на извршувањето на втасаните обврски на нивните членки спрема странство.

Со спогодба на овластените банки, што се склучува до 31 јануари 1983 година, се уредуваат изворите и динамиката на обезбедувањето средства за отплата на фиксните и гарантираните обврски што основните и други организации на здружен труд и одделни свластени банки не можеле да ги обезбедат во смисла на ст. 1 до 4 од овој член, како и критериумите за користење на тие девизи.

Со критериумите од став 5 на овој член се утврдува лека на основната односно на друга организација на здружен труд можат да ѝ се одобруваат девизи за плаќање на фиксните и гарантираните обврски само под услов таа да ги искористила сите расположливи можности за плаќање на фиксните и гарантираните обврски.

Со договорот на републиките и автономните покраини, што се склучува до 31 јануари за секоја тековна година, ако со спогодбата од став 5 на овој член не се обезбеди намирување на фиксните и гарантираните обврски во целост, ќе се утврдат условите и критериумите врз основа на кои републиките и автономните покраини ќе ги регулираат изворите на девизи за отплата на оној дел на фиксните и гарантираните обврски од став 1 на овој член што, според критериумите од став 5 на овој член, не можеле да бидат обезбедени.

Сојузниот извршен совет ќе донесе пропис, ако договорот од став 7 на овој член не се склучи до 31 јануари за секоја тековна година, со кој ќе ги регулира изворите на девизи за намирување на овој дел на фиксните и гарантираните обврски за кои, на начинот утврден во ст. 1 до 7 на овој член, не можеле да се обезбедат девизи, како и критериумите за нивното користење, за што ќе го известат Собранието на СФРЈ во рок од 15 дена од денот на донесувањето на тој пропис.

Член 234

Со самоуправна спогодба на овластените банки, што ќе се склучи до 31 јануари 1983 година, ќе се уредат изворите и начинот на враќање на девизите на овластените банки што од својот вкупен девизен потенцијал ги платиле фиксните и гарантираните обврски за организациите на здружен труд и за други општествени правни лица во периодот од престанокот на работата на девизниот пазар до 31 декември 1982 година, а кои во моментот на плаќањето на фиксните и гарантираните обврски немале девизни сметки во тие банки.

Член 235

За првото тримесечје на 1983 година, до донесувањето на единствениот критериуми од член 68 на овој закон, Сојузниот извршен совет ќе ги пропише изворите и динамиката на издвојувањето на девизите за увоз на нафта, деривати на нафта, јаглен за коксирање и стоки од посебно значење за снабдувањето на населението, со тоа што издвојувањата за овие намени можат да се движат најмногу до износот со кој е платен увозот на нафта во последното тримесечје на 1982 година.

Сојузниот извршен совет ќе го донесе прописот од став 1 на овој член најдоцна во рок од пет дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 236

Од девизниот прилив во 1983 година, се издвојува дел од 3% за пополнување на девизните резерви на Југославија со кои ракува Народната банка на Југославија.

Основица за издвојување на девизите од став 1 на овој член претставува остварениот девизен прилив во 1983 година.

Издвојувањето на девизите се врши и од нето девизниот прилив што се остварува по основа на:

- компензациони работи,
- кооперација,
- малограничен промет.

Упатство за начинот на издвојување на дел од девизите за потребите од став 1 на овој член донесува Народната банка на Југославија.

Член 237

Народната банка на Југославија го следи извршувањето на фиксните и гарантираните обврски по странските кредити од страна на овластените банки и за тоа месечно го известува Сојузниот извршен совет, а тримесечно Собранието на СФРЈ.

Член 238

Заедницата на Југославија со статутот ќе го утврди начинот на остварување на соработка со организациите на здружен труд што се работно, производствено и доходовно поврзани во производството за извоз и во формите на поврзување и организирање што сами ги воспоставуваат, во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 239

Организациите на здружен труд и други општествени правни лица се должни девизите од девизните сметки кај овозможените банки да ги пренесат на девизна сметка кај една овластена банка во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Сојузниот извршен совет, на предлог од Здружението на банките на Југославија, ќе ги регулира односите на овластените банки во врска со реализацијата на став 1 од овој член.

Член 240

Заедницата на Југославија ќе ги утврди единствените критериуми за задолжувањето за 1983 година во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 241

Единствените критериуми од член 68 на овој закон за 1983 година ќе се утврдат до 25 јануари 1983 година.

Ако единствените критериуми од став 1 на овој член не се утврдат во рокот од тој став, Сојузниот извршен совет ќе ги утврди единствените критериуми до 31 јануари 1983 година.

Член 242

Основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица се должни важечките самоуправни спогодби за здружување на девизи, или за здружување на трудот и средствата заради остварување на девизи, што се склучени по основ на чл. 65 и 66 од Законот за девизното работење и кредитните односи со странство, да ги усогласат со одредбите на овој закон, најдоцна до 30 април 1983 година.

318.

Врз основа на член 7 став 3 од Законот за статистичките истражувања од интерес за целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/77), директорот на Сојузниот завод за статистика донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ЕДИНСТВЕНАТА КЛАСИФИКАЦИЈА НА ЛЕКОВИТЕ ЗА УПОТРЕБА ВО ВЕТЕРИНАТА

1. Со ова решение се утврдува Единствената класификација на лековите за употреба во ветерината по фармакодинамски групи, која содржи деветцифрен кодекс на шифри (9 шифрени места).

2. Единствената класификација на лековите за употреба во ветерината е отпечатена кон ова решение и претставува негов составен дел.

3. Ова решение влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 71-1336/1
21 април 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
статистика,

Франга Комел, с. р.

ЕДИНСТВЕНА КЛАСИФИКАЦИЈА НА ЛЕКОВИТЕ ЗА УПОТРЕБА ВО ВЕТЕРИНАТА

- Група 01 — лекови што дејствуваат врз имунолошки механизми
- 01 1 — серуми
 - 01 2 — вакцини
 - 01 3 — дијагностички средства
- Група 02 — лекови што дејствуваат врз причинителите на инфективни болести
- 02 1 — сулфонамиди
 - 02 2 — антибиотици
 - 02 3 — други хемотерапевтици
 - 02 4 — антимикотици
 - 02 5 — антивирусни средства
- Група 03 — лекови што дејствуваат врз причинителите на паразитарни болести
- 03 1 — антихелминтици (лекови против трематоди, нематоди и цестоци)
 - 03 2 — лекови против кокцидиоза
 - 03 3 — лекови против гироплазмоза
 - 03 4 — лекови против хемоспоридиоза
 - 03 5 — лекови против други протозои
 - 03 6 — ектоантипаразити
- Група 04 — антисептици и дезинфициенси
- 04 1 — антисептици
 - 04 2 — дезинфициенси
- Група 05 — препарати против пренесувачи на инфективни паразитарни болести
- 05 1 — инфектициди
 - 05 2 — инсектифуга (репеленти)
 - 05 3 — атрактанти
 - 05 4 — молускициди
 - 05 5 — родентициди
- Група 06 — лекови што дејствуваат врз нервниот систем
- 06 1 — општи анестетици
 - 06 2 — локални анестетици
 - 06 3 — хипнотици и седативи
 - 06 4 — алкалоидни аналгетици
 - 06 5 — неалкалоидни аналгетици (аналго-антипиретици)
 - 06 6 — антиконвулзиви
 - 06 7 — невролептици (транквилизери мајор и атарктици (транквилизери минор))
 - 06 8 — екситанси
 - 06 9 — парасимпатолитици (блокатори на холинергични врски)
 - 06 10 — парасимпатикомиметици
 - 06 11 — миорелаксатори (невромускуларни блокатори)

- 06 12 — симпатомиметици
 06 13 — симпатолитици (адренергични блокатори)
 06 14 — ганглиоблокатори
- Група 07 — лекови што дејствуваат врз болестите на дигестивниот систем
- 07 1 — дигестиви
 07 2 — карминативи и антизимотици
 07 3 — еметици и антимиетици
 07 4 — антациди
 07 5 — лаксанци
 07 6 — адсорбенси и антидијароици
 07 7 — спазмолитици
 07 8 — ентероантисептици
 07 9 — хепатопротективи
 07 10 — холагога
 07 11 — холедезинфициенси
- Група 08 — лекови што дејствуваат врз болестите на уринарниот систем
- 08 1 — диуретици
 08 2 — уроантисептици
 08 3 — уроспазмолитици
- Група 09 — лекови што дејствуваат врз болестите на гениталниот систем и млечните жлезди
- 09 1 — утерокинетички, утеротоници, окситотици
 09 2 — утеростиптици
 09 3 — утероантисептици и; вагинални антисептици
 09 4 — афроизијаци
 09 5 — лекови што дејствуваат врз млечната жлезда
- Група 10 — лекови што дејствуваат врз болестите на респираторниот систем
- 10 1 — експекторанси
 10 2 — антигусици
 10 3 — бронхоспазмолитици и бронходилататори
 10 4 — респираторни аналептици
- Група 11 — лекови што дејствуваат врз болестите на кардиоваскуларниот систем
- 11 1 — кардиотоници
 11 2 — антиаритмици (кардиомодератори, кардиодепресори)
 11 3 — кардиостимулатори
 11 4 — аналептици
 11 5 — вазоконстриктори
 11 6 — вазодилататори
- Група 12 — лекови што дејствуваат врз болестите на крвата и крвотворните органи
- 12 1 — антианемици
 12 2 — коагуланси
 12 3 — антикоагуланси
 12 4 — плазмаекспандери
- Група 13 — лекови што дејствуваат врз болестите на метаболизмот и врз прехраната
- 13 1 — витамини
 13 2 — минерали
 13 3 — нутритиви
 13 4 — анаболици
 13 5 — ензими

- Група 14 — Хормони
- 14 1 — хормони на хипофизата
 14 2 — хормони на надбубрежната жлезда
 14 3 — полови хормони
 14 4 — други хормони
 14 5 — хистамин и антихистаминици
 14 6 — простагландини
- Група 15 — лекови што дејствуваат врз болестите на кожата и слузокожата
- 15 1 — антибиотици за надворешна употреба
 15 2 — кортикостероиди за надворешна употреба
 15 3 — комбинации на антибиотици со кортикостероиди и антисептици
 15 4 — локални антихистаминици
 15 5 — антимикотици (локални)
 15 6 — адстригенси
 15 7 — иританси
 15 8 — протективи
 15 9 — кератолитици
 15 10 — кератопластици (епителизации)
 15 11 — офталмици
 15 12 — отологици
- Група 16 — лекови што дејствуваат врз болестите на мускулно-коскениот систем
- Група 17 — антидоти
- Група 18 — контрастни средства
- Група 19 — помошни лековити средства

I. Легенда на шифрите:

- 1) првиот број го означува фармацевтскиот облик;
- 2) вториот и третиот број ја означуваат основната група од Единствената класификација на лековите за употреба во ветерината;
- 3) четвртиот број ја означува подгрупата од Единствената класификација на лековите за употреба во ветерината;
- 4) петиот и шестиот број го означуваат контролниот реден број на производителот, односно застапникот на производителот на лекот за употреба во ветерината;
- 5) седмиот, осмиот и деветтиот број е индивидуален број на секое поединечно пакување на готовиот лек за употреба во ветерината.

II. Ознаки на фармацевтските облици:

- а) 1 = ампули, шишиња лио-шишиња, шишиња со раствори за парентерална апликација;
- б) 2 = болуси, таблети, облети, пилули, капсули
- в) 3 = прашок, гранулат, паста за перорална апликација;
- г) 4 = маст, крем, раствор за надворешна употреба;
- д) 5 = вагинални сунѓери, таблети и пенливи таблети за утерус, готови лекови за терапија на вимето;
- ѓ) 6 = спреј, прашок за надворешна употреба;
- е) 7 = капки за очи, уши;
- ж) 8 = друго

319.

Врз основа на член 56, ст. 1 до 4, член 58 ст. 3 и член 60 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација издава

НАРЕДБА

ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ХОМОЛОГАЦИЈА НА СВЕТЛАТА ЗА ВОЗЕЊЕ НАНАЗАД ЗА СИТЕ МОТОРНИ ВОЗИЛА И НИВНИТЕ ПРИКОЛКИ

1. На задолжителна хомологација подлежат светлата за возење наназад кои подлежат на испитување, на методата на испитувањето, постапката и начинот на земање мостри, контролата на сообразноста на производите на хомологираните тип, постапката на задолжителната хомологација, содржината на извештајот за испитувањето заради издавање соопштение за хомологацијата, изгледот на хомологационата ознака и образецот на соопштението за хомологацијата, се дадени во Еднообразните услови за испитување и спроведување на задолжителна хомологација на светлата за возење наназад за сите моторни возила и нивните приколки што се отпечатени кон оваа наредба и претставуваат нејзин составен дел.

2. Карактеристиките на квалитетот на светлата за возење наназад кои подлежат на испитување, на методата на испитувањето, постапката и начинот на земање мостри, контролата на сообразноста на производите на хомологираните тип, постапката на задолжителната хомологација, содржината на извештајот за испитувањето заради издавање соопштение за хомологацијата, изгледот на хомологационата ознака и образецот на соопштението за хомологацијата, се дадени во Еднообразните услови за испитување и спроведување на задолжителна хомологација на светлата за возење наназад за сите моторни возила и нивните приколки што се отпечатени кон оваа наредба и претставуваат нејзин составен дел.

3. Задолжителна хомологација на светлата за возење наназад според оваа наредба се врши на мостри кои претставуваат тип на светла за возење наназад спфатени со оваа наредба.

4. За тип на светла за возење наназад кој, според извештајот за испитувањето на односниот тип, ги исполнуваат пропишаните услови, Сојузниот завод за стандардизација издава соопштение за хомологацијата.

5. Контрола на сообразноста на светлата за возење наназад на хомологиран тип врши организацијата на здружен труд овластена за хомологациони испитувања на светлата за возење наназад според оваа наредба.

6. За вршење на хомологациони испитувања на светлата за возење наназад според оваа наредба може да се овласти организација на здружен труд која, покрај условите од член 60 на Законот за стандардизацијата, ги исполнува и следните посебни услови и тоа:

1) располага со следната опрема:

— уреди за фотометриски испитувања,
— уред за колориметриски испитувања на светлоста;

2) располага со работници за работи на испитувањето на светлосните карактеристики на делозите и опремата на возилата што ги имаат следните стручни квалификации и работно искуство:

— ако е во прашање работник што раководи со испитувањата — дипломиран инженер од техничка насока, со најмалку три години работно искуство
— ако се во прашање стручни работници — техничари, со најмалку пет години работно искуство.

7. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 32-6911/1-83
25 април 1983 година
Белград

Директор на
Сојузниот завод за
стандардизација,

Вукашин Драгоевиќ, с. р.

ЕДНООБРАЗНИ УСЛОВИ НА ИСПИТУВАЊЕТО И СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ХОМОЛОГАЦИЈА НА СВЕТЛАТА ЗА ВОЗЕЊЕ НАНАЗАД ЗА СИТЕ МОТОРНИ ВОЗИЛА И НИВНИТЕ ПРИКОЛКИ

Еднообразни услови за испитување и спроведување на задолжителна хомологација на светлата за возење наназад за сите моторни возила и нивните приколки (со натамошниот текст: еднообразни услови), се составени врз основа на Правилникот број 23, кој е донесен врз основа на Спогодбата за усвојување на еднообразните услови за хомологација и заедно признавање на хомологацијата на делозите и опремата на моторни возила, составена во Женева на 20 март 1958 година и ратификувана на 31 октомври 1961 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/62).

Кон еднообразните услови се отпечатени и прилозите од 1 до 4 што претставуваат нивни составен дел.

Дефиниции

За потребите на еднообразните услови, наведените дефиниции ги имаат следните значења:

- 1.1. светла за возење наназад се светлата што се конструирани за осветлување на патот зад возилото, како и за предупредување на другите учесници во сообраќајот дека возилото се движи наназад;
- 1.2. референтна оска е карактеристичната права линија, што ја определува производителот, а која ја сече осветлената површина на задното светло. Таа оска е хоризонтална и паралелна со средната надолжна рамнина на возилото;
- 1.3. референтен центар е пресекот на референтната оска со светлечка површина што ја означува производителот.
- 1.4. светла за возење наназад од различни типови се светлата за возење наназад што битно се разликуваат во следното:
 - 1.4.1. фабричка или комерцијална ознака;
 - 1.4.2. карактеристики на оптичкиот систем;
 - 1.4.3. составни делови кои се во состојба со рефлексија, рефракција или со апсорпција да ги менуваат оптичките ефекти;
 - 1.4.4. тип на сијалицата.
2. Барање за хомологација
- 2.1. Барање за хомологација поднесува производителот или неговиот овластен претставник
- 2.2. Кон барањето за хомологација за секој тип светла за возење наназад, мораат да се приложат:
 - 2.2.1. цртежи, во три примероци, со доволно детали со кои се свозможува идентификација на типот на светлото за возење наназад, како и геометриската положба на светлото на возилото. При испитувањето, за оска на набљудувањето се зема референтната оска (хоризонталниот агол $H = 0$, вертикалниот агол $V = 0$), а точката — за референтен центар. На цртежите мора да се назначи местото за поставување на хомологационата ознака и дополнителниот симбол во однос на кругот;
 - 2.2.2. кратка техничка спецификација на типот или типовите на предвидени сијалици. Типот мора, согласно со меѓународната стандардизација на сијалиците за моторни возила, исклучувајќи ги сијалиците за фаровите, да биде во согласност со препораката на Комитетот за внатрешен транспорт на Европската економска комисија или на друга за тоа надлежна институција.

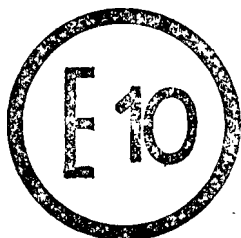
- 2.2.3. две мостри на светла за возење наназад. Ако уредите не се идентични, но се симетрични и наменети за вградување на лева, односно десна страна на возилото, мострите можат да бидат идентични со тоа што да се предвидени за вградување само на левата или само на десната страна на возилото.
3. Означување
- Мострите на типот на светлата за возење наназад што се предадени на хомологација, мораат:
- 3.1. да го имаат називот на производителот, или на подносителот на барањето за хомологација; таа ознака мора да биде јасно читлива и неизбришлива;
- 3.2. да има јасно читлива и неизбришлива ознака на типот или на типовите на бараните сијалици;
- 3.3. ако е потребно, а за да се спречи каква и да е грешка при вградувањето на светлото на возилото, да се има ознака "TOP", која се поставува хоризонтално на највисокиот дел на светлечката површина;
- 3.4. да има соодветна површина за хомологациона ознака и додатни симболи утврдени во точка 4.4; таа површина мора да биде прикажана на цртежите од точка 2.2.1. на еднообразните услови.
4. Хомологација
- 4.1. Ако мострите на типот на светлото за возење наназад ги задоволуваат барањата на еднообразните услови, хомологацијата се доделува.
- 4.2. Ако неколку светла претставуваат дел на едно исто светло за возење наназад, хомологација не се доделува доколку секое од споменатите светла не ги задоволува определените барања
- 4.3. На секој хомологиран тип се доделува еден хомологационен број кој подоцна не може да му се додели на друг тип светло за возење наназад според еднообразните услови. Документот за доделување или одбивање на хомологацијата на тип светло за возење наназад, се доставува во формата дадена во Прилог 1 на еднообразните услови, заедно со цртежот што го доставил подносителот на барањето за хомологација, на формат А4 и во размер 1:1.
- 4.4. Секое светло за возење наназад, кое одговара на хомологираниот тип мора на површината наведена во точка 3.4. покрај ознаката од точ. 3.1. 3.2, и 3.3 на еднообразните услови да има и:
- 4.4.1. меѓународна хомологациона ознака што се состои од:
- 4.4.1.1. круг во кој се наоѓа буквата „Е“ и бројот 10;
- 4.4.1.2. хомологационен број;
- 4.4.2. додатен симбол, кој се состои од буквите А и R меѓусебно поставени на начинот прикажан во Прилог 2 на еднообразните услови.
- 4.5. Ознаката и симболот од точ. 4.4.1 и 4.4.2 на еднообразните услови мораат да бидат јасно читливи и неизбришливи, дури и кога светлото е поставено на возилото.
- 4.6. Во Прилог 2 даден е пример на поставување на хомологациона ознака и на додатен симбол.
5. Општи спецификации
- 5.1. Секоја мостра на светлото за возење наназад мора да ги исполнува следните барања:
- 5.2. Светлата за возење наназад мораат да бидат конструирани и изработени така што при нормална употреба и покрај вибрациите на кои можат да бидат изложени, да функционираат на задоволителен начин и да ги задржат карактеристиките утврдени со еднообразните услови.
6. Интензитетот на емитираната светлост
- 6.1. Интензитетот на светлоста што ја емитираат обете мостри на светлата за возење наназад, не смее да биде под најниската и над највисоката пропишана вредност и мора да се мери во однос на референтната оска и во правците што се дадени во натамошниот текст. Тие правци се определуваат со агол што тие го склопуваат со референтната оска.
- 6.2. Интензитетот на светлоста долж референтната оска не смее да биде помал од 80 cd
- 6.3. Интензитетот на светлоста, емитирана во сите правци во кои таа може да се види, не смее да изнесува повеќе од: 300 cd во правците во хоризонталната рамнина или над неа, односно 600cd во правците под хоризонталната рамнина.
- 6.4. Во секој друг правец, интензитетот на светлоста не смее да биде понизок од најнискиот интензитет утврден во Прилог 3.
7. Постапка на испитување
- Сите мерења мораат да се вршат со безбојна стандардна сијалица од типот пропишан за возење наназад така догерано што да дава нормален светлосен флукс кој е пропишан за тој тип сијалица.
8. Боја на емитираната светлост
- Бојата на емитираната светлост мора да биде бела. Во случај на сомневање, бојата може да се провери врз основа на дефиницијата на бојата на белата светлост дадена во Прилог 4.
9. Сообразност на производството
- Секое светло за возење наназад што носи хомологациона ознака според еднообразните услови, мора да одговара на хомологираниот тип и да ги задоволува фотометриските услови што се утврдени во точ. 6 и 8 на еднообразните услови. Ако светлата за возење наназад се одбрани отприлика од сериското производство, барањата во поглед на минималниот интензитет на еми-

туваната светлост (мерен со стандардна сијалица според точка 7) мораат да бидат ограничени за секој соодветен правец, на 80% од најмалата вредност утврдена во точ. 6 на еднообразните услови.

- 10. Санкции за несообразност на производството
- 10.1. Хомологацијата што му е доделена на некај тип светла за возење наназад, може да биде повлечена ако претходните барања не се задоволени или ако светлото за возење наназад што носи ознака според точ. 4.4.1. и 4.4.2 на еднообразните услови не одговара на хомологирано тип.
- 11. Дефинитивно престанување на производството
Ако корисникот на хомологацијата дефинитивно престане да произведува светла за возење наназад според еднообразните услови, должен е да го извести Сојузниот завод за стандардизација.

Прилог 1

СОЈУЗЕН ЗАВОД ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈА

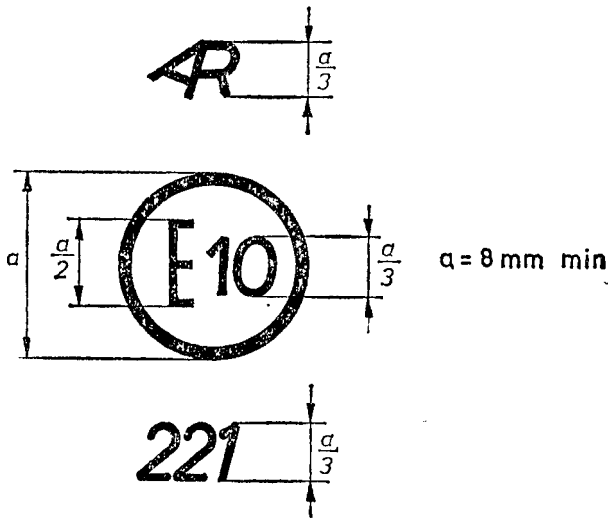
Соопштение за хомологацијата (одбивање или повлекување) на типот на светлата за возење наназад според Правилникот број 23

- Број на хомологацијата
- 1 Фабричка или комерцијална ознака
- 2 Фирма, односно назив и адреса на производителот
- 3 Фирма, односно назив и адреса на претставникот на производителот, ако барањето за хомологација го поднесува претставникот на производителот
- 4 Тип на сијалица (сијалици)
- 5 Светла дотерани на хомологација на ден
- 6 Организација овластена за испитување
- 7 Датум и број на извештајот за испитувањето
- 8 Хомологацијата е доделена (одбиена)*
- 9 Место
- 10 Датум
- 11 Потпис за овластената организација
- 12 На цртежот бр. се прикажани геометричката положба во која светлата треба да се постават на возилото, референтната оска и референтниот центар на светлото за возење наназад

* Непотребното да се прецрта.

Прилог 2

Хомологациона ознака

Прикажаната хомологациона ознака на светлото за возење наназад означува дека типот на светлото е хомологиран во Југославија (E-10), според Правилникот број 23, под број 221.

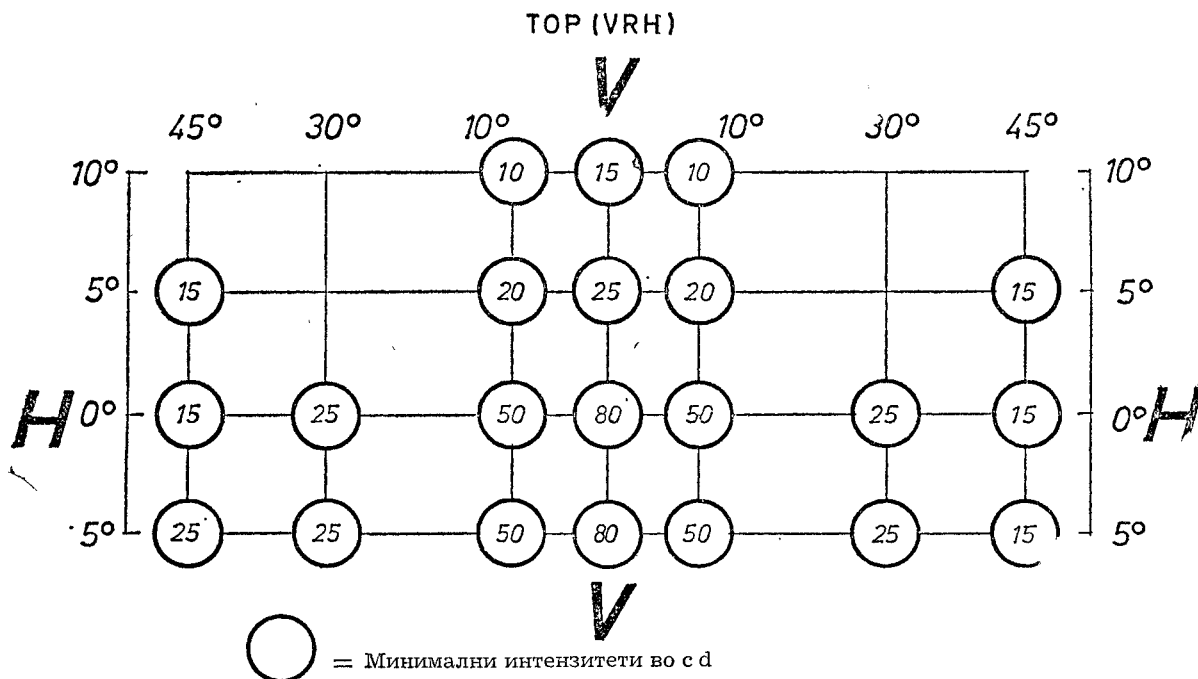
Забелешка: Хомолога и ни рј д д т симбол се поставуваат во близината на кругот над, под, лево или десно од буквата E.

Цифрите на хомологациониот број мораат да бидат на истата страна во однос на буквата E и ориентирани во истата насока.

Прилог 3

Фотометриски мерења

- 1. Методи на мерењето
 - 1.1. Во текот на фотометриските мерења, паразитните рефлексии се отстрануваат со користење на соодветни засолништа.
 - 1.2. Ако се добијат несигурни резултати, мерењата се изведуваат така што да се задоволат следните барања:
 - 1.2.1. мерното растојание мора да биде такво што да може да се примени законот за обртниот сразмер на квадратот на растојанието;
 - 1.2.2. мерната опрема мора да биде таква што аголот наспроти приемникот од референтниот центар на светлото да биде меѓу 10° и 1°;
 - 1.2.3. барањето во поглед на интензитетот на светлоста, за определен правец на набљудување, мора да биде задоволен ако барањето интензитет е добиен во правецот кој, во однос на правецот на набљудувањето, не отстапува за повеќе од една четвртина на степенот.
- 2. Мерните точки изразени во степени на агол со референтна оска и вредност на најмал интензитет на емитираната светлост

- 2.1. Правецот $H = 0^\circ$ и $V = 0^\circ$ ѝ одговара на референтната оска. На возилото тој правец е хоризонтален, паралелен со средната надолжна рамнина на возилото и ориентиран во бараниот правец на видливоста. Тој преминува низ референтниот центар. Вредностите што се дадени во наведениот дијаграм за разни правци на мерењата, претставуваат најмали интензитети изразени во кандели.
- 2.2. Ако со визуелното испитување на светлото се покаже дека постојат значителни отстапувања на интензитетот, мора да се изврши проверка заради добивање доказниеден интензитет, мерен меѓу два наведени правца на мерењето, не е помал од 50% од најмалата вредност за тие два правца.

Прилог 4

Боја на белата светлост
(трихроматски координати)

- Граница спрема сино: $X \geq 0,310$
 Граница спрема жолто: $X \leq 0,500$
 Граница спрема зелено: $Y \leq 0,154 + 0,640 X$
 Граница спрема зелено: $Y \leq 0,440$
 Граница спрема црвено: $Y \geq 0,050 + 0,750 X$
 Граница спрема црвено: $Y \geq 0,382$

За проверувањето на тие карактеристики мора да се користи светлосниот извор при боја на температурата од 2854 K, кој одговара на изворот на светлоста A на Меѓународната комисија за осветлување (ICI).

320.

Врз основа на член 56 ст. 1 до 4, член 58 став 3 и член 60 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација издава

НАРЕДБА

ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ХОМОЛОГАЦИЈА НА ЗАДНИТЕ СВЕТЛА ЗА МАГЛА ЗА МОТОРНИ ВОЗИЛА И НИВНИТЕ ПРИКОЛКИ

1. На задолжителна хомологација подлежат задните светла за магла за моторни возила и нивните приколки, освен задните светла за магла од увоз што се хомологирани во земјата на потеклото и се означени со соодветна хомологациона ознака.

2. Карактеристиките на квалитетот на задните светла за магла кои подлежат на испитување, на методата на испитувањето, постапката и начинот на земање мостри, контролата на сообразноста на производите на хомологирааниот тип, постапката на за-

должителната хомологација, содржината на извештајот за испитување на мострата заради издавање соопштенија за хомологацијата, изгледот на хомологационата ознака и образецот на соопштувањето за хомологацијата, се дадени во Еднообразните услови за испитување и спроведување на задолжителна хомологација на задните светла за магла за моторни возила и нивните приколки што се отпечатени кон оваа наредба и претставуваат нејзин составен дел.

3. Задолжителна хомологација на задните светла за магла според оваа наредба, се врши на мостри на типот на задните светла за магла опфатени со оваа наредба.

4. За тип на задните светла за магла кој, според извештајот за испитувањето на односниот тип, ги исполнува пропишаните услови, Сојузниот завод за стандардизација издава соопштение за хомологацијата.

5. Контрола на сообразноста на задните светла за магла на хомологиран тип, врши организацијата на здружен труд овластена за магла според оваа наредба.

6. За вршење на хомологациони испитувања на задните светла за магла според оваа наредба може да се овласти организацијата на здружен труд која, покрај условите од член 60 од Законот за стандардизацијата, ги исполнува и следните посебни услови:

- 1) располага со следната опрема:
 - уреди за фотометриски испитувања;
 - уред за колориметриски испитувања на светлоста;
- 2) располага со работници за работи на испитувањето на светлосните карактеристики на деловите и опремата на возилата што ги имаат следните стручни квалификации и работно искуство:
 - ако е во прашање работник што раководи со испитувања — дипломиран инженер од техничка насока, со најмалку три години работно искуство;
 - ако се во прашање стручни работници — техничари, со најмалку пет години работно искуство.

6. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 32-6911/1-83
25 април 1983 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Буканин Драгоевиќ, с. р.

ЕДНООБРАЗНИ УСЛОВИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ХОМОЛОГАЦИЈА НА ЗАДНИТЕ СВЕТЛА ЗА МАГЛА ЗА МОТОРНИ ВОЗИЛА И НИВНИТЕ ПРИКОЛКИ

Еднообразните услови за испитување и спроведување на задолжителна хомологација на задните светла за магла за моторни возила и нивните приколки (во натамошниот текст: еднообразните услови), се составени врз основа на Правилникот број 38 кој е донесен врз основа на Спогодбата за усвојување на еднообразните услови за хомологација на деловите и опремата на моторни возила, сочинета во Женева на 20 март 1958 година и ратификувана на 31 октомври 1961 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 5/62).

Кон еднообразните услови се отпечатени и прилогите од 1 до 3 што претставуваат нивни составен дел.

1. Дефиниции

За потребите на еднообразните услови наведените дефиниции ги имаат следните значења:

- 1.1. задно светло за магла е светлото кое го прави возилото видливо од задната страна давајќи црвен сигнал со поголем интензитет од задното позиционо (бочно) светло;
- 1.2. референтна оска е карактеристичната оска на светлосниот сигнал што ја определува производителот на светлото а се користи како референтен правец ($H=0^\circ$, $V=0^\circ$) за аглиите за полињата при фотометриски мерења и при вградување на возилото;
- 1.3. референтен центар е пресекот на референтната оска со светлечка површина, кој го означува производителот на светлото;

- 1.4. привидна површина во определен правец, е ортогоналната проекција на површината на емитувачкото светло на вертикална рамнина во правецот на набљудувањето;
- 1.5. задни светла за магла од различни типови, се задните светла за магла што меѓусебно битно не се разликуваат во следното:
 - 1.5.1. фабричката или комерцијалната ознака,
 - 1.5.2. карактеристиките на оптичкиот систем,
 - 1.5.3. категоријата на сијалицата.
2. Барања за хомологација
 - 2.1.1. Барање за хомологација се поднесува до претставителот или неговиот овластен претставник.
 - 2.2. Кон барањето за хомологација, за секој тип задно светло за магла, мораат да се приложат:
 - 2.2.1. три копии на цртеж, на формат А4 во размер 1:1, со доволно детали со кои се овозможува идентификација на типот на задното светло за магла и ја покажуваат геометриската положба на вградбата на светлото на возилото. При испитувањата, за оска на набљудување се зема референтната оска (хоризонталниот агол $H=0^\circ$, вертикалниот агол $V=0^\circ$), а точката за референтен центар.
 - 2.2.2. кратката техничка спецификација, која посебно ја определува утврдената категорија на сијалицата, или сијалиците, категоријата мора да биде една од категориите од препораката А (35 ter) на заедничката резолуција¹⁾.
 - 2.2.3. две мостри на последните светла за магла. Ако светлата не можат да се постават на која и да е страна на возилото, мострите можат да бидат идентични со тоа што да се предвидени за монтажа или само на левата или само на десната страна на возилото.
 3. Означување

Мострите на еден тип задно светло за магла што се даваат на хомологација мораат:

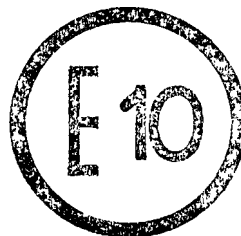
 - 3.1.1. да ја носат фабричката или комерцијалната ознака на подносителот на барањето на хомологацијата. Ознаката мора да биде лесно читлива и неизбришлива.
 - 3.2. да носат читлива и неизбришлива ознака на определена категорија на предвидената сијалица или на предвидените сијалици.
 - 3.3. да има обезбеден простор за хомологациона ознака и додатни симболи што се определени во точка 4.4 на еднообразните услови. Овој простор мора да биде прикажан на цртежите од точка 2.2.1 на еднообразните услови.
 4. Хомологација
 - 4.1. Ако мострите на типот на задното светло за магла ги исполнуваат барањето на овие еднообразни услови, хомологацијата се доделува.
 - 4.2. Ако неколку светла претставуваат дел од склопот во кој е вклучено и задното светло за магла, хомологацијата не се доделува ако секое светло не ги задоволува определените барања.
 - 4.3. На секој хомологиран тип задно светло за магла се доделува еден хомологационен број, чии први две цифри ја означуваат се-

1) Документ W/TRANS/SC 1/238/Rev. 4/add. 7/.

- ријата на амандманите што одговараат на назовите измени на правилникот донесен во рамките на Спогодбата за усвојување на Еднообразните услови за хомологација на делови и опрема на моторни возила до денот на доделувањето на хомологацијата. Истиот хомологационен број не може да му се додели на друг тип задно светло за магла, хомологиран според еднообразните услови.
- 4.4. Секое задно светло за магла кое одговара на хомологираниот тип, на површината наведена во точка 3.3, покрај ознаката од еднообразните услови и деталите според точ. 3.1 и 3.2, мора да има:
- 4.4.1. хомологациона ознака која се состои од:
- 4.4.1.1. круг во кој се наоѓа буквата „E“ и бројот 10.
- 4.4.1.2. хомологационен број.
- 4.4.2. додатен симбол „B“.
- 4.5. Ознаките и симболот од точ. 4.4.1 и 4.4.2 на еднообразните услови мораат да бидат јасни, читливи и неизбришливи дури и кога светлото е поставено на возилото.
- 4.6. Во прилог 2 се дава пример на поставување на хомологациона ознака и додатен симбол.
5. Општи спецификации
- 5.1. Секоја мостра поднесена на хомологација мора да ги исполнува следните барања:
- 5.2. Задните светла за магла мораат да бидат така конструирани и изработени што при нормална употреба и покрај вибрациите на кои можат да бидат изложени, да функционираат на задоволителен начин и да ги задржуваат карактеристиките предвидени со еднообразните услови.
6. Интензитет на емитираната светлост
- 6.1. Интензитетот на светлоста што ја емитираат обете мостри на задните светла за магла не смее да биде под најнискиот и над највисокиот утврден интензитет и мора да се мери во однос на референтната оска и во правците што се дадени во понатамошниот текст (изразени во степени на агол со референтна оска).
- 6.2. Интензитетот на светлоста долж H и V оската, меѓу 10° кон левата и 10° кон десната страна и меѓу 5° нагоре и 5° надолу не сме да биде помал од 150 cd.
- 6.3. Интензитетот на светлоста емитирана во сите правци во кои светлото или светлата мораат да се видат, не смее да изнесува повеќе од 300 cd по едно светло.
- 6.4. Видливата површина во правецот на референтната оска не смее да биде поголема од 140 cm^2 .
- 6.5. Во прилог 3 се даваат детални податоци за методот на мерењето што се користи ако не се добијат сигурни резултати.
7. Постапка на испитување
- Сите мерења мораат да се вршат со безбојна стандардна сијалица, на типот пропишан за задното светло за магла, така дотерано што да дава нормален светлосен флукс пропишан за тој тип сијалица.
8. Испитување на отпорноста на загревање
- 8.1. Светлото за магла се пушта да светли непрекинато еден час, а потоа се загрева 20 минути. Температурата на средината мора да биде $23^\circ \pm 0,5^\circ \text{C}$. Користената сијалица мора да биде од типот пропишан за ова
- светло. Напонот на струјата со која сијалицата се напојува, мора да дава утврдена средна сила при соодветен испитен напон.
- 8.2. Кога е утврдена само максималната сила, испитувањето се изведува со регулација на напонот така што се добива сила која е еднаква на 90% од специфицираната сила. Специфицираната средна или максимална сила во сите случаи се избира од опсегот на напонот од 6, 12 или 24 V, при кои таа достигнува највисока вредност.
- 8.3. На светлото за магла по стабилизација на температурата на околината не смее да се забележи никаква деформација, дисторзија, пукнатина или промена на бојата.
9. Боја на емитираната светлост
- Бојата на емитираната светлост што се мери со користење на светлосниот извор на температура на бојата од 2854 K^* мора да биде внатре во границите на следните три-хроматски координати:
- граница спрема жолто: $Y \leq 0,335$
граница спрема црвено: $Z \leq 0,008$
10. Сообразност на производството
- Секое задно светло за магла кое носи хомологациона ознака според овие еднообразни услови мора да одговара на хомологираниот тип во поглед на фотометриските услови од точ. 6 и 9. Освен тоа, за мострите на задните светла за магла, што се избрани отприлика од сериското производство, барањата во поглед на најмалиот интензитет на емитираната светлост (мерени со стандардна сијалица според точка 7) мораат да се ограничат, за секој соодветен правец на 80% од најмалата вредност дадена во точка 6.
11. Санкции за несообразност на производството
- Соопштените за доделената хомологација за определен тип на задното светло за магла според овие еднообразни услови, се повлекува и се заменува со соопштување за повлекување на хомологацијата, ако при контролата на сообразноста се утврди дека типот на ова светло кој носи хомологациона ознака според точ. 4.4.1 и 4.4.2 на еднообразните услови, не одговара на хомологираниот тип.

Прилог 1

СОЈУЗЕН ЗАВОД ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈА

Соопштение за хомологацијата (одбивање или повлекување на хомологацијата) на типот на задното светло за магла според Правилникот број 33.

Број на хомологацијата

- 1 Фабричка или комерцијална ознака
- 2 Фирма, односно назив и адреса на производителот
- 3 Фирма, односно назив и адреса на претставникот на производителот, ако барањето за хомологација го поднесува претставникот на производителот

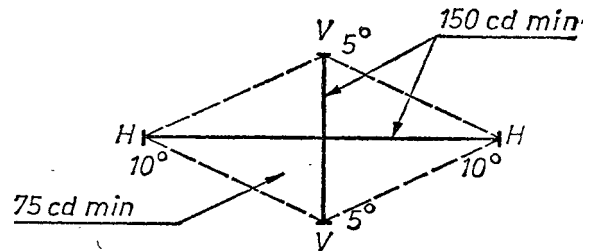
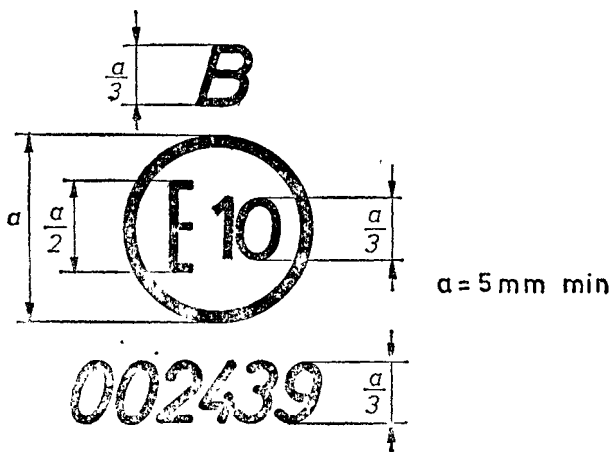
* Одговара на изворот на светлоста A на Меѓународната комисија за осветлување (ICJ)

- 4 Категорија на сијалицата (сијалиците)
- 5 Светла поднесени на хомологација на ден
- 6 Организација овластена за хомологација
- 7 Датум на извештајот за испитување
- 8 Број на извештајот за испитување
- 9 Хомологација доделена (одбиено*)
- 10 Место
- 11 Датум
- 12 Потпис за овластената организација
- 13 На цртежот бр се прикажани карактеристиките, геометриската положба во која светлото треба да се постави, референтната оска и референтниот центар.

- 2.3. барањето во поглед на интензитетот на светлоста, за определен правец на набљудување, мора да биде задоволено ако барањето интензитет е добиен во правецот кој во однос на правецот на набљудувањето не отстапува за повеќе од една четвртина на степенот.
- 3. Ако со визуелното испитување на светлоста се покаже дека се зачувуваат битни локални промени на интензитетот, мора да се изврши проверка дека надвор од оската, ниеден измерен интензитет, внатре во ромбот што е определен за екстремни правци на мерење, не е под 75 cd.

Прилог 2

Хомологациона ознака

321.

Врз основа на член 3 во врска со чл. 2 и 17а од Законот за постојаните средства на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански неоволно развиените републики и автономни покраини во периодот од 1981 до 1985 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 74/80, 42/82 и 74/82), Собранието на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански неоволно развиените републики и автономни покраини, во согласност со должностите републички и покраински органи, донесува

ОДЛУКА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ГОДИШНИОТ ИЗНОС НА ПОСТОЈАНИТЕ СРЕДСТВА НА ФОНДОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ РАЗВОЈ НА СТОПАНСКИ НЕОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ РЕПУБЛИКИ И АВТОНОМНИ ПОКРАИНИ ЗА 1981 ГОДИНА

1. Постојаните средства на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански неоволно развиените републики и автономни покраини (во натамошниот текст: средствата на Фондот) за 1981 година се утврдуваат во следните износи:

— во милиони динари —

Прилог 3

Фотометриска метода

- 1. Во текот на фотометриските мерења, несаканите рефлексии се отстрануваат со користење на соодветни засолништа.
- 2. Ако резултатите не се сигурни, мерењата се изведуваат така што да бидат задоволени следните барања:
 - 2.1. мерното растојание мора да биде такво што да може да се примени законот за обратниот сразмер на квадратот на растојанието;
 - 2.2. мерниот агол мора да биде такв што аголот наспроти приемирот од референтниот центар на светлата да биде меѓу 10° и 1°;

*) Непотребното да се прецрта

		Височина на обврската		
		1,83% од опште-ствениот произ-вод (член 2 на Законот)	1,03% од опште-ствениот произ-вод (член 17а на Законот)	Вкупно
1	2	3	4	
Републики и автономни покраини				
СР Босна и Херцеговина	4.577,2	75,0	4.652,2	
СР Црна Гора	764,9	12,5	777,4	
СР Хрватска	9.421,8	154,5	9.576,3	

1	2	3	4
СР Македонија	1 948,6	32,0	1 980,6
СР Словенија	5.710,5	93,6	5.804,1
СР Србија (без автономни покраини)	8 440,3	138,8	8 579,1
САП Косово	766,9	12,6	779,5
САП Војводина	3.733,8	61,2	3.795,0
ВКУПНО:	35.364,0	579,7	35.943,7

2. Согласно со Законот за постојаните средства на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини во периодот од 1981 до 1985 година, републиките и автономните покраини се должни разликата меѓу износот на средствата на Фондот утврдени со оваа одлука и износите уплатени на име аконтација на средства на Фондот за 1981 година да ја уплатат во корист на средствата на Фондот во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

3. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

03 бр. 64/8
28 февруари 1983 година
Белград

Собрание на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини

Директор на Фондот, Претседател,
Климе Чорбе, с. р. Мустафа Иљакиќ, с. р.

НАЗНАЧУВАЊА И РАЗРЕШУВАЊА

Врз основа на член 245 став 5 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ НА СОЈУЗЕН СОВЕТНИК ВО СОЈУЗНИОТ ИЗВРШЕН СОВЕТ

За сојузен советник во Сојузниот извршен совет се назначува Јанез Становник, досегашен извршен секретар на Економската комисија на Организацијата на обединетите нации за Европа во Женева.

За потребите на Сојузниот извршен совет и за работните тела на Советот именуваниот ќе ги следи, анализира и ќе дава мислења и предлози за прашањата од областа на мултилатералната соработка на Југославија, посебно на економската соработка со институциите на ООН, на меѓународните групации, на земјите во развој и неврзаните земји и, по потреба, врз основа на овластување од Сојузниот извршен совет, ќе учествува како претставник или ќе предводи југословенски делегации на заседанија на мултилатералните меѓународни институции.

С. п. п. бр. 320
1 април 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Мијат Шуковиќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЈУЗНИОТ КОМИТЕТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО

За помошник на претседателот на Сојузниот комитет за законодавство се назначува Љубомир Прлета, досегашен помошник на претседателот на тој комитет.

С. п. п. бр. 322
1 април 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Мијат Шуковиќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ НА ПОМОШНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЈУЗНИОТ КОМИТЕТ ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ИНДУСТРИЈА

Се разрешува од должноста помошник на претседателот на Сојузниот комитет за енергетика и индустрија, инж. Драшко Накиќ, со 15 април 1983 година, заради заминување на друга должност.

С. п. п. бр. 351
21 април 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Мијат Шуковиќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78, 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ НА ПОМОШНИК НА СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАР ЗА ПРАВОСУДСТВО И ОРГАНИЗАЦИЈА НА СОЈУЗНАТА УПРАВА

Се разрешува од должноста помошник на сојузниот секретар за правосудство и организација на сојузната управа Горѓие Груичкиќ со 18 април 1983 година, поради истекот на времето на кое е поставен.

Именуваниот се става на располагање во смисла на член 249 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата.

С. п. п. бр. 352
21 април 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р **Мијат Шукловиќ**, с. р.

Врз основа на член 238 став 2 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78 и 21/82), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ЗАМЕНИК НА ДИРЕКТОРОТ НА СОЈУЗНАТА ДИРЕКЦИЈА ЗА РЕЗЕРВИ НА ИНДУСТРИСКИ ПРОИЗВОДИ

За заменик на директорот на Сојузната дирекција за резерви на индустриски производи се назначува м-р Станислав Стаменовски, директор на дирекција во Стопанска банка — Здружена банка Скопје.

С. п. п. бр. 353
21 април 1983 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р **Мијат Шукловиќ**, с. р.

ОДЛИКУВАЊА

УКАЗ

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликуваат:

Од СР Хрватска

— за особени заслуги на полето на јавната дејност со која се придонесува кон општиот напредок на земјата

СО ОРДЕН НА РЕПУБЛИКАТА СО БРОНЗЕН ВЕНЕЦ

Предраговиќ Стеве Милан;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

Бошњак Јосипа Павле, Савиќ Лазе Мирко, Смољаниќ Теодора Симо;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Болић Николе Милорад, Цуца Новака Мирослав, Девић Благоја Борислав, Личинић Благоја Радивој, Мужар Рудолфа Здравко, Павловић Томе Томислав, Поцрнић Мила Ивица, Рамић Павла Иван, Трнинић Лазе Милутић, Вујановић Милутина Светозар, Вујатовић Вељка Вито, Зубак Николе Стјепан;

— за заслуги во социјалистичката изградба на земјата

СО МЕДАЛ ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД

Билић Томе Иван, Богатић Марка Душан, Борјанић-Бартловић Стеве Милка;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

Шњариќ Славка Драго;

Од СР Србија

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичка изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНИ ЗРАЦИ

Димитријевић Јована Радомир, Мирковић Николе Ненад, Савељић Бошка Крсто;

— за заслуги во развивањето и реализирањето на концепцијата на општонародната одбрана и за успеси во подигањето на воено-стручното знаење и борбената готовност на нашите граѓани

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО ЗЛАТНИ МЕЧЕВИ

Марковиќ Љубомира Александар;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Кузмановић Милана Радомир, Манојловић Живорада Живота, Милосављевић Драгомира Добривоје, Пашић Животе Душан, Петровић Радомира Томислав, Проговац Драгољуба Првослав;

— за заслуги во социјалистичката изградба на земјата

СО МЕДАЛ ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД

Лазик Светозара Борислав;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

Миниќ Душана Јован, Радојевиќ-Јовановиќ Вељка Стојка;

Од САН Војводина

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНИ ЗРАЦИ

Цветков Васе Радојица, Шалетиќ Пунише Милош;

— за особени заслуги во создавањето и ширењето на братството и единството меѓу нашите народи и народности

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Бјелица Грује Радивоје, Црнобрња Срете Сава, Јосиповиќ Јеврема Милутиќ, Крушедожац Славка Стгван, Маравиќ Николе Илија, Матиќ Стевана Јован, Станисављевиќ Исе Иса, Тишман Јована Далило, Тумбас-Тинтер Петка Босилка;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

Буљовчиќ Антуна Јосип, Лукиќ Аркадија Иван, Савиќ Светислава Никола;

— за особени заслуги на полето на јавната дејност со која се придонесува кон општиот напредок на земјата

СО ОРДЕН НА РЕПУБЛИКАТА СО БРОНЗЕН ВЕНЕЦ

Леловиќ Николе Миле, Лучиќ Јован Милан, Машиќ Младена Душан, Мојсовски Ђорѓа Стојан, Орловиќ Стевана Андрија;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

Бањанин Милана Ђорђе, Бикуовиќ Ђуре Дмитриќ, Џвијанов Калмана Алојзије, Чобиќ Бранка Александар, Бан Велера Јован, Голушиќ Драгољуба Богдан, Јанчкиќ Свеозара Александар, Јуришиќ Раде Лазар, Јуришин Јоце Драгољуб, Ковачевиќ Тодора Боривој, Липованов Милана Живан, Мариќковиќ Драгутина Стамен, Миќевиќ Душана Жарко, Милоновиќ Стевана Милорад, Миљеновиќ Бранка Слободан, Мишковиќ Симе Душан, Њари Ференца Тибор, Обрадовиќ Јелесије Никола, Пап Антала Антал, Павловиќ Симеуна Драгослав, Пимискер Јаноша Јанош, Поповиќ Радована Ђорђе, Рудински Антуна Божидар, Савиќевиќ Богдана Мирко, Суботиќ Симе Савета, Станков Лазара Паја, Шабиќ-Сладковиќ Васка Анка, Шили Карла Карло, Тубиќ Светислава Ђорђе, Всковиќ Љубомира Светислав, Видаковиќ Томе Стипан, Вујичиќ-Тркуља Јован Дара, Вукосављевиќ кубомира Миломир, Забрдац Димитра Милош, Зориќ Емила Славко;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Аграпац Милете Ђуро, Антељевиќ Трифка Милорд, Бачиќ Богдана Бошко, Бајат Обрада Милорад, Ваџац Марка Раде, Боројевиќ Јована Љубица, Ђркиќ-Поповиќ Анѓелка Зора, Брзаковиќ Новице Александар, Цветковиќ Свеозара Богољуб, Чандриќ-Николчиќ Душана Даница, Гетковиќ Милутиќа Вјекослав, Гупурдија-Нимчевиќ Антуна Јелена, Деуриќ Данила Богдан, Девиќ Стевана Миленко, Дегиќ Милана Стеван, Димитријевиќ Јована Боривоје, Ђорђевиќ Вока Лазар, Ђорђевиќ Александра Војко, Глувајиќ Раде Славко, Голуб Мартина Мартин, Градинчак Филипа Бранко, Хорват Шимола Ференц, Иветиќ Раде Душан, Ивковиќ Војко Радомир, Јовановиќ Ђуре Пера, Карапанчиќ Добросава Предраг, Кинка Јожефа др Ференц, Коруга Мојсија Љубинко, Ковач Иштвана Стеван, Кузманчев Емила Тимошен-

ко, Кузманов Давида Борисав, Лоѓиновиќ Живана Петар, Лош Паскала Павле, Љбиљак Бранка Василије, Милашковиќ Бошка Здравко, Милићев Михајла Војислав, Миловановиќ Владимира Радивој, Мирков Косте Драган, Мишковиќ Марка Богдан, Молнар Михајла Иштван, Орсаг Иштвана Иштван, Паучин Воже Константин, Папиќ Лазара Милан, Пецељ Маје Миленко, Попов Радивоја Стеван, Радочин Милана Драгољуб, Раѓеновиќ Миле Борисав, Рошул Душана Сава, Руски Антуна Стеван, Сантовац Марка Звонко, Старчевиќ Душана Небојша, Стојанац Луке Стеван, Шаму Иштвана Јакош, Шишиќ Николе Стјепан, Шљиванчанин Јована Милутиќ, Тадиќ Недељка Милош, Тодоран Станка Ђорђе, Трифунац Милош Сава, Тубиќ Вељка Стеван, Туран Шпалка Јано, Војводиќ Миле Раде, Задори Јаноша Јанош, Зекиќ Анте Љубомир, Зомборчевиќ Стипана Стеван;

— за заслуги во развивањето и реализирањето на концепцијата на општонародната одбрана и за успеси во подигањето на воено-стручното знаење и борбената готовност на нашите граѓани

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО СРЕБРЕНИ МЕЧЕВИ

Ивков Николе Душан, Ристивојевиќ Ивана Живан;

— за заслуги во социјалистичката изградба на земјата

СО МЕДАЛ ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД

Башиќ-Штсванец Алојзије Вјекослава, Белиќ Миливоја Душко, Дабиќ Јакова Јово, Радловачки Чедомира Миливој;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

Бербер Стојана Милорад, Бисерчиќ-Марковиќ Петра Јелица, Бисерчиќ-Фалац Николе Штефица, Белопетровиќ Михајла Јован, Ђурчиќ Бошка Вићентије, Дошен Илије Миле, Дукиќ Николе Петар, Каназир Небојше Борислав, Козарев Радивоја Стеван, Љбиљак-Михаљко Милоша Меланија, Михајловиќ-Недсљковиќ Славка Вера, Митровиќ Станчета Станко, Пешкан Михајла Петар, Погадиќ Гавре Миленко, Пуцар Бранка Недељко, Радовиќ Влајка Филип, Суботиќ Лазе Милорад, Шимиќиќ Петра Петар, Васиќ Ђуре Милутиќ;

— за заслуги и постигнати успеси во работата на општонародната одбрана

СО МЕДАЛ ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ

Крстевски Ванѓела Слободан, Латиновиќ Павла Милослав, Марковиќ Душана Станко, Михаљев Боре Недељко, Нсваковиќ Јове Миле, Половиќ Андрије Милутиќ, Скаун Пантелије Растко, Варадинац Илије Александар;

СО МЕДАЛ ЗА ВОЈНИЧКИ ДОБРОДЕТЕЛИ

Црногорац Душана Љубомир, Ђуричиќ Милорад Милош, Ѓгеља Мане Душан, Карачоњи Андраша Шандор, Крувиќ Николе Марјан, Милеусниќ Савке Милан, Оличков Ивана Ивица.

Бр. 112
8 декември 1982 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Петар Стамболиќ, с. р.

У К А З

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО
НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликуваат:

— за особени заслуги стечени во борбата против непријателот за ослободување на нашата земја и за заслуги на организирањето и зацврстувањето на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНИ
ЗРАЦИ

полковник Гошовиќ Милоша Страцимир;

капетани на боен брод: Брезец Франца Јожеф, Елхсфер Станислава Јоже-Александар, Калџота Петра Јошко, Љубановиќ Буре Мирко;

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА
СВЕЗДА

застаник I класа Сладиќ Марка Марко;

— за особени заслуги врз ширењето на братството меѓу нашите народи и народности во создавањето и развивањето на политичкото и моралното единство на народите и народностите

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБ-
РЕН ВЕНЕЦ

полковник Далбело Виктор Милован;

потполковник Нејасниќ Јерка Јосип;

капетан на фрегата Боршчак Ивана Изидор;

— за особени заслуги во изградбата и јакнењето на вооружените сили и за особени успеси во раководењето со единиците на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, во нивното зацврстување и оспособување за одбрана на независноста на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО ЗЛАТНА
СВЕЗДА

полковници: Аголи Цавида Башким, Чујиќ Мате Љубо, Мажибрада Боже Саво;

капетани на боен брод: Пејиќ Милана Ђорѓије, Поповиќ Вука Јован, Сарајлиќ Исмета Сулејман;

потполковници: Ѓировиќ Михајла Илија, Кметич Руперта Иван, Прар Петра Петар, Узелац Данила Ђура, Вуксан Миле Миле;

капетани на фрегата: Милосављевиќ Драгише Миодраг, Салом Алберта Елијас;

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО СРЕБ-
РЕНА СВЕЗДА

мајори: Цветковиќ Влајка Душан, Филаговиќ Антуна Крешимир, Хофер Адама Адам, Јовановиќ Младена Јован, Јовановиќ Михајла Слободан, Јовановиќ Борисава Сјениша, Лекиќ Божина Периша, Нинчевиќ Стјепана Никола, Проле Петра Љубисав, Ворканиќ Симе Милан;

капетани на корветта: Чорговиќ Миленка Божи-дар, Јовиќ Неђе Никола, Колачко Ивана Владимир;

капетани I класа: Алагиќ Саве Велимир, Чикор Томе Звонимир, Јовановиќ Станимира Драган, Кир-иќиќ Ивана Владо, Козомара Јове Весо, Ловриќ Раде Рајко;

поручници на боен брод: Гиличиќ Ивана Зоран, Кунјиќ Суље Хусо;

капетани: Марковиќ Драгише Драган, Миленко-виќ Владимира Радомир, Стевановиќ Јована Стани-ша;

поручник на фрегата Миливојевиќ Душана Сре-нко;

заставници I класа: Амановиќ Саве Стеван, Андриќ Андрије Никола, Беќановиќ Вељка Тихомир, Драгановиќ Младена Петар, Ешпек Васе Небојша, Хабијанец Јосипа Фабијан, Камсковиќ Нике Томи-слав, Ковачевиќ Луке Бранко, Матас Јарко Томи-слав, Нешиќ Милоша Миливоје, Пајиќ Раде Стеван, Поповиќ Неђе Љубо, Радовановиќ Здравка Предраг, Ракиќаговиќ Јована Велимир, Суботиќ Ђукана Ми-лан, Тасиќ Лазара Младен;

заставници: Бакиќ Анте Иван, Босанац Стјепан Стојан, Чумлиевски Димче Срећко, Глишиќ Ве-лмира Радомир, Хасан Мије Иван, Каурин Крста-на Душан, Ковачиќ Васе Петар, Љубичиќ Анте Марко, Милетиќ Радосава Миодраг, Остојиќ Милана Душан, Панца Богдана Цвијо, Папиќ Станка Иван, Врачар Милорада Новак;

постари водници I класа: Карадаревиќ Светис-лава Милан, Вуковиќ Остоје Недељко;

воени службеници III класа: Дувњак Алексан-дра Славенка, Калафатиќ Фране Невен, Нонковиќ Дмитра Мариќа, Освалд Боривоја Гордана;

воен службеник IV класа Доброниќ Мате Анте;

граѓанско лице на служба во ЈНА Банко Бене-та Слободан;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

капетани на боен брод: Черина Анке Јосип, Ло-гожар Филипа Игнациј;

потполковници: Драгишиќ Момчила Михајло, Колак Јосипа Иван, Ковач Фране Фране, Миљуш Томе Гојко;

капетани на фрегата: Цвејанов Сергија Миро-слав, Постолскиќ Милосава Драгиша, Стипанчиќ Маријана Томислав, Шкртиќ Ивана Јосип, Тоскиќ Вукомана Светислав;

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

потполковници: Анђелиќ Марина Иван, Бракус Мате Миле, Царевиќ Јуре Ѓрго, Цветкоски Јакима Љубомир, Љумовиќ Петра Рајко, Мајсторовиќ Јозе Нико, Манфреда Франца Данило, Матавољ Милана Михајло, Милошевски Тодоса Славе, Павиќевиќ Божидара Никола, Ранђеловиќ Драгомира Лазар, Сименов Милана Жива, Станиќ Петра Ивица, Ста-нивук Илије Неђељко;

капетани на фрегата: Аврамовиќ Спасоја Вла-димир, Горјан Јордана Егон, Илиев Арсе Величко, Јањиќ Душана Момир, Крагел Томажа Виктор, Пацуровиќ Миодрага Божидар, Перишиќ Дарија Милан, Рашковиќ Мише Владимир, Шимуновиќ Ѓрге Анђелко;

мајори: Цветковић Радисава Томислав, Дукић Миле Коста, Хоџић Мује Сифат, Илић Стјепана Целестин, Јевтовић Андреје Живојин, Каранинчић Томе Анте, Кековић Благоте Милорад, Крговић Милана Момчило, Марић Бошка Марко, Медић Маријана Доброљуба Зоран, Милетић Јосипа Марчело, Милошевић Владимира Милорад, Немчевић Марка Милан, Остојић Боровоја Драган, Политео Рудолфа Живко, Рајковић Миодрага Јордан, Реић Фране Фране, Сантини Петра Крижан, Савић Стевана Слободан, Стојановић Србислава Јован, Шабић Јусуфа Рифат, Шћекић Новака Радоња, Тасић Милорада Радомир, Тоскић Аранђела Миљко, Вељковић Тодора Никола, Вељковић Милутина Војислав, Вјешница Данила Слободан, Влаисављевић Јове Мићо, Захтила Антона Алдо, Жарковић Драге Пане;

капетан на корвета: Бокун Јована Радован, Чеповић Мартина Владимир; Димитријевић Петра Драгутин, Јанковић Милица Душан, Јовановић Трифуна Бранко, Костић Петра Борис, Маринковић Љубомира Слободан, Николић Јована Зоран, Сербез Илије Ђорђе, Шаринић Ивана Иван, Вучуровић Митра Вуко, Вукмировић Милана Љубомир;

копетани I класа: Антић Лазара Драган, Баста Симе Радивој, Батур Марка Славко, Дамијанић Ивана Луцијан, Хусњак Славка Валентин, Ивановић Рајка Љубиша, Јанковић Драгомира Обрен, Коколански Атанаса Кирил, Коретић Франца Франц, Кујачић Косте Љубо, Малобабић Ђуре Милан, Маревевић Павла Звонимир, Новаковић Миодрага Славко, Паскаш Јована Душан, Поповић Николе Саво, Радан Шпире Душан, Радић Јуре Љубиша, Савић Остоје Јован, Спасић Добривоја Стојадин, Шекеља Марка Мате, Трнић Недељка Чедомир, Укропина Чедомира Жарко, Врачар Петра Илија, Живковић Ђуре Станко;

поручници на боен брод: Чатиновић Ловре Винко, Чавор Михаила Бранко, Дрљача Миладина Душан, Франкола Антона Марио, Грујић Павела Радмир, Јерemiћ Драгослава Софроније, Јеринић Радивоја Милорад, Кокотовић Душана Дане, Колман Марије Зоран, Контреј Фране Аугустин, Костов Јована Стеван, Мердан Салиха Цемал, Павловић Саве Миливоје, Перковић Марина Светислав-Франко, Первански Стевана Ференц, Сакић Јована Жарко, Живановић Крстивоја Војимир;

капетани: Холек Мартина Томислав, Миликић Крсте Шпиро, Пушоња Рајка Рајко, Рибач Никола Владислав, Соколов Илије Спас;

поручник на фрегата Рајчевић Јована Слободан; заставници I класа: Алексић Ђуре Божидар, Ангелов Стоилка Кузман, Ашковић Драгомира Стеван, Бајдак Драгутина Стјепан, Баровић Благоте Душан, Баук Јоакима Јерко, Беаер Николе Јован, Вего Јосипа Иван, Блај Винка Винко, Божовић Момира Симића, Чоп Јакова Богомил, Драгић Јанка Мирко, Ђокић Благоја Живојин, Готезгребер Јосифа Јосип, Јембрих Звонимира Звонимир, Јованов Тодора Трајко, Калаг Светозара Богдан, Клинцић Стјепана Мато, Кочевар Јанеза Цирил, Кујачић Михајла Ристо, Лазић Стеве Мићо, Лукачић Драгутина Јозо, Маслак Радомира Владислав, Механовић Салиха Мехмед, Менкациев Димка Томислав, Мићовић Петра Милорад, Милорадовић Милисав Радиша, Милошевић Војислава Драгослав, Мирић Николе Радомир, Митровић Стојана Бранислав, Мушић Вицка Трпимир, Новак Антона Едуард, Паћко Славка Златко, Пандуров Живка Никола, Петрић Бенедикта Недељко, Поточић Владимира Даворин, Радојковић Добривоја Звонимир, Рудан Томе Марко, Спасић Живадина Љубиша, Станковић Љубинка Андрија, Стевовић Радосава Лука, Шемовић Идриза Салко, Танасковић Бранка Живко, Тасић Милојка Војислав, Текић Јојана Драган, Тодоровић Живојина Добривоје, Тренчевски Стојана Владо, Врзић Милана Буда, Зоретић Антона Франц, Животић Радосава Милан;

заставници: Адамовић Кола Миливоје, Арсић Милентија Милутин, Бабић Живојина Властимир, Баковић Филипа Маринко, Берић Николе Никола, Вобан Стјепана Анте, Божац Мате Јосип, Бркић Аранђела Владимир, Будровић Јакова Фјодор, Цукор Мије Јосип, Ђавар Ивка Илија, Демир Махмута Ибрахим, Грабеж Дмитра Чедо, Илић Ђорђа Светозар, Јосиповић Стипе Драгољуб, Јованов Атанаса Раде, Јовановић Милисав Томислав, Јукић Јосипа Петар, Калинић Андрије Ивица, Карајић Реџепа Шериф, Кесић Николе Јово, Јудвајић Томе Јосип, Луковић Џека Ђазим, Марох Јожефа Макс-Франц, Мартиновић Јосипа Момчило, Миланов Стратије Владимир, Милишин Мирослава Душан, Милошевић Тање Бранко, Миљковић Мила Божо, Митрески Богоја Танас, Митровић Миће Добрило, Николић Живојина Ратко, Осмић Зејнила Етхем, Пејковић Радула Велимир, Перић Ањелка Драгутин, Петровски Андоња Љубо, Плешеш Фране Фране, Ркман Душана Стојан, Сајловић Душана Јован, Сташевић Вукајла Милентије, Стипановић Марка Јозо, Стротић Димитрије Јован, Шимунац Марка Стипе, Топић Ђурђа Мирко, Врубел Розалија Стјепан, Вукић Јосе-Крсте Јосип, Зечић Рајка Милан, Згорелец Славка Марио, Жарковић Петра Воислав;

постари водници I класа: Бадовинац Илије Иван, Боршић Алојза Иван, Боснић Драгана Мирко, Цветко Стјепана Данијел, Фучак Мирка Иван, Гавриловић Драгомира Слободан, Кљажић Влајка Веселин, Крстић Александра Павле, Марковић Драгослава Слободан, Мартинић Фране Иво, Меденица Машана Данило, Мићуновић Радојице Милован, Миљевић Косте Чедо, Мркаљ Ђуре Љубан, Петковић Милана Богдан, Радомирковић Мирослава Радомир, Сирај Ратка Војислав, Стефановић Радивоја Момчило, Тосић Ђуре Момчило, Зобеница Јове Илија;

воени службеници III класа: Баповић Мирка Мирјана, Радуловић Богдана Богданка, Смиљан Габре Драгутин;

воени службеници IV класа: Цицарелли Милана Зденка, Дуковски Јордана Цветан, Гвозденовић Теодора Саво, Хорват Андре Јосип, Хосни Грге Јосип, Калин Звонка Вјекослав;

воен службеник V класа Маричевић Росе Владимир;

воени службеници VI класа: Гатачкић Зулфе Нијаз, Халити Халита Енвер, Шуњић Павла Анте; воен службеник VIII класа Грубишић Благоје Јадранка;

граѓански лица на служба во ЈНА: Божанић Ивана Винко, Думанић Петра Милица, Димитровски Анте Винка, Филипић Мате Силвано, Градишка Анте Марија, Иванов Димка Олга, Јазвић Бане Јозо, Кантар Гавре Милан, Кесић Илије Ђуа, Куревија Томе Миљенко, Маркош Боже Петар, Милошевић Јосипа Кармела, Мимица Јуре Сузана, Мршић Анте Иван, Омрчен Ивана Фране, Ројнић Јакова Павле, Сербус Антона Алојз, Туцак Анте Јуре, Вуковић Шпире Крсто;

— за примерни заслуги и умешност во работата на развивањето на постојан полет заради остварување на поставените задачи во единиците со кои раководат, како и за создавање услови за постигање на исклучително добри успеси во своите единици и установи

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО ЗЛАТНИ МЕЧЕВИ

полковници: Босотина Кршевана Кршеван, Гал Стјепана Мирослав;

капетан на боен брод Симовић Шоле Велиша;

потполковници: Брачић Ивана Владе, Николић Александар Миодраг, Петохлеб Фране Миливоје, Седеј Јакоба Јанез, Вујовић Новака Љубо;

капетани на фрегата: Чапалија Анте Розаријо, Иванчевић Антуна Винко, Сунајко Миле Петар;

мајори: Грего Луиџија Салваторе, Јанковић Стеве Рајко, Кухар Антона Фердинанд, Мијатов Живојина Иван, Милобратовић Милана Јанко, Млинар Спасеније Васо, Неговановић Стане Милија, Ристовски Сандева Ефтим, Самарџић Вида Павао, Савић Лазе Ђуро, Селаковић Мирка Негослав, Заклан Милана Бранко;

капетани на корвета: Грбач Фрање Карло, Милишић Анте Иван, Радовић Марка Милан, Трифунковић Боже Бошко;

капетан I класа Митровић Живана Љубомир;

заставници I класа: Чепеља Изидора Адам, Јашић Андрије Петар;

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО СРЕБРЕНИ МЕЧЕВИ

мајори: Грујић Милоја Слободан, Хозо Салиха Демал, Каменовић Вукашџина Иван, Погорелић Јосипа Младен;

капетани I класа: Багић Анте Мате, Цвијановић Николе Славко, Маринковић Саве Драгољуб, Милединовић Тихомира Миодраг, Перич Ђежидара Живан, Петровић Борисава Натко, Радић Мирка Зоран, Самарџија Боже Гојко, Секереш Лајоша Атила, Шормаз Славка Милорад, Вучковић Драгомира Животије;

поручници на боен брод: Дулановић Радосава Драгомир, Софтић Јусе Мурат;

капетани: Адем Реџепа Рахим, Барбић Саве Драго, Скол Леополда Иван, Стаменковић Вукашџина Радостав, Сраток Ивана Томислав, Живковић Драгана Радивоје;

поручници на фрегата: Ромчевић Душана Миљкан, Траиловић Драгољуба Мирко, Велић Милана Томислав;

поручници: Ђурић Миросава Драгослав, Зеленбара Тодора Душан;

заставници I класа: Јовановић Душана Радић, Књаџић Михајла Милош, Михајловић Шпире Недељко, Огачић Уроша Урош, Радовић Илије Никола, Росић Тодора Новак, Шимић Миле Владо, Шкрабец Јакоба Антон.

заставници: Брала Анте Иве, Ђозгић Хамида Шевкија, Дужман Антона Марио, Грбић Илије Бранко, Јандрић Трифуна Анђелко, Кантић Шахбаза Салих, Каталинић Јосипа Павао, Ковачевић Драгојла Данило, Ковачевић Николе Душан, Кужат Симеона Мирко, Обрадовић Николе Драгољуб, Почич Миџа Петар, Павловић Томе Миланче, Панџа Мује Сулејман, Перц Антона Антон, Радаљац Марина Винко, Рончевић Вукашџина Никола, Секулић Војислава Рагомир, Селимбеговић Авде Шахин, Сусовић Драгутина Хрвоје, Шпадина Анте Мирко, Узелац Мирка Мирко;

постари водници I класа: Андоновић Душана Ђорђе, Бајић Славка Никола, Банковић Петра Драго, Баришић Ивана Урош, Башић Јуре Степан, Бера Зоре Ђиро, Ђировић Чедомира Бранко, Чабак Стевана Средо, Џамјановић Угљеше Перо, Гавриловић Љубисава Љубо, Илинчић Милована Никола, Јурлин Андрије Шимун, Калем Алмаса Рагиб, Каталинић Шиме Романо, Керовшевић Марка Младен, Коровец Терезе Милан, Лазор Симеона Мирко, Лемо Пашка Иван, Лучић Саве Љубо, Марић Владимира Голуб, Маринковић Драгомира Александар, Матулић Анте Јошко, Михајловић Пере Живко, Милетић Обрена Ранко, Мировић Љубомира Мирко, Новак Владимир Стјепан, Петровић Виктор Борислав, Раичковић Вука Никола, Рајковић Станка Станко, Стачкић Тодора Илија, Стојков Богаса Томислав, Шапоња Марка Милан, Шимин Ивана Звопимир;

Тривић Вује Лука, Туркаљ Марка Петар, Витез Алојза Славко, Вукчић Марка Славко Живковић Томислава Антон, Жмирић Стевана Лазо;

постари водници: Булић Анте Маринко, Цвијић Ђорџа Драго, Чучковић Драгана Перо, Главинић Петра Марко, Грбић Бранка Младен, Хрњаз Славка Душан, Икер Јона Јано, Јаковљевић Александар Миленко, Јовановић Живана Милан, Каназир Мирка Никола, Кучеј Ђиријла Силвестар, Мијаиловић Живадина Мирсољуб, Новоселић Марка Бранислав, Руштинић Шанте Љубомир, Самарџија Марка Антуц, Синановић Булате Фахрудин, Стјеља Стојана Душан, Устић Милана Драган, Жујовић Милована Продан;

воени службеници VI класа: Кијац Марка Борислав, Стојановић Марка Петар;

воен службеник VII класа: Пемпер Николе Петар;

граѓански лица на служба во ЈНА: Алујевић Анте Давор, Цепина Ђуре Душан, Браница-Максимовић Ивана Маја, Ермаџора Милана Ратко, Газзари Јенде Андреја, Јосиповић Јакова Марија, Кончар Богдана Душан, Мандић Нике Иво, Пастровиќио Антона Франко, Телента Владимира Пане, Вранеш-Томашевић Милана Недељка, Вукојевић Васе Гојко;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

граѓански лица на служба во ЈНА: Анђелић Обрада Бојко, Бакић Анте Марија, Бановић Марка Валентин, Ваздановић Ивана Бруна, Билић Мартина Јозо, Боланча Марка Јордана, Црљен Анте Даринка, Чулић Јосипа Мирјана, Чурувија Симе Марица, Ђук Мате Мијо, Дамијанидис Стипе Ката, Гербец Роке Ружа, Гребет Анте Петар, Грле Бартула Јосип, Гудељевић Стевана Радмила, Јакић Иве Славко, Јанковић Стипе Анѓа, Јарамаз Лазе Тодор, Јаснић Крстана Никола, Јурковић-Кормо Блажа Иве, Калињин Радована Марина, Кесслер Фране Марија, Кнежевић Ивана Соња, Костић Божидара Љубиша, Костић Момчила Радмила, Луџул Марије Клаудио, Лингли Миће Милка, Љубић Алексе Стеван, Малешчевић Изидора Ксенија, Милиша Анте Јосипа, Миљановић Митра Боро, Неговановић Драгослава Ружа, Нинковић Николе Јован, Перголис Петра Амалија, Поповић Милутина Љиљана, Поповић Анте Соња, Премате Марије Аурелија, Пушић Николе Радмила, Рак Мате Нико, Рибичић Маријана Љубо, Рошчић Јована Лидија, Савковић Милутина Гордана, Секулић Обрада Слободан, Собин Ивана Божена, Станчић Илије Ружа, Шћепановић Марина Ивка, Шћепановић Николе Ратко, Терзе Марина Јаков, Томашевић Мирка Катица, Тополић Миле Десанка, Тудор Зденка Томислав, Тушуп Спасоја Здравко, Ухода Ђека Бојко, Вардић Грде Драгица, Вудић Јадре Иваница, Вукша Ђуре Јека, Зафрановић Стипе Думица, Злоковић Боривоја Надежда, Жуфић Возмослава Еди;

— за примерна работа на развивањето на полетот за остварување на поставените задачи, како и за покажување старешински и војнички особини што служат за пример на други

СО МЕДАЛ ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ

капетани I класа: Антонијевић Жива Петар, Ђорђевић Крсте Цветко, Ђорѓић Живка Зоран, Грбић Милије Драган, Шепаровић Недељка Јосип;

поручник на боен брод: Бонин Лазара Романо;

капетани: Бабић Раде Миланко, Димитриевски Димитра Љубе, Глигорић Ристе Славко, Хасковић Ѓамила Осман, Истрат Ивана Бошко, Јовић Владе Цвитац, Каћански Саве Павле, Кофлер Фране Миодраг, Јакић Данила Миленко, Јалић Блажа Мијо, Маринац Мире Емил, Мартић Петра Миодраг, Мартиновић Владислава Стеван, Михаљевић Марка Горан, Миловановић Драгоја Радиса, Миловић Миливоја Радомир, Миљковић Љубисава Миле, Младенов-

ски Цветка Нове. Одовић Ристе Мирко, Панов Панче Петар, Поповић Воје Милорад, Путник Радоице Светозар, Рамић Хасана Изет, Рапајић Милана Војислав, Ристов Петра Панчо, Самарџић Богдана Радоивој, Станојев Драгомира Душан, Табак Јозе Давор, Трмчић Стојимира Миролуб;

Васев Георгија Крум, Вељановски Стојмира Добре, Веселиновић Дмитра Милан, Видов Анђелка Душко, Здравковић Петра Благоје, Зиба Зимера Мифтар;

поручници на фрегата: Чордаш Кароља Тибор, Дугалић Мехмеда Рамиз, Цомба Хамида Сеад, Ђурић Андрије Винко, Фрлан Лује Тонић, Грбавац Душана Јован, Хамзић Алије Адем, Јолевски Благоја Илија, Кардум Фране Здравко, Коменда Михајла Ласло, Марковић Стеве Никола, Мирков Велимира Јовица, Шимљеша Фране Дарко, Шука Раде Миломир, Терзић Миодрага Живко, Трако Џемала Вењамин, Вејин Илије Милорад, Вуковић Светозара Драган;

поручници: Цветановски Стојадина Сенто, Џејетичанин Васе Никола, Гатић Јована Југослав, Хладика Вјекослава Иван, Јевтић Драгоја Миодраг, Кирић Јосипа Жељко, Миленковић Бошка Славица, Миоковић Мате Мирко, Мушић Ђирица Горан, Никић Јована Слободан, Павић Јована Владимир, Петков Богдана Савица, Ристић Слободана Бранислав, Стефановић Милорада Душко, Сурић Јоакима Драган, Шоћ Милутина Слободан, Тешић Миљивоја Милутин, Врачар Крунослава Миленко, Вујашевић Огњена Милутин, Живић Дојчина Милован;

поручници на корвета: Алишах Асима Алмедин, Белушић Фране Милорад, Драгић Саве Столе, Џужић Станка Станко, Јурић Филипа Драган, Кардум Јуре Маринко, Карлић Миломира Зоран, Максимовић Томислава Драган, Мандарић Ђорџа Радован, Милешић Славка Бранислав, Милошевић Милена Миљко, Перишић Милана Стојан, Радовић Бошка Ненад, Стошић Мате Марин, Шабовић Арсенија Миодраг, Вранчић Јурија Стјепан;

заставници: Бига Спасоја Драган, Костић Милана Стојадин, Мурат Марина Влахо, Пајевић Петра Љубомир;

постари водници I класа: Блануша Пере Душан, Брин Анте Жељко, Бурсаћ Душана Жељко, Рамичевић Рагиба Наил, Шибеник Франца Прванко, Шкугор Антона Горан;

постари водници: Ајкић Садика Салих, Цокарић Марина Горан, Цветнић Фране Владимир, Дибић Јована Милош, Ђерђев Стеве Фране, Ђикић Ивана Милан, Гардашевић Јована Вукашин, Гавран Чедомира Вождар Гоић Јуре Иво, Хармади Ђуре Ђуро, Јевтовић Аранђела Милован, Јутриша Мелхиора Милан, Канисек Адама Фране, Кљајић Николе Милош, Мићановић Мирка Зденко, Мунитић Мате Тончи, Павловић Александра Миланче, Пријатељ Франца Франц, Радујко Милана Драган, Рубељ Анте Јозо, Синовчић Филипа Тончи, Соколић Томе Никола, Шимичевић Карла Данко, Тегелтија Боже Сава, Варин Фелиће Албино, Вуковић Боке Ђорђе;

водници I класа: Аговић Дулјака Изет, Ардалић Алесандра Милан, Баус Шиме Давор, Блажевић Томе Здравко, Вожовић Милоша Душан, Вукоровић Мије Никола, Цветковић Андрије Ђуро, Ђуџуз Николе Боро, Димитријевић Новка Милорад, Доко Анте Никола, Дујковић Недељка Ратко, Игрец Ивана Драгутин, Крајновић Милорада Станислав, Љубисављевић Бранислава Сретен, Миздрак Јове Јован, Мрзлић Јосипа Армандо, Недељковић Светисла-

ва Александар, Новаковић Николе Милан, Панца Винка Вид, Пуж Мартина Владимир, Радановић Милана Петар, Раћен Милоша Радован, Ракић Љубомира Радован, Салић Лутве Хамид, Солдо Мије Лука, Топић Миљивоја Бошко, Торблица Душана Никола, Узелац Душана Миодраг, Војниковић Енеса Смаил, Вујичић Миљивоја Драган, Зверковић Стјепана Иван;

водници: Калабић Милана Свето, Лазаревић Димитрија Милоја;

граѓански лица на служба во ЈНА: Бабозић Николе Лидија, Војић Ивана Ведрана, Церковник Маријана Марија, Црвелин Стипе Драган, Ђук Лосре Славка, Добра Младена Ирена, Гркинић Јакова Марица, Каруза Стјепана Емил, Косић Марка Саво, Јасан Шиме Иво, Лисица Јуке Марија, Лончар Милоша Светозар, Миланов Тоде Ђурђија, Њизић Грге Ката, Опачић Албина Силвано, Радановић Даворина Славица, Рајковић Слободана Душанка, Старчевић Симе Душан, Шкотон Јосипа Анте, Удовчић Антона Маријана, Вукић Јозе Марица, Зидар Анте Петар, Жишко Анте Власта, Живковић Владе Анте, Жужић Валерије Зорко;

— за особено истакнување во познавањето и вршењето на војничките должности и за примерно војничко обнесување

СО МЕДАЛ ЗА ВОЈНИЧКИ ДОБРОДЕТЕЛИ

постари водник I класа Калинић Петра Љубиша;

постари водници: Богдановић Ивана Борис, Мајсторовић Раде Драган;

водници I класа: Госић Ђуре Предраг, Цвиатковић Ивана Бранко, Ђирковић Миодрага Слободан, Ђурђевић Милована Радоје, Глигорчевић Николе Радомир, Марић Николе Милан, Маузер Мије Борислав, Радивојевић Николе Цветко.

Бр. 125

22 декември 1982 година
Белград

Претседател
на Претседателството на СФРЈ,
Петар Стамболиќ, с. р.

СОДРЖИНА:

	Страна
317. Закон за девизното работење и кредитните односи со странство (пречистен текст) — — — — —	501
318. Решение за Единствената класификација на лековите за употреба во ветеринарата — — — — —	533
319. Наредба за задолжителна хомологација на светлата за возење назазад за сите моторни возила и нивните приколки — — — — —	535
320. Наредба за задолжителна хомологација на задните светла за магла за моторни возила и нивните приколки — — — — —	538
321. Одлука за утврдување на годишниот износ на постојаните средства на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини за 1981 година — — — — —	541
Назначувања и разрешувања — — — — —	542
Одликувања — — — — —	543

Издавач: Новинско-издавачка установа Службен лист на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Белград, Јована Ристиќа бр. 1. Пошт. факс 226. — Директор и главен и одговорен уредник Вељко Гадик. — Печати Београдски издавачко-графички завод, Белград, Будевар војводе Мишиќа бр. 17.